

Hristiyan sayımlar ve Yunanlılar

Türkiyede bulunan Türk ortodokslardan Bay İstemat Zihninin bu kez Eskişehirden namzetliğini koyması ve müstakil sayımlar seçilmiş olması Yunan gazetelerinin birtakımının canını sıkımsı. Çünkü Bay İstemat Zihni Türkiyedeki Rumların Türkleşmesini istemiş. Fener patrikanesine karşı ayrı bir Türk ortodoksluğu kilisesi kurmuş olan Papa Eftimin adamı imiş. Bu türlü bir gidişte olan adamın Kurultaya sayımlar olarak girmesi Türkiyede Türk ortodoksluğunun ulusal (resmî) bir yönünden pekiştirilmesine benziyormuş. Bu ise Rum ortodoksların ulusal duygularını (millî hislerini) incitecek bir şeymiş. Kendi ulusal duygularını için çok kıskanç olan Türklerin başkalarının ulusal duygularına karşı saygı göstermeleri gerkir imiş.

Doğrusunu söyleyelim. Biz Yunanistan'dan gelen bu sözleri görünce gerçekten şaşırдық. Çünkü bunu hiç beklemiyorduk. Dost Yunan milletinin basımının (matbuatın) bu keredede haksız sözler edebileceğini düşünemiyorduk.

İstanbulda bir Rum patrikanesi var. İstanbul Rumlarının çoğu bu kilisenin çevresinde toplanmıştır. Bunu biliyoruz. Fakat Türkiyede bir de Türk ortodoks kilisesi vardır. Azlık olmakla beraber bunun çevresinde de birtakım hristiyan Türkler toplanmıştır. Bunu da göz önüne alarak olarak tanımak gerkirir.

İstanbuldaki Türk ortodoks kilisesinin çevresinde pek az kişi toplanmış olması bunun yok olmasını gerektirmez; zira bugün Türkiyenin ulusal sınırları dışında birçok Türk ortodoks vardır. Nasıl ki Bulgaristan ve Romanyadaki (Gagavuzlar) böyle bir durumda (vaziyette) dir. Yalnız Romanyada olan Gagavuzların sayısı bugün iki yüz binden artık (fazla) dir. Günün birinde Romanyadaki Türk ortodoksları kalkıp Türkiyeye gelmiş olsalar bu bunlar da Türk ortodoks kilisesinin çevresinde toplanacaktır.

Lâik bir cumhuriyet olan Türkiyeye, Rum ortodokslarının kilise işlerine ne kadar karışmaz ise Türk ortodoksların kilise işlerine de böylece karışmaz.

İşte Türkiyedeki Rum ortodoksları ile Türk ortodoksların bu karışıklık durumu göz önüne getirilirse bir Türk ortodoksu olan bay İstemat Zihninin de bir Rum ortodoks olan Dr. Taptas kadar sayımlar için namzetliğini koymağa hakkı olduğu pek kolay anlaşılır.

Ankara ikinci seçmenleri Dr. Taptas'ı sayımlar olarak seçmekle nasıl bir Rum ortodoksuna karşı siyasal bir baskı (siyasi bir şeref) vermişlerse İstemat Zihnini ikinci seçmenleri de Bay ortodoksların da gerekince Kurultaya sayımlar olarak girebileceğini göstermişlerdir. Bunda Rum ortodokslarının ulusal duygularını incitecek bir şey olmadıktan başka artık

Asım Us

Almanyanın cevabı dostça olacakmış!

B. Göring "Hitler Fransaya elini uzattı, bu eli tutmak gerek!," diyor

Berlin, 10 (A.A.) — Havas muhabirinden:

Londra anlaşmalarından sonra, Fransa ve İngiltere elçileri tarafından dünkü gün yapılan tebliğe, Almanyanın vereceği cevap perşembe veya cuma gününe hazır olacaktır.

Bu cevaplar, Almanyanın Paris ve Londra elçileri B. Köster ve Fon Höş vasıtasile, her iki hükümete tevdi edilecektir.

Cevabın ana çizgileri tekrarrür etmiş olsa gerkirir. Çünkü son günlerde hummalı faaliyet durmuştur.

Boğazdaki iltihabın şiddetlenmesinden olacak, B. Hitler Berchtesgaden'e gitmiştir. Hariciye müsteşarı B. Fon Bülov da, Prensib itibarile kararlaşan cevabın kat'i şeklini vermek işini hariciye serwislerine terkederek kış sporları yapmaya gitmiştir.

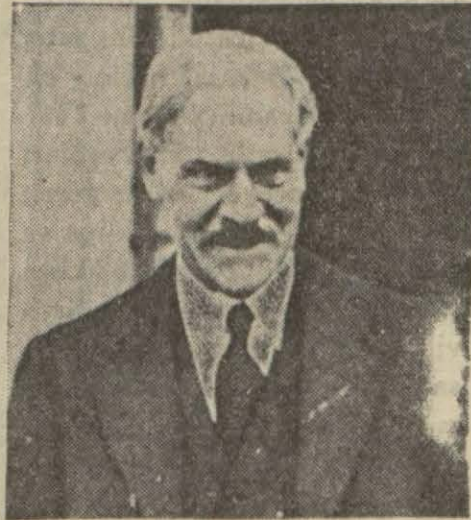
Cevabın metni müspet ve dostane imiş. Almanya, Londra anlaşmalarını, müsavat üzere ve serbest olarak kabul etmekte imiş. Bilhassa bu müsavat kaydında ısrar ediliyor ve Almanyanın da aynen diğerleri gibi müsavi şartlarla muzakere eder bir partner olduğu teyid olunuyormuş.

Almanyanın, Londrada tesbit edilen muzakere esasları üzerine, şimdiden sıkı bir münakaşaya girişmesi müsteb'attır. İhtimal kendisini hassatan alakadar eden noktayı, — silâhlanma mukavelesini — işaretle iktifa edecektir.

Malûmdur ki Almanya, bir hava anlaşmasının aktine çok taraftardır. Çünkü böyle bir anlaşmada, kendisinin silâhlanma hususundaki hak müsavatının zmnî tanınmasını görmektedir. Diğer taraftan, Almanya, Tuna anlaşması hakkında Roma ve Paristen izahat istemektedir. İki memleket arasında müşterek hudud bulunmadığından, Sovyetle karşılıklı müzaheret muahedesine lüzum görmemekte ve binaenaleyh şart anlaşmasına, eskisi gibi, muarız bulunmaktadır. Almanya, Rusya'nın iki kıta üzerinde de hâkimiyeti bulunduğu için böyle bir anlaşmanın, kendisini menfaatlerinin hiç de tehlikede bulunmadığı bir alana sürüklemek ihtimali ol-

Başbakan, bakanlar ve Peker Ankaraya gittiler

Sayımlar seçimi dolayısıyla şehrimizde bulunan Başbakan İsmet İnönü, C. H. F. genel kâtibi Bay Receb Peker, Dışişleri Bakanı Bay Tevfik Rüşti Aras, İç İşleri Bakanı Bay Şükrü Kaya dün akşam Ankaraya gitmişler, Atatürk namına Yaver Bay Naşid, Vali ve belediye reisi Bay Muhtittin Üstündağ, General Salih, General Halis, C. H. F. İstanbul idare heyeti reisi Bay Cemal Tunca ve bir çok sayımlar tarafından uğurlanmışlardır.

Bay Makdonald

duğunu da ayrıca ifade etmektedir.

Almanya — Polonya arasındaki yeni sryasa ile, Alman — Japon dostluğunun, Almanyanın bu

(Devamı 12 ci sayıfının 3 cu sütununda)

İlk kadın Baytarımız

Bayan Merver ile bir konuşma

Bayan Merver

Bu yazıyı Türk Baytarları Cemiyeti Mecmuasından aldık:

İlk bayan Türk baytarı, bir sömestr gibi kısa bir zaman sonra yüksek baytar fakültesinden diplomasını alarak ve erkek meslektaşlarıyla elele güzel Türk yurdunun ve Türk baytarlığının yükselmesi için çalışma alanına atılacaktır.

(Devamı 12 ci sayıfının 5 ci sütununda)

Bu adam kimdir?

Bugün 3 üncü sayıfamızın altına bakınız; bu adamın kim olduğunu öğreneceksiniz!

Atina gazeteleri

Azlık sayımlarımızı beyenmişler!

Papa Eftim Erol, Yunanlılara karşılık veriyor

Papa Eftim Erol

Atinada çıkan yarı resmi Katimerini gazetesi, Türkiyede yeni yapılan sayımlar intihabatında Rumlardan gösterilen namzetler hakkında Atina ajansı tarafından verilen telgrafta mütalea ederken diyor ki:

"Aldığımız malûmata göre salâhiyyetler mahafil, Türkiye Halk Fırkası tarafından Rum azlığının Büyük Millet Meclisinde temsili tarzı hakkında verilen karardan memnun kalmamışlardır.

Bunun da sebebi şudur: Halk Fırkası tarafından gösterilen namzetlerden Doktor Taptas Ankarada oturmakta ve bilhassa azlığı teşkil eden İstanbul Rumlarından gelmemektedir.

İstemat Zihniye gelince Papa Eftimin malûm organlarından biridir. Türkiye hükümetinin bilvasıta Papa Eftimi himaye ettiği görülmektedir."

Gene Atinada çıkan Aneksastitos gazetesi de yazdığı bir fıkrada tarizkâr bir şekilde şunları yazmaktadır:

"Türk dostluğunun yeni bir tezahürü dün bize bildirilmiştir. Meşhur Papa Eftimin Türk ortodoksları, ayrı bir azlık olarak tanımışlardır. Bu sıfatla Ankara Büyük Millet Meclisine bir mümessil göndermek salâhiyyetini haiz olacaklardır.

Bu halden sonra Türkiyenin Yunanistana karşı dostluğunun derinliğinden ve yüksekliğinden kim şüphe edebilir? Rum papaslarının cübbeleri lağv ve Rum partisi her fırsatta tahkir edilebilir bunun ehemmiyeti yoktur. Şayanı ehemmiyet olan Papa Eftimin tebçil edildiği keyfiyettir. Sanki o da Rum değil midir?,"

Papa Eftim Erol, dün bu münasebet ile kendisine görüşen bir muharririmize kendisi şu cevabı vermiştir:

"— Yunan gazetelerinin Türk ortodokslarına ve bilhassa bana ve bizden sayımlar olan bay İstemat Zihni Özdamara olan hücumlarını okudum. Bu haksız hücumlara karşılık vermeği zaid görürüm.

Bazı Yunan gazeteleri bizim Rumları Türkleştirmek istediğimizi söylüyorlar ve bize küfür ediyorlar. Biz bir mefkûre sahibiyiz, bunu on beş sene evvel ilân ettik ve bütün dünya gibi Yunanistan da öğrendi.

Biz Türkiyede Türk olarak ve Türk ulusuna karışmış olarak yaşamaktayız. Mefkûremizi kabul ettirmek için hiç kimseye cebrimiz, tazyikimiz yoktur. Bu bizim şahsî kanaatimizdir.

Türklüğün Büyük Önderimiz Kâmil Atatürk'ün son nesrettiği beyannamesile de tamamen anlaşılabilir yüksek ideali ulusal birlik, ulusal kültür ve ulusal duygudur.

Bu noktâ nazardan memleketteki yurttaşlar arasında zerre kadar ulusal bir ihtilâf tanımıyoruz.

Bu akideyi tanımayan ve ayrı yaşamak isteyen azlıklara ne bir tazyikimiz ve ne de bir cebrimiz vardır. Ve bu memlekette de böyle bir azlık tanımıyoruz.

Yeni sayımlarımızla konuşuyoruz

Ali Galib Pekel ne yapmak istiyor?

Hazırlanan nüfus kanunu lâyihasındaki yeni esaslar nelerdir, tatbik için ne masraf gidecek?

— Allo, İskân Umum Müdürlüğü değil mi?

— Evet.

— Bay Ali Galib! Sizinle Kurun namına bir mülâkat yapmak istiyordum. Ne zaman görüşebiliriz?

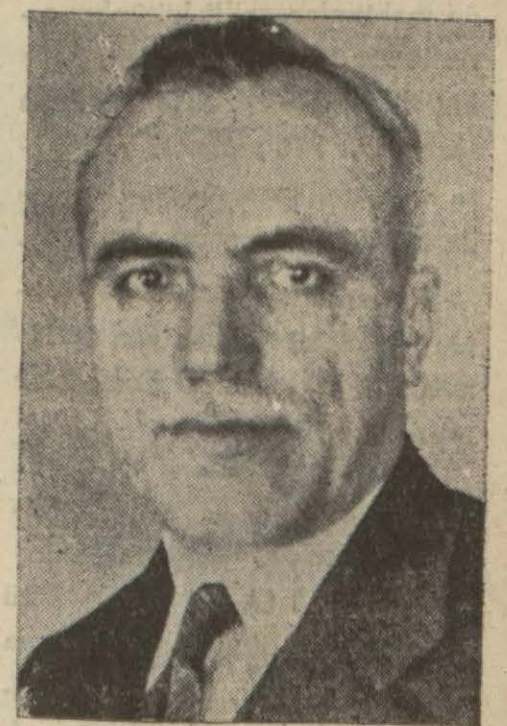
— İsterseniz, şimdi geliniz boşum!

Teşekkür ederek telefonu kapadım ve hemen yola koyuldum. İskân Umum Müdürlüğüne giden kısa yoluşu tirmanırken yeni Tokad sayımlarını nasıl söyletebileceğimi düşünüyordum...

Yeni Tokad sayımları Bay Ali Galibe ilk olarak sayımlar seçilmesini nasıl karşıladığını sordum: (Bay Ali Galib) in bu sorguma verdiği şu cevap onun dürüst karakterini gösterir:

— Bence, bu suali sormak bile fazla. İnsan bu kadar yüksek ve değerli bir itimada mazhar olur da memnun kalmaz mı, hiç?

— Tam beklediğim gibi bir cevab!

Yeni Tokad Sayımları Bay Galib Pekel

— Dedim. Ve ikinci suali konurdum:

— Sayımlarlık vazifesinin en faydalı bir şekilde nasıl yapılabileceğine inanırsınız?

(Devamı 12 ci sayıfının 2 ci sütununda)

TEL YAZILARI

Asya yürüyor.. Nereye?

Fransız — İngiliz hava anlaşması akim kalmağa mahkûm!

Kap, 10 (A.A.) — General Smuts radyo ile söylediği bir nutukta uzak şark müşküllerinin me deniyeti tehlikeye koyduğuna işa ret ederek demiştir ki:

Avrupa demokrasi — faşizm ihtilâfları içinde yüzerken, Asya yürümeye başlamıştır ve nereye gitmek istediği de belli değildir. Asyanın başında daha şimdiden dünyanın en kuvvetli iki deniz devleti ile beraberlik isteyen Japonya bulunmaktadır. Bu vaziyet yanında Avrupadaki müşkülât ehemmiyetsiz bir aile kavgasından ibaret kalır. Pasifik denizinin dünyanın en tehlikeli noktası

haline gelmesi için çok ciddi sebebler vardır ve bu işe Japonya, Sovyet Rusya, Çin, Amerika, İngiltere, Kanada, Avusturalya ve yeni Zelanda karışabilir. Pasifik denizi dünya işlerinde can alacak nokta olmak istidadını gösteriyor. Böyle bir ihtilâfın önüne geçmek için İngiltere ile Amerikanın beraber yapılması şarttır. Avrupaya gelince, Fransız - İngiliz hava anlaşması akim kalmaya mahkûm dur, Muvaffak olması için silâhsızlanma ile Almanyaya silâh beraberliği hakkı tanınmalıdır ve uluslar kurumuna dönmesi için çalışılmalıdır.

Amerika Cümhurreisi Bay Molotof'un sözlerine kızmış

Moskova, 10 (A.A.) — Havas muhabirinden:

Molotofun, Sovyetler kongresinin açılma merasiminde okuduğu söylev, Moskovadaki yabancı mahafîle nazaran, Amerika Reiscumhurunun, Rusyadaki diplomatik ve konsolosluk hizmetlerin tahdidine ve deniz ve hava ateşliklerinin lâğvına müteallik kararlarında âmil olmuştur.

Halk komiserleri heyetin'n re-

isi, yabancı iddialara ve ezcümle Amerikanın müddeiyatına karşı, Sovyetlerin baş eğmezliğinden bahsetmiştir.

Aynı mahafîle göre, bilhassa yerli ehaliye hitab eden bu söylevin bu kısmını tahfif ederek, askıdaki meselelerin teknik bir tarzda izahını, prensip telâkkilerinde ısrar etmeksizin, dış işleri komiserine bırakmak daha uygun düşecekti.

Peştede mühim bir görüşme

Peşte, 10 (A.A.) — Macar telgraf ajansının haber verdiği göre, Naib Horti, Başbakan Gömbös, ve Kont Betlen, davalı siyasal meseleler üzerinde uzun boy lu görüşmüşlerdir. Bu görüşme neticesinde, şahsi ihtilâflarla anlaşamamazlıklar tamamen ortadan kalkmıştır.

Mari Luize yazılan mektuplar

Paris, 10 (A.A.) — Napoleon'un Mari Luize yazmış olduğu mektuplar, milli kütüphanede teşhir edilecektir. Fevkalâde bir ehemmiyeti haiz olan bu mektuplar 318 parçadır ve Fransa hükümeti tarafından, Londra da bir mezattan satın alınmıştır.

Bununla beraber, birinci imparatorluk devrinden son safhasına dair daha bazı yadigarlar teşhir olunacaktır.

Bay Çaldaristen Bay Tituleskoya telyazısı

Bükreş, 10 (A.A.) — Bay Titulesko, Balkan Birliği başkanlığına seçiminden ötürü, Yunan Başvekili Bay Çaldaristen bir telyazısı almıştır. Bunda, Başvekil diyor ki:

— Dört ülkemizin sarsılmaz ittifadından hâsıl olan ibret manzarası, muhakkaktır ki, Avrupa camiasının üzerinde, Balkan birliğinin önayak olduğu nizam ve sulh prensiplerinin tatbikini kolaylaştıracağıdır.

Müstahsili Düşünelim!

Son günlerde Artvin mülhakatından bir köylü İstanbula kırk öküz getirmiş, mallarını burada mezbahada satmıştır. Bu köylünün kırk öküzün satış bedelinden - masraf hariç - eli ne geçen paranın yekünü 1441 liradan ibarettir. Hayvanları buraya gelinceye kadar gerek baytar resmi, gerek nakliye ve saire masrafı olarak 620 lira vermiştir. Şu hesaba göre Artvin mülhakatından İstanbula satış için hayvan getiren bir müstahsil malının dörtte bir kıymetini masraf olarak kaybediyor demektir. Eğer Türk müstahsilinin bir az belini doğrultabilmesinin istiyorsak, ne yapıp yapıp bu türlü ağır masraflardan onu kurtarmak gerektir.

Hıristiyan sayımlar ve Yunanlılar

— Başmakaleden devam (fazla) olarak Türkiye cumhuriyetinde yurttaşlar arasında din bakımından hiç bir ayırdım (fark) bulunmadığını anlatan bir güzel belge (delil) vardır.

Türkiyede bulunan azlıklar bu gerçekliği pek iyi anlamışlardır. Azınlardan sayılabilecek yurttaşların Türk ulusuna karşı yaydıkları beyan namelerin anlamı (mânası) pek açıktır. Bu işin özlüğü (mahiyeti) böyle iken Yunanlı gazetecilerin işi pek yanlış anlatımlara (tefsirlere) uğratmağa kalkması doğru değildir.

Yalnız gurasını da söyleyelim ki ikide birde Rumluk, Hıristiyanlık, Ortodoksuluk gibi konular (mevzular) üzerinde Yunan gazetelerinin Türk - Yunan dostluğunu kıracak biçimde yazılar yazmaları, İstanbuldaki Rum patrikanesinin eski kurullarda olduğu gibi el altından sırsal bir rol oynamaya çalıştığını ister istemez hatıra getiriyor. Yunanlı gazetecilerin Türk Cumhuriyeti kanunlarına çok aykırı olan bu türlü çalışmaların, çabalamaların, propagandaların doğrudan doğruya patrikane için iyi olmayacağını düşünmeleri gerektir.

ASIM US

Bay Titulesko

Balkan antantı başkanlığı vazifesini üzerine aldı

Bükreş, 10 (A.A.) — Bay Titulesko, Atina misakı mucibince, dünden itibaren bir sene için Balkan antantı başkanlığı vazifesini deruhde etmiştir. Bay Titulesko aynı zamanda 1935 haziranına kadar küçük antantın da başkanı olduğundan, bu suretle iki antantın başkanlığını kendisinde toplamaktadır. Bay Titulesko, Balkan misakının imzasının birinci yıldönümü münasebetile Bay Maksimosa aşağıdaki telgrafı çekmiştir:

— Bir sene evvel bugün Atina da başkanlığımız altında Balkan misakını imza etmiştik. Eserimiz tahakkukuna imkân vermiş olan devamlı faaliyetinizi ve Bal-

Kendi duyularımız

Kaşar peynirile kaşkaval arasındaki fark

Ankara, 10 (KURUN) — Bulgaristanla yapılan ticaret anlaşmasında kaşkaval peyniri için 80 bin kilo kontenjan verilmiş, bunların yüzde 55 tenzilâtı tarifeden istifade etmesi kabul edilmişti. Halbuki tüccarlar kaşar peynirinin kaşkavaldan farkı olduğunu iddia ederek kaşarın da tenzilâttan istifade etmesini istemektedirler.

Gümrükler bakanlığı, kaşar kaşkaval arasında fark olup olmadığını Ziraat Bakanlığından sormuştur.

Diğer traftan Ekonomi Bakanlığının kaşarla kaşkaval arasında bulunmadığı kanaatinde olduğu ilâmlenmektedir.

Meselenin Bakanlar heyetine iletileceği söyleniliyor.

Soy adlarını tescil ettirenler

Ankara, 10 (KURUN) — Son yedi gün içinde soyadlarını tescil ettirenlerin sayısı 6 bini buldu. Bunların 4 bini yabancıdır.

Zonguldak kömür havzası müdürü Ankarada

Ankara, 10 (A.A.) — Zonguldak kömür havzası müdürü bay Kemal Galib, kömür işleri hakkında bakanlıkla temas üzere buraya geldi.

Tarife kanunu projesi

Ankara, 10 (KURUN) — Gümrükler bakanlığınca hazırlanan tarife kanunu projesini tetkikle meşgul komisyon müzakerelerine devam etmektedir. Komisyon, Kurultayın toplanmasından evvel tetkiklerini bitirecektir.

Papaslar, mekteplerini kapatacaklar mı?

Ankara, 10 (KURUN) — Kırım kanununun tatbikinin yaklaşması üzerine ecebi mekteplerindeki papaların şimdiden memleketi terk etmiş oldukları, ve sene sonuna mekteplerini kapatacakları şeklindeki rivayetlere dair burada resmi lûmat yoktur.

Adliye bakanı hasta

Ankara, 10 (KURUN) — Adliye Bakanı hafifçe hastalandı. Beş gün kadar istirahat edecektir.

Adliye Teftiş reisi

Ankara, 10 (KURUN) — Adliye teftiş reisi bay Raşid temyiz aşığına tayin edildi.

Irakla İtalya arasında dostluk andlaşması

Roma, 10 (A.A.) — İran muhahasları ile, hudud müzakere tında bulunmak üzere, halen Romada olan Irak Hariciye nazırı Nuri Said Paşa, İtalya ile bir dostluk andlaşması akdettikten sonra, bu akşam buradan Bağdada hareket edecektir.

Nuri Paşa, Ciyornale Ditalyaya beyanatta bulunarak, İran Hariciye nazırı Bay Kâzım ile, her iki memleket arasındaki münasebetlerin dostane mahiyeti hakkında mütabık kaldığını söylemiştir.

Viyana üzerinde şüpheli bir Alman tayyaresi

Viyana, 10 (A.A.) — Dün, saat 15 buçuğa doğru Viyanın üzerinde, gamalı haçlarını gösterecek kadar alçaktan uçan bir Alman tayyaresi, uzun müddet Başvekâlet binası ve San Ştefan kilisesi etrafında dolaşmıştır.

Geçen hafta, gene böyle bir Alman tayyaresi, hava nizamlarına muhalif olarak 100 metre den aşağı bir irtifada uçmuştur.

kan davasına olan bağlılığınızı tazimle yadedirim. Balkan antantının mevcudiyetinin ilk yılı zarfında da mümtaz başkanlığımız altında barışa yapabildiği müsbet hizmetlerden dolayı müftechir olabileceği mizi zannediyorum.

Bay Titulesko, diğer Dışişleri bakanlarına çektiği telgraflarda, müşterek esere olan mutlak güven hislerini bildirmiştir.

Romanya matbuatı, bu münasebetle, Balkan antantı memleketleri tarafından barış lehinde tahakkuk ettirilen eseri kaydetmektedir.

Nuri Paşa ezcümle dem-

ki: Irak noktayı nazarı Erzurum muhahasları ile onu müteallak olan muahedelere istinad etmiş olub, İran 2.000 kilometre uzunluğunda bir sahile malik bulduğuna halde, Irakın denize yegâne mahreci Şattularab'dır.

Irak, İranın Şattularab üzerinde seyrüsefer serbestisine bir suretle mani olmayacak şekilde denize olan yegâne mahreci rindeki, andlaşmalarla müteallak hükümler haklarından da vazgeçemez.

Hoptman

Muhakeme bitiyor; hüküm yarın verilecek

Flamington, 10 (A.A.) — Kü celsede yeni hiçbir şey öğretilmemiştir. Müdafaa, mutad hile, delil olmadığı için menî hakeme talep etmiş ise de bu talebi kabul etmemiştir. Bu talebi kabul edilseydi jüri kararını vermek vaziyetinde olacaktır. Pazartesi ittihamnâme sonra da müdafaalar başlayacaktır. Hükümün salı akşamı verileceği zannedilmektedir.

Bay Laval gripten hasta

Paris, 10 (A.A.) — Bay Lavalin sıhhi vaziyeti de mekte işe de, daha iki üç gün dar dışarıya çıkmıyacaktır. Bay Lavalın dradan dönelidemberi, Bay Laval Hariciye işlerini çevirmekten an el çekmemiştir.

İnsanları öldüren firtiler

Gro Eland, 10 (A.A.) — Gro Eland'ta şiddetli firtilalarda otuz ev yıkılmış ve on zenci öldürülmüştür. 40 zenci de yaralanmıştır. Bu çok mühimdir.

İMLER

Kadronun Kapanması

Bir kaç yıl önce onun doğu - gundan gene bu sütunlarda bahsetmiştim. Şimdi de stanikleşen kadrodan bahsedeceğim.

Kadro son iki sayısını olgun bir meyve halinde verdikten sonra kendisine mukadder olan talih çerçevesi içine saklanıyor. Bizde bir mecmuanın çıkması ne kadar az hayret uyandıracak bir iş ise batması, kapanması ondan daha çok bir alâka uyandırmaz. Her gün nice, nice mecmualar doğar, ve arkasından sonbahar rüzgârına tutulan yapraklar gibi savrulur. Nereden geldiği belli olmayan bu yaprakların nereye gittiği de pek belli olmaz.

Bir kâğıtçı mağazasının deposunda mürekkebe, çizgilere, matrise hasret çeken akyüzlü kâğıtlar, bir zamanlar baskı mürekkebinin bir rastık gibi kaşlarına çeker, kıpkızıl boyalarla dudaklarını kızartır, bir zaman rotatifin parkısını dinler. Resimler, yazı - ları, yazılar resimleri kovalar.

Sonra bir gün ya Vezirhanın küflü bir odasında izbeye kapanır, yahud bir bakkal dükkânında sinirli bir pastırmanın üstünde yastırır. Bazan bir kese kâğıdı olur, bir kilo fasulye - nin ve yahud nohudun avuçları - dan zıp, zıp kaçmasına mani olmak için zaptiyelik eder.

Bunları bildiğimiz için yeni bir mecmua çıkıyormuş denildiği vakit gözlerimizin önünde kâğıtçı mağazası ile bakkal dükkânı döner.

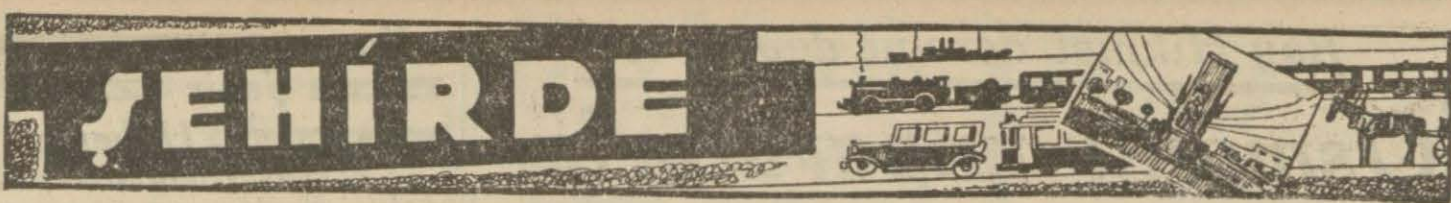
Fakat kadronun ne çıkışı, ne de kapanışı bunlara benzer. Ben zemediği içindir ki, çıkışı gibi kapanışı da beni alâkalandırır.

Kadro her şeyden önce bir davanı anlatan, anlatmak için çalan bir mecmua idi. Bu davanın nazariye bakımından bugünkü ve yarınki gerçeğe yüzde kaç uygulanıyordu vardı onu bilmem. Fakat bilinen, görülen şeyleri de söylemek gerektir.

Kadro, kendi nazariye kadronun içine aldığı beş arkadaşın bir araya gelmesiyle ayak sesleri ile ilerledi. Birinci sayıdan 56 nuncaya kadar, 56 ay tek tempo ile ilerledi.

Kadro - teri birbiri ile anlaşamamış, yanyana gelememekte olan bir münevverlik içinde bu anlaşamama, bu dava birliği dikkate alınmadı. Çünkü bu yeni hareket -

Sadri Ertem

Kok kömürü fiyatlarında ihtikâr

"Beyker,, müdürü

Kabotaj kanununa uygun olmayan işten mahkemede!

"Beyker" şirketi müdürü Edvard Midlton aleyhine açılan bir davaya, İstanbul Üçüncü Ceza mahkemesinde dün bakılmıştır.

Muhakemenin dünkü ilk celsesinde, dava edilen, vekili ile birlikte hazır bulunmuştur. Dava, kabotaj kanununun beşinci maddesine muhalif hareket davasıdır. Dava edilenin malı olan iki şilebe, tabiiyetinde bulunmadığı devlet bayrağı çekildiği iddiası, davanın mevzuunu teşkil ediyor.

Edvard Midlton, muhakemede şöyle demiştir:

— Bu şilepler, benim tasarrufumda değildir. Nizamettin isminde bir zata aitti. Şimdi de onun varislerinin tasarrufu altındadır. Nizamettinin bana borcu vardı. Bu borca karşı şilepleri ipotek ettim. Şileplerle benim alâkam, yalnız bu noktadandır.

Mahkeme, mevzu bahis şileplerin kime a'îd olduğunu, bu hususta ne muamele geçtiğini Liman idaresinden sormağı kararlaştırmıştır. Dava edilen, gelecek celse - de kendisi gelmeden avukatının hazır bulunabilmesine müsaade istemiş, sorgusu yapıldığı için, mahkeme, bu isteği yerine getirmiştir. Muhakeme, Nisana bırakılmıştır.

Kulak misafiri

Bunun adı da Ziya amam, kendisi başka Ziya!

Ayetullahla Abdurrahman Ziya aleyhlerindeki yeni takibattan bahsetmiştik. Üç işe aid tahkikat, derinleştiriliyor. Postahaneden alınan yirmi beş liranın nasıl alındığına dair elde ettiğimiz malûmata göre, Abdurrahman Ziya, bir gün Divanyolunda bir kahve - de oturuyormuş. O kahveyi adres olarak veren Ziya isminde birisine Bigada bir kadın tarafından gönderilen yirmi beş lirayı gelip alması için, posta memuru ihbarname getirmiş.

Bu Ziya ile posta memuru arasındaki konuşmaya kahvede kulak misafiri olan Abdurrahman Ziya, Postahaneye ondan evvel giderek, kulaktan kapıldığı izahatı vermiş, nüfus tezkeresini gösterip kendisinin Ziya olduğunu tesbit ettirmiş ve parayı almıştır.

Bu arada ihbarnamayı vermesi

Belediyenin tetkikleri yakında bitecek

Fabrikalar evvelce kok kömürünü satmaz, denize dökerlermiş!

Şehirde kok kömürü fiyatları üzerinde ihtikâr olup olmadığı bir heyet tarafından tetkik edilmektedir. Belediyenin tetkikleri yakında bitecektir.

Kok işlerinden anlıyan bir zat bu mevzu üzerinde diyor ki:

— Yerli kok kömüründe ihtikâr yapıldığını kati olarak söyleyebilirim. Çünkü gaz istihsal edilen kok imalâthanelerinde kok kömürü üçüncü bir madde olarak elde edilmektedir.

İstanbulda hava gazı yeni çıktığı zaman kok kömürü teshin vasıtası olarak kullanılmıyordu; ve denize dökülüyordu. Yalnız ikinci istihsal maddesi olan katran çok aşağı bir ücretle satılıyordu.

Bu bize gösterir ki, kok kömürü gaz istihsal edildikten sonra çok kıymetsiz bir madde olarak elde kalır.

Diğer taraftan kok kömürü imal eden fabrikalara gelince, bu fabrikalar aldıkları maden kömürlerini gayet ucuz elde etmektedirler.,,

Müddeiumumilik icra yol - cuzluğundaki tahkikatı bitirdi

İcradaki suiistimal işine aid olarak, müddeiumumî Ahmed Muhlis Tümay tarafından yapılan tahkikat bitmiştir. Dosya, tahkikatı derinleştirmesi için, dün akşam üzeri istintak hâkimliğine gönderilmiştir.

Evvelce de yazdığımız gibi, bu meselden dolayı ikinci icra kâtiplerinden Kadri ile kâtib Refet, komisyoncu Herant Manavyan, muamelecî İstavri, "Orozdibak" satıcılarından Viçen ve avukat Salâhaddin haklarında takibat yapıyor.

İstenilince de, "evde çocuk sobaya atıvermiş. Fakat, ne zararı var?. İşte size hüviyetimi ves'kalarla isbat ediyorum. Yeni bir ihbarname doldururveriniz!" demiştir.

Yirmi beş lira meselesi hakkındaki araştırma ile, bu neticeye varılmıştır.

İmtihanlar

Yabancı ve azlık okulları için talimatname hazırlanıyor

Yabancı ve azlık okullarından bazıları Kültür Bakanlığına müracaat ederek kendi okullarının tâbi olmaları için imtihan şeklini sormuşlardır.

Resmi lise ve orta okullar için yapılan imtihan talimatnamesinin bu okullar tarafından da tatbik edilip edilmeyeceği hakkında henüz Kültür Bakanlığı tarafından bir cevap verilmemiştir.

Duyduğumuza göre, Bakanlıkta kurulan bir heyet bu okullar için yeni bir talimatname hazırlamaktadır. Bu talimatname yakında tamamlanacak, tasdikten sonra bütün yabancı ve azlık okullarına bildirilecektir.

Millet okullarının imtihanları

Millet okulları 2 marttan itibaren imtihanlara başlayacaktır.

İmtihanlar, her mntakada ilk okul müfettişlerinin merkez yapacağı ilk okulda okul baş hocaları ve müfettişler tarafından yapılacaktır.

Bu yıl açılan yüz elli dersaneden üç yüze yakın talebe mezun olacaktır.

Okullar bu gün açılıyor

Grip hastalığı dolayısıyla bir haftadanberi kapalı bulunan okullar bugünden itibaren açılacak, tedrisata başlanacaktır.

İstanbul Müddeiumumiliği ve Adliye müsteşarlığı

Saylav olan İstanbul müddeiumumisi Yusuf Kenan Koror, şubat sonunda müddeiumumilik işlerini bırakacaktır.

Yerine kimin tayin edileceği henüz anlaşılmamıştır. Ankara mahfilinde, adliye müfettişi Ferid, İstanbul üçüncü ceza mahkemesi reisi Hikmet, İstanbul ağır ceza mahkemesi azasından Kemal, tayinleri ihtimalinden bahsedilenler arasında dır. Bir rivayete göre de, Adliye müfettişi Ferid, saylav olan adliye müsteşarı Tefvik Nazifin yerine müsteşar olacaktır.

Konservatuvarda sömestr tatili bitti

Konservatuvarda bugünden itibaren ikinci sömestr derslerine başlanacaktır.

Konservatuvara yeniden alınacak 85 talebe için bir müsabaka imtihanı açılmıştır.

Kent Yazıları

O ne biçim futbol yazısı öyle?

Eskiden top peşinde ben de bir hayli yuvarlandığım için her cumartesi günleri gazetelerin futbol yazılarına merakla göz gezdirirdim. Fakat, ne yalan söyleyeyim, son zamanlarda ben bu yazılardan bazılarını hiç okuyamaz, okusam da onlardan hiç bir tad, tuz alamaz oldum. Bakınız, bu yazılardan birinin ufak bir parçasını şuraya aynen naklediyorum. Bunun içinde tadın, tuzun zerresini bulabilirseniz aşkolsun size! ..

İşte o parça:

"... Her iki takım da çamura yalnız ortada olan sahanın üzerinde çok güzel, temiz bir oyun oynuyorlardı. Onuncu dakika olmuştu ki Vefanın güzel bir akıntısından fayda gören Enver Vefanın ilk sayısını topa bir falso verdirerek yaptı, Vefa 0—1 galipti. Bu hareket epey devam etti. Vefalar çok güzel oyun oynuyorlar. Müdafaa ile hücum hattı arasında iyi birer rabita göze çarpıyordu. Galatasaraylılar buna karşılık vermeye çalışıyorlardı. İşte bu sırada Galatasaraylılar sert bir inişle ilk gollelerini 17 dakikada yaptılar. Oyun 1—1 oldu. Bu vaziyet Vefaların üzerine çok tesir etti. Mükâbil hücumların birdenbire gevşediği görüldü. Bir müddet sonra Vefaların güzel, karşılıklı oyunları görüldü. Bu sırada Vefalılar Galatasaray 18 sahasının içinde üç gol birbirini peşine kaçırdılar. Bu kaçırış Vefaların üzerine fena tesir yaptı....."

Rica ederim, bu ne biçim futbol yazısı, ne çeşid maç tenkididir? Bu yazıda güzel oynayan hangi taraf, fena oynayan hangi taraftır? Anlayana ne mutlu!..

Yazıcı bu maç için bir şeyler söylemek istemiş amma, ya söyleyeceğini şaşırması, işi böyle çorba edip bırakmış, yahut ne şiş yansın, ne kebab! der gibi iki takımı da gevezelik ile fena - lık arasında lodosa tutulmuş ada vapuru gibi bucalatmış durmuş. .

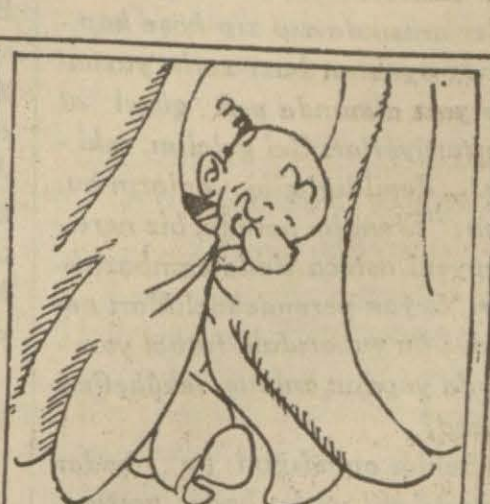
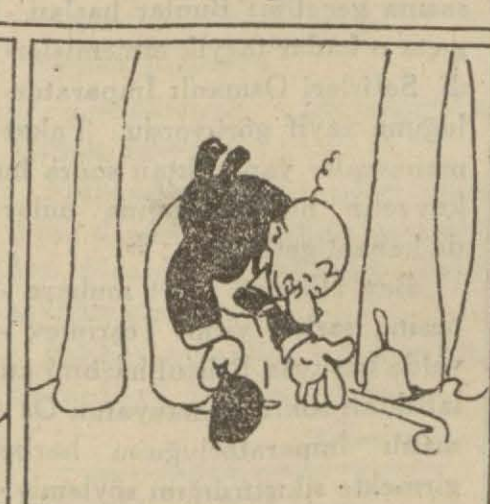
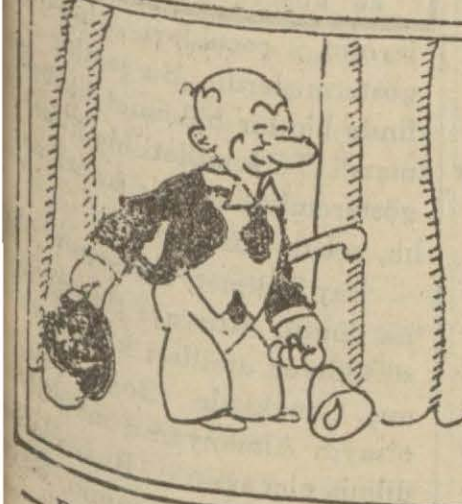
Hele şuraya bakınız:

"... Bir müddet sonra Vefaların güzel, karşılıklı oyunları görüldü. Bu sırada Vefalılar Galatasaray 18 sahasının içinde üç golü birbirini peşine kaçırdılar.,

Dikkat ediyor musunuz? Beş on satır yazının içinde Vefalar üçüncü defa güzel oynamaya başlıyorlar. Ve üçüncü defa güzel oynamaya başlar başlamaz da! 18 adamlık sahanın (Mesafenin olacak) içinde birbirini peşine üç

Osman Cemal Kaygısız
(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Bay Gülüm Ne Diyor?

Bayanlar, baylar...

... Kendimi sizlere tanıtmak - la sevinç duyarm...

... Adım Bay "Gülüm,, dür..

... Yarınki Kurun gazetesinin üçüncü sayfasında..

... Beni bu sütunlarda tekrar göreceksiniz...

Kadronun kapanması

Baş tarafı 3. cü sayıfada ti. Münevverliğe yeni çeşni getiryordu, fikirde birleşmek!

56 sayı çıktıktan sonra, Kadro dinamosu bozulmuş bir elektrik cihazı gibi durdu. Ampulleri karardı. Bundan sonra artık o sadece statikler arasında yer tutacaktır.

Bunu da iki yönden tabii görmelidir. Kadronun sahibi Türkiyeden uzaklardadır.

İkincisi Kadro mutlaka günü gününe çıkacak aktüaliteyi kovulacak ve aktüalitenin siyasal ve yahud türlü, türlü bakımlardan esansını çıkaracak bir baskı aleti değildi. Onun mucyeyen davaları vardı. Siyasal, ekonomik bakımlardan Türkiye için koyduğu teşhisler ve reçeteler mevcuttu. Bunları söyledi, münakaşaları yapıldı. Zaten nazariye kadrosu içinde kalan bir mecmua için de bundan daha ileri, daha fazla beklenecek bir şey olamazdı. Bir de düşünce, fikir sahasında ancak antiteziyle karşılaşır onunla boy ölçüşür. Mantık ve fikir yolunda çarpışmalar olur. Bu bakımdan kadro bir fikir hareketi yapmış, fikir maçlarına girmiştir.

Edepli bir münakaşacı, ve güzel münazıra yapan Kadronun kapanmasını ben kendi hesabıma bir eksiklik sayarım.

Sadri ERTEM

ILAN

İstanbul Telefon Türk Anonim şirketinden:

1 — Saygı değer abonelerimiz şehir dahili telefon konuşmalarından başka hiç bir mukavele ve muameleye mahal kalmaksızın şehirler arası ve beynelmilel telefon konuşmaları da yapabilirler.

2 — Şirket şehirler arası ve beynelmilel konuşmaları temin ve ücretlerini posta telgraf ve telefon umum müdürlüğü hesabına tahsil ve tesviye ile mükelleftir.

3 — Şirket bu ücretlerin vaktinde tahsilini temin için 16 Mayıs 1932 tarihli mukavelenamenin 3 üncü maddesi mucibince şehirler arası ve beynelmilel mükâle name yapan abonelerden bunların şehir dahili peşin ücretleri bittikten sonra bir avans talep ve tahsil etmek hakkını haizdir.

4 — Hiç şehirler arası ve beynelmilel mükâleme yapmayanların avans vermeğe mecburiyetleri yoktur.

gölü birden kaçırıyorlar!

Sonra, o ne çeşid ifadedir öyle? Vakia bugünlerde Türkçede ki eski cümle tertibini parçalayıp faili, mefuli, fiili birbirine geçiren; gramer, sentaks kaidelerini hiçe sallayıp, isme, sıfata, zamire, edata, zarfa, eklentiye cümleler arasında zıp zıp köşe kapmaca oynatan bazı zorlu yazıcılar yazı alanında pek güzel atkoşuyorlar. Gel gelelim, eskide?.. denildiği gibi, onların bu, den: "Efendim nerede, biz nereyeppeni ustaca ifade cambazlıkları, beyan perendebazlıkları nerede; bu yukarıdaki futbol yazısında yapılan anlatış rekâketleri nerede?..

Benim anladığım bu kadar çetrelil dil ve bu kadar pestenkerani anlatışla futbol tenkidi olmaz..

O ne biçim futbol yazısı öyle? Osman Cemal Kaygısız

Bay Hikmet dersine devam etti

Osmanlı imparatorluğunun büyük harbe sürüklenişi

Menteşe Saylavı Bay Hikmet, İnkılâp kürsüsündeki dersine dün de devam etmiştir. Bay Hikmet, geçen derste Osmanlı İmparatorluğunun son vaziyeti ile büyük harp ve Balkan harbi arasındaki siyasayı anlattığını söyleyerek büyük harbe nasıl sürüklendiğimizi anlatacağını bildirmiş ve dersine şöyle devam etmiştir:

— Osmanlı İmparatorluğu Almanya ile akdettiği ittifaktan sonra harbe sürüklenmiştir.

Balkan harbinde en çok kazanan uluslardan biri Sırbistandı. Bu hükümetin büyümesi, Şarkta Bulgaristan, şimalde Avusturyanın zararına idi..

Bay Hikmet bundan sonra, Sırbistanın büyümesi yüzünden diğer devletlerin onunla uyumak ihtiyacını duyduklarını, Avusturya ile Bulgaristanın Sırbistanı ezmek istemelerinin sebeplerini, Bulgaristanın bu işi yapmak için Osmanlı imparatorluğu ile anlaşmak mecburiyetinde bulunduğunu söylemiştir.

Bundan sonra, Bulgar murahası Sava ile bir muahede parafe edildiğini, fakat bunun Osmanlı İmparatorluğu için hiç bir mana ifade etmediğini, ittifakın Bulgaristan lehinde olduğunu anlatmış muahedenin böyle parafe edilmiş şekli ile kalmış olduğunu ilâve etmiştir.

Bay Hikmet, Avusturyanın, Sırbistan aleyhinde tertibat alırken, Osmanlı İmparatorluğunu beraberine almak istediğini de anlattıktan sonra İstanbuldaki Alman büyük elçisinin, Osmanlı hükümetinin sınır olduğunu: "Türklerin ilerisi için bir koz gibi saklamasıdır..", demekte olduğunu anlatmış, 28 Haziran 1914 te Avusturya veliâhtinin bir Sırp tarafından öldürülmesinden sonra harbin başlamasına geçmiştir.

Bay Hikmet, Avusturya ve Alman sefirleri, Türkiyenin kıymeti olmadığında birleşirken, Enver Paşanın müttefik aradığını, Almanlarla, Fransızlarla, İngiliz ve Ruslarla ittifaka çalıştığını anlatmış, Fransadaki deniz manevralarına davet olunan Bahriye Nazırı Cemal Paşanın Fransaya ittifak teklifine memur edildiğini, fakat atlatıldığını söylemiştir.

Fransadan ümit kesildikten sonra Almanya ile konuşulduğunu, 28 Temmuzda bir ittifak projesi hazırlandığını anlatan Bay Hikmet, demiştir ki:

— İttifak projesi yapıldığı zaman Büyük harbin başlaması da bir zaman meselesi olmuştu. Alman ittifakı meselesini Sadrazam Said Halim Paşadan, Talâtın, Enver Paşadan, Meclis reisi Halil Beyden başka kimse bilmiyordu.

İttifak muahedesi, Cemal Paşadan, Cavid Beyden de gizli tutulmuştu. Bu tarzda iş görmek, ondan sonra boyuna devam edecektir. İmparatorluk kimin tarafından idare ediliyor? Bilinmiyordu. Hükümet bu şekilde başsız vaziyete girmişti..

Harpten sonra muhakeme edilen Said Halim Paşanın "Bugünkü tecrübeme binaen, makamı sadaret hiç bir şey yapamaz. Nazırların insafına kalmıştır. Onlar ne isterlerse yaparlar, sadrazam bir şey yapamaz!..", dediğini, padişahın da sarayında hapis yaşadığını, bir şey anlatmadığını anlatmış, şunları söylemiştir.

— İmparatorluğun batmış olduğu tabiidir. Şaşılacak bir şey yoktur.

28 Temmuzda ittifak projesi hazırlanmıştı. 1 Ağustosta Fransa ve Almanya seferberlik ilân etmişlerdi. Bundan sonra harpten içtinab hafif bir ihtimaldir.

Türkiye, Almanya Rusyaya ilânıharb etmiş, iki Ağustosta Alman Osmanlı ittifakı imza edilmiştir. Bu ittifakın esasları şunlardır:

1 — Akid iki devlet Avusturya - Macaristan içinde tam bir bitaraflik muhafaza edecek.

2 — Rusya askeri tedbirlerle işe karışır, harbi husule getirirse Türkiye için de harbe girmek vaziyeti vardır.

Osmanlı hükümeti orduda Alman nüfuzunu tanıyacaktı..

Bay Hikmet, Almanlara orduyu idarede nüfuz verilmesinin bizi harbe sürüklediğini anlattıktan sonra harbin tedafüi mi vaka tecavüzi mi olduğunu kındaki münakaşaları izah etmiş, Enver Paşanın o zamanın icabı iradeyi bile almadan, hatâ harp için lâzım olan parayı tedarik edecek olan Maliye Bakanına bile haber vermeden umumî bir seferberlik ilân ettiği -

ÖLÜM

İstanbul ve İzmir avukatlarından Dramalı bay Nazif Süleyman Ödemiş vefat etmiştir. Nazif Süleyman Arab ve Acem dilleri ile hukuk muallimliklerinde, idar ve adli memurluklarda bidayet ve istinaf mahkemeleri reisliklerinde bulunduktan sonra otuz sekiz sene avukatlıkla meşgul olmuştu. Balkan harbinin elemli neticesine kadar Selânikte yevmi Kâinat gazetesini neşretmişti. Taşoz adasını Mısır hıdivliği namına idare ettiği zaman yaptırıldığı hafriyat neticesinde kral Heraklise aid bir mezarla defineyi bulup Mısır müzesine göndermesi Arkeolojiye karşı olan alâka ve merakın bir delilidir. Nazif Süleyman, Selânikte ilk kurulmuş olan Makedonya Rizorta Mason locasının ilk kardeşlerindendi. Tepedenlenli Ali paşanın hafidi ve muharrir Nizamettin Nazif ile Ensari Nazif'in ve Saniye Nazifin babasıdır. Allah rahmet eylesin.

Selânikli Dr. Rifat öldü

Elli yıldan fazla bir müddet, yüksek bilgiş, büyük deneme ve araştırmalarla doktorluk alanında yararlıklar göstermiş binlerce yurttaşın yaşamasını, sağlığını kurtarmış olan, kocam ve babamız:

Selânikli Dr. Rifat'ın

Tanrısına kavuştuğunu kendisini tanıyanlara derin bir acı ile bildirir; ve 11.2.1935 bugünkü pazartesi günü saat on buçukta: Şişli, Halâskâr Gazi caddesinde Raifpaşa apartmanının 3 numarasından kalkacak olan cenazesinde bulunmanızı dileriz.

Melek Cezmi Şefik Vefik

Kısa Şehir

Haberleri

§ TALEBE YURDUNDAKI HADİSE — Türk Maarif Cemiyetinin Kadırgadaki talebe yurdunda, yurd müdürü ile bazı talebeler arasında bir hadise geçtiği yazılmıştı. Maarif cemiyeti umumî kâtibi, hadise tahkikatını yapmak üzere Ankaradan şehrimize gelmiştir.

§ PROFESÖR HERSUG — Üniversite fen fakültesi ordinaryüs profesörlerinden Hersug'un İsviçrede bir kaz neticesinde öldüğü öğrenilmiştir. Üniversite rektörü, profesörün ailesine Üniversitenin teessürlerini bildiren bir telyazısı yollamıştır.

§ GÜMÜŞ PARALAR — Yeni gümüş paraların basılması darpanece devam olunmaktadır. Piyasaya yeniden 150 bin liralık gümüş para çıkarılmıştır. Maliye Bakanlığının daveti üzerine, darpane müdürü bay Fuad Ankaraya gitmiştir.

§ SÖMİKOK FABRİKASI — Türkiye İş Bankasının Zonguldakta kurduğu sömi antrasit fabrikası yapı ve tesisatın hazırlanma kadar bitirileceği umulmaktadır. Yeni fabrika günde iki yüz ton sömi antrasit istihsal edecektir.

Gelen son istatistikler, Zonguldak havzası kömür istihsalâtının bu yıl yüzde 25 nisbetinde fazlaştığını göstermektedir. Bu seneki istihsal miktarı 325 bin ton fazlalığı ile bir milyon 650 bin tondur.

§ ZEHİRLİ GAZLERDEN KORUNMA — Üniversite konferans salonunda bu haftadan itibaren zehirli gazlerden korunma mevzuu üzerinde konferanslar verilecektir.

ni söylemiş, şunları ilâve etmiştir:

— Beş Ağustosta Rus büyük elçisi çektiği bir telgrafta Rusya şü haberi vermiştir:

"Enverpaşa ateşemiliterimize: "Biz seferberliği ihtiyaten ilân ettik. Adalar, Garbi Trakya bize verildiği takdirde Rusya ile ittifak edeceğiz."

Bay Hikmet, Enver Paşanın bu teklifini tenkid ettikten sonra Yavuz ile Midillinin Türk sularına gelişini anlatmış, şunları söylemiştir:

— Büyük harp başladıktan sonra muhtelif ulusların Osmanlı İmparatorluğuna karşı vaziyetini gözden geçirelim: Osmanlı hükümetinin harbe karışmasından en çok ürken Rusyaydı. Sebebi Kafkasyada hembudud olmamızdı. Bundan başka Boğazları kapayabilirdik. Bu da Rusya için bir tehlike idi.

İngiltereye gelince, İngilterenin bu işte başlıca iki gayesi olmuştur. Birincisi Osmanlı İmparatorluğunu mümkün olduğu kadar geç harbe sevk etmek. Bu suretle Hindistan ordusunun Süveyş kanalından geçmesini temin.. İngilterenin ikinci amacı, Osmanlı İmparatorluğu ile harb olacaksa, bu işe Osmanlıların önce başlamış olması, Fransa da bu işte pek ileri gitmemiş, aşağı yukarı İngiliz siyasasına uymuştur.

Alman ve Avusturyanın siyasasına geçelim: Bunlar başlangıçta o kadar tazyik etmemişlerdi. Sefirleri Osmanlı İmparatorluğunu zayıf görüyordu. Fakat manevralar yapıldıktan sonra bu kuvvetin hiç olmadığına onlar da kanaat getirdiler..

Bay Hikmet, Mart muharebesini, şarkta yirmi Teşrinievvelde başlayan Bristol harbinin anlattıktan sonra Almanyanın Osmanlı İmparatorluğunu harbe girmekte sıkıştırdığını söylemiştir.

Bay Hikmet, sözlerinin birinde demiştir ki:

Büyük Harpte Türklere ecdat-

Sözün gelişi

Bir yabancı dostun mektub

[Bay Piyer Gröle, İsviçreli bir yazar, gazeteci ve Fransızdır. Kendisi Türkiyeye gelmiş, biraz kalmıştı. Kendisiyle birlikte bir ay kadar süren bir yolda yapmıştı..

Bir gün Lozan'dan bana yazdığı kitaplarla birlikte gönderdiği bir mektupta güzel Türkiyeyi vüyor, "Sizde kadınlara hak verildiğini bir gazetede okudum. Birçok Avrupa ülkelerinde ride bırakan bu ilerleyişten sizi kutlarım diyordu.

Bay Piyer Gröle'nin bu mektubuna bugün, bu sütunda karşılık mek, içimden geldi:]

Sayın dostum, Bundan birkaç yıl önce Türkiyede mutlu bir haber yazan İsviçre zetesinin dedikleri artık gerçekte bulunuyor.

Mektubunuzu aldığım zaman Kurultayımıza kadın sayılabildi; fakat temel yasamız, o keçe olduğu kadar kadına da tutuyordu. Sayılab seçmek ve seçilmek temel yasamıza göre "her haklıdır. Türk grameri, öz Türk sal türleri gibi kadınlara erkeğin alanda birbirinden ayırd etmemek yasamızdaki Türk sözü kadınlara keçe de aid bulunuyordu.

Bugün içinde yaşadığımız her çalmı büyük buyruğu Atatürk, Türk kurultayında da sayılab olmağa, bu ödevi de birlikte görmeğe çağırılmış buluyoruz.

Bir gün sizinle beraber Ankaradan çinden geçiyorduk; vagonun üzerinden "İnönü.., sırtları görünür. Siz, belki de yabancı bir gözle sizin için bu sırtların ve oyukların arasında hiç bir şey duymuyordunuz. Benim yüzümde pek beliren bir sebep bulamıyordunuz. Bilinmeyin musunuz, karşımızda sırtların adını not defterinize yazmıştım: İnönü..

Ve size oturdunuz. Lozanın ulusal ve siyasal Türk tarihini hatırlatırken oraya kadanan vakalar zincirinin baş halidir. şıdır. demiştim.

Bugün bu satırları yazarken bunlar ve bunlardan sonra zetesinin Türkiye için yazdığı mektubun üzerine sizin bana yazmış olduğunuz mektub hatırlama geliyor. Sizin beni yıllarca önce, Türkçede olacağı, yapılacak gerçek ilerleyiş hareketi için kutladığınız ben de yıllarca sonra dediğiminizi göğün haber vererek size teşekkür ediyorum.

Sayın dostum, topraklarımız bir müddet kaldığımız Türkiye olduğunuz her iyi, ileri ve doğru inanınız.

Türk ulusunun ciğerleri, nefesi ve devrimci havayı nefes alması - Uluslar

M. Nurettin AR

KURUN BALONU

KUPON : 90
Bu kuponu kesip saklayınız
11 - 2 - 936

Okuyucularımıza hizmet KUPONU

Bu kuponu kesip saklayınız

larmın çocukları olduğunu göstermişlerdir. Bu şartlar altında hiç bir hükümet harbe mezdi. Türk milleti hiç kimseyi gösteremeyeceği bir kahramanlık, sebatı göstermiştir.

Bay Hikmet, sözlerinin birinde doğru, Rusyayı Borşevçilerin sürükliyen âmilleri kısaca anlatmış, Çanakkale Boğazı olsaydı Almanyanın mağlûp münistlik olamayacağını, Rusyaya Harbin iki yıl daha evvel olacağını anlatarak dersini almıştır.

BÜYÜK DENİZ ROMANI

Endülüste Kemal Reis

Tefrika No: 19

Yazan: İshak FERDİ

Sinan, balıkçı kızını çok beğenmişti. Françeska morardıkça güzelleşiyordu!

— Affedersiniz, dedi, biz ka-
— dışında oturuyoruz.. Babam
balıkçıdır. Hastalığımızı geç duy-
duk. Kusura bakmayın!..
Sinan genç kızın yüzüne baktı.
O ne sevimli, ne cana yakın bir
kızdı!
— Elini uzattı. Çiçek demetini al-
— Düz oturamaz mısın? Ben
de bir denizciyim.. Bir balıkçı kı-
zıyla konuşmaktan ne kadar zevk
duyuyorum, bilsen...
— Genç kız sıkılarak oturdu:
— Babam bugün balığa çıkma-
— Beni bekler... Fazla kala-
— nam, aslanım!..
— Baban her gün balığa çı-
— Evet...
— Bugün neden çıkmadı...
— Hayır.. Size bu çiçeği tedi-
— etmek için uzak bahçelere ka-
— gitmeğe mecbur oldu. Geçik-
— Bundan sonra balık tutulmaz..
— Siz buranın yerlisi misiniz?
— Evet... Büyük babam Vene-
— dikten gelmiş.. Burada yerleşmiş..
— Babam, ilk Navarin muhasarasın-
— da Türkler tarafından öldürül-
— mis.. Bana bakan balıkçı, asıl
— babam değil.. Babamın arkadaşı
— Babanı Türkler öldürdü de,
— neden ne diye bir Türke çiçek getiri-
— yorsun?
— E, bu bir âdettir. Hem, ba-
— bama sen öldürmedin ya? O,
— harpte öldü..
— Akdoğan, genç kızın çok temiz
— yürekli ve saf bir öksüz olduğunu
— anlamıştı:
— Buradaki Türklerden mem-
— nun musunuz?
— Diye sordu.
— Balıkçı kızını önüne bakarak ce-
— hab verdi:
— Hiç kimseden şikâyetimiz
— Adanın Türkleri geçtiği
— kendenberi herkes işiyle, gücüyle
— başarılı.. Biz zaten kale dışında
— olduğumuz için, yerlilerle sık
— görüşmeyiz.. Bazan günler,
— kâtilar geçer de insan yüzü gö-
— rüyoruz.. Şimdiye kadar kimseden
— zarar görmedik.
— Sinan, balıkçı kızının yüzüne
— baktı. Genç kızın birden göz-
— leri sulanmıştı..
— Sinan biraz itimad verici bir ta-
— hâle sordu:
— Adın ne senin?
— Françeska..
— Gözlerin neden sulandı,
— Balıkçı kızını başını kaldırma-
— Sebebini söylersem, bana bir
— mektup yazmazsınız.. Değil mi?
— Korkma, yavrum! Söyle..
— Kâle muhafızlarından Cüce
— beni öldürüyor. Ondan çok korku-
— yordum..
— Sönden ne istiyor?
— Beni kulübemden kaçırmak
— istiyor.. Bana: "Eğer benimle
— kalırsan, kafanı koparacağım!..
— Senilecek bir adam olsa,
— ona gönlümü verirdim.. Fa-

kat, onu bir defa görseniz, siz de
iğrenirsiniz!.. O kadar çirkin, o
derece hain bakışlı bir adam ki...
— Cüce Hasan kaç yaşlarında
var?..

— Kırkını geçkin...
— Babalığın onu kale muhafı-
zına şikâyet etmedi mi?

— Babam benim için kellesini
koltuğuna alacak kadar cesur bir
adam olsaydı, kayığına atlayıp
Venediğe gider, buralarda sürün-
mezdi..

— Denizden mi korkuyor?..
— Yollarda yakalanır diye...
Kendisi çok iyi ve eski bir deniz-
cidir. Dalgalardan korkmaz ama,
Türkün yumruğu ve palası onu
yıldırır.. Navarinden ayrıla-
mıyor...

— Venediğe kaçmağa muvaf-
fak olsaydı, sen de onunla birlik-
te gidecek miydin?
— Elbette. .Siz benim yerimde
olsanız, gitmez miydiniz?
— Kim bilir?. Belki de gider-
dim...
— Orada akrabalar falan var
mı?
— Varya... Venedik sövalyele-
rinden sinyör (Kontarino) benim
amcamdır..

Sinan biraz doğruldu.. Ve genç
kızın elini avucunun içine ala-
rak:
— İyi ki Venediğe gitmemiş-
sin!.. dedi. - Şimdi seni burada
göremiyecaktım!..
— Size, benden çok güzel ve
kibar kızlar çiçek getirmişlerdir..
Ben elleri nasırlanmış, rengi ya-
nık bir balıkçı kızım.. Denden
çok mu hoşlanırsınız?
— Ben, yüzüne güneş değme-
miş kızlardan hoşlanmam.. Gü-
neşten yanmış yüzünden kızıl gül-
ler açılmış.. Gözlerinin içinde ye-
ni tutuşmuş volkanlar seziyorum!
Sen, belli ki şimdiye kadar kok-
lanmamış ve el değmemiş bir çi-
çeksin!.. Ben senin yerinde olsay-
dım, balıkçıyı kandırıp Venediğe
kaçardım.. İnsan vatanından bu
kadar uzun yıllar uzak kalır da,
onun hasretini çekmez mi?
Françeska hafif bir göğüs ge-
çirdi..

Sonra birdenbire başını kal-
dırdı.. Sinanın yüzüne bakarak:
— Ben eğer bir erkek gibi yel-
ken kullanmasam bilseydim... Ve
bileklerim sizin kadar kuvvetli ol-
saydı, kayığım küreklerine sarılır
ve bir gece karanlığında Nava-
inden uzaklaşırdım, dedi.
Sinan gülümsedi:
— Bileklerine güvenemedin
demek, öyle mi?
Françeskanın ince parmakları
çiçek demetinin üstünde dolaşır-
ken, Sinan, genç kıza biraz daha
sokulmuştu..

Balıkçı kız gittiçe morarıyor,
morardıkça güzelleşiyordu..
(Arkası var)

Bursa sesleri
Bursada bu isimle haftalık
bir gazete çıkmağa başlamıştır,
kutlu olsun.

Bay Yevtiç

iç ve dış işleri hak-
kında ne diyor?Silâhsızlanma ve Avus-
turyanın istiklâli

Yugoslavya Başbakanı, mütemmim
âyan seçimi dolayısıyla mühim beyanat-
ta bulunmuştur. Bu beyanat radyo va-
sıtasıyla Yugoslavyanın her tarafına
neşredilmiş ve hattâ Sofya ve Varna -
da da dinlenmiştir. Bay Yevtiçin nut-
ku hakkında gelen telgraf haberlerini
yazmıştık; bugün son posta ile gelen
fazla malûmatı alıyoruz. Yevtiç "Kral
hükûmeti iş başında,, adı verilen bu
nutkunda hükûmetinin, millî hayatın
tekâmülü için kuvvetli bir istinad olan
1931 teşkilâtı esaslı dâhilinde çalış-
mak azminde bulunduğunu teyid et-
miş ve Kral Aleksandrın ölümünü ne-
ticelendiren hâdiseden alınan ibretin
bütün hatalara karşı kuvvetli bir en-
gel olacağını bildirmiştir. Sözüne de-
vam eden Başbakan demmiştir ki:

"Büyük bir siyasal hareket üzerinde
bulunuyoruz. Bunun neticesi daha he-
nüz taayyün etmemiştir. Buna dair bir
fikir söylemek mevsimsizdir. Biraz
daha sabretmeliyiz. Sulhun ve emniye-
yetin teşekkülü Avrupa için faydeli ve
hayati başlıca iki mesele gösteriyor:
biri silâhsızlanma, diğeri Avusturya -
nın istiklâli.

Silâhsızlanma meselesi uluslar birli-
ğinin himayesinde senelerce müzakere
edilmiş ve bir neticeye varamamıştı.
Pek iyi bilinen sebepler ve suçlu al-
datmaların sulh muahedelerindeki as-
kerî maddeleri hemen hemen tatbika
imkân bırakmadığı artık kimse için bir
sır değildir. Tehdid edilen emniyetler
karşısında silâhlanmak yarışmanın mil-
letlere çektiği sıkıntıyı azaltmak ve
uluslararası bir anlaşma yapmak ka-
bil olacağını söylemek de pek güçtür.

Londrada Fransa ile İngiltere ara-
sında şarfedilen gayret gösteriyor ki si-
lâhsızlanma için bir anlaşma olmadıkça
taşkırdı uluslararası emniyetin, bugü-
ne kadar aranan başka esaslara dayan-
ması lâzım gelecektir. Buna rağmen
gene bir anlaşmanın imkânsız olacağını
zannetmemelidir. Lâkin yapılan tecrü-
beler ve hakiki vaziyet yakın bir anlaş-
ma için pek de ümit verici değildir.

Müspet bir hâdiseler olarak Roma an-
laşmaları arasında bilhassa orta Av-
rupaya ve Avusturya meselesine aid
olanı kaydetmek lâzımdır.

Bay Laval ile Musolininin tavsiye
ettikleri anlaşma uluslararası genel
baklara riayet etmenin bir teyidi ve ul-
uslar birliği misakına iştirak etmiş ola-
caktır.

Küçük itilâf ile Balkan anlaşması
kendini millî ve müşterek menfaatlerini
sıkı sıkıya muhafaza etmekle beraber,
bu devletler Roma anlaşmalarını ciddi
bir surette iştirak etmeleri icab eden
müspet bir siyasal başlangıcı olarak
kabul ediyorlar.

Tuna çevresindeki münasebetleri
sürekli bir barış zarurî olan şartlar i-
çinde temin etmek için İtalya ile bir
anlaşma yapmağa muvaffak olan Fran-
sanın ve Dış Bakanı Bay Lavalın sar-
fettikleri gayreti takdir etmek bizim i-
çin bir vazifedir.

Yugoslavya Fransaya dostluk ve
ittifak münasebetleriyle sıkı sıkıya bağ-
lıdır. Millî menfaatlerini feda etme-
mekle beraber kendi emniyetini muha-
faza edecek ve en iyi sulh teşkilâtını
gerçekleştirecek bütün ihtimalleri iyi
bir niyet ile tetkik etmek için bütün
komşularıyla ve tabii olarak müttefik-
leriyle birlikte çalışmağa kendini me-
cbur sayıyor.

İstikbal için lâzım gelen teminat ol-
duktan sonra mühim neticeler verebi-
lecek olan bu siyasada olgunluğu cid-
diyet ve emniyetle takib edebiliriz.."

Davos şehrine kardan
kimse gidemiyor!

İsviçre dağlarında beş gündüberi
fasılasız kar yağmaktadır. Dağlardan
uçan çığlar bütün yolları kapamıştır.
Bazı yerlerde münakalat durmuştur.
Grizon demiryolu karlarla kapalıdır.
Birçok yerlere otobüsler de gidemiyor.
Karn yüksekliği iki buçuk metreyi
bulmuştur. Davos şehri tamamiyle tec-
rid edilmiş bir haldedir. Çığların teh-
likesinden korkan seyyahlar Persen-
deki binalara çekilmişlerdir.

Yedi Başlı Ejderha

Balkanlar ve Balkan Milletler

Matıralar 28 Ahmed Tevfik

Jön Türkler arasında..

Avrupaya gidip Abdülhamitten me-
muriyet olarak dönenlerde vardı!

Günün birinde Ustrumcaanın
Kokliş karyesine büyücek bir çe-
te eşkiya gelir, mahalli hükûmet
ile askeri kıt'alar haber alır, müf-
rezeler gönderilir; köy abluka al-
tına alınır, köylülere ve eşkiyaya
hiç bir vukuata meydan vermek-
sizin teslim olmaları bildirilir.
Müfrezelerin bu ihtarlarına köy-
den silâh ve bomba ile cevap ve-
rilince asker mukabeleye mecbur
olur. Kadımlar, çocuklar feryada
başlarlar, ahalden aklı başında
olan birkaç Bulgar eşkiyayı köy-
den uzaklaşmak için iknaa çalış-
tır, muvaffak olamaz. Ahali köy
dışına kaçırlar, eşkiya sığındık-
ları evlerden müfrezelere silâh ve
bomba atmakla muharebeye giri-
şir. Bir taraftan da evlere ateş ve-
rirler, köy her taraftan yanmağa
başlar. Ahalinin kaçışmaları ara-
sında eşkiyanın bir kısmı firar et-
mek kasdile pusudan çıkıp savu-
şur. Bir kısmı da ele geçirilir; müf-
rezeler köye dahil olur, yanmakta
olan evleri söndürür, köylüleri yer-
leştirirler. Hükûmet tahkikata
başlar; vak'a müfettişi umumilik
ve ajan sivililer tarafından haber
alınır. Rusya ajan sivilinin tahkik
memuru müfrezelerin eşkiya ara-
mak bahanesine köyü yaktığını i-
leri sürer, hükûmeti mes'ul etmek
iddiasını ortaya atar, ihtilâf çı-
kar. Avusturya memurları hakika-
ti meydana çıkarırlar, Hilmi Paşa
şiddetli müdafaya kalkışır, iş Ba-
büliye akseder, nihayet muhtelit
bir heyet mahallene gider, yapı-
lan tahkikatta köylülerin itirafa-
tile hakikat meydana çıkar.

Bunun gibi pek çok hâdiseler
isbat etmiştir ki Rusyanın dahili
işlerimize müdahaleden maksadı
hükûmetin başladığı ıslahatı ileri
götürmek değil, bilâkis memleket
te hâdiseleri çoklaştırmak ve ira-
desizliğe her gün bir misli daha
ilâvesile ıslah kabiliyeti olmadık-
ğını Avrupaya göstermekti. Maliye
komisyonu üç vilâyet bütçesini
yoluna koymuştu, işler yolunda
gidiyordu. Ötedenberi siyasî şe-
killerde şikâyet vesilesi olan âşar-
rın toplanması usulü de değişti-
rilerek tahmini usulile köylülere
terkedilmekte ve bunun tatbikatına
devam lounmakta idi. Şikâyet
vesileleri birer birer ortadan kalkı-
yordu. Diğer taraftan jandarma
tensikat ve teşkilâtına memur o-
lan da Corciş Paşa kur'a efradın-
dan intihab etmek suretile jandar-
ma taburlarına askerden zabıtlar
intihabına başlamıştı. Bir jandar-
ma mektebi de açılmıştı, öte ta-
raftan da polisler arasında da mü-
him surette tensikat vücade geti-
rilmisti.

Bu ıslahat daha iki üç sene de-
vam edecek olsaydı Avrupadaki i-
dare sistemi Rumelide tamamen
teessüs etmiş olacaktı.

Fakat Rumelideki halkın ve
ordunun arasında günden güne
büyüyen yeis ve fütur, İstanbul
hükûmetinin gözüne çarpmıyor-
du. Esasen İstanbul hükûmeti,
ne Anadolunun sefaletine kulak
asmıyordu; Abdülhamidin iki du-

dağının arasından çıkan tek bir
söz en kudretli vezirleri felâkete
sürükleyebileceği için hiç kimse
Padîşahın isteğine uygun düşme-
yecek söz söylemeğe teşebbüs et-
miyordu. Sade ıslahat sözünü ağ-
za almak değil, devlet idaresinin
değiştirilmesini düşünmek bile cü-
rüm idi.

Babâlinin, valilerin daima hâ-
disata karşı tedbir almaları, işin
içinden en az zararlı çıkabilme-
leri büyük muvaffakiyet sayılır-
dı; Said ve Kâmil paşaların bü-
tün maharetleri de bu noktada i-
di.

Memleketin her tarafı eşkiya
çetesi ile dolu idi. Bunlardan
birinin gönlünü almak lâzım ge-
lince jandarma ocağına çıkar e-
dilirdi. Bir kazaya veya liva ve
vilâyete jandarma kumandanı o-
lurlardı; şakavet bozmaları polis
mesleğine alınır. Düşünce ve ka-
lem sahiblerine kıymet verilmez-
di. Jön Türkler Cemiyetine men-
subiyet şöyle dursun, onların neş-
riyatından olan evrakı eline alan-
lar mahiv veya nefyolunurlardı.

Merhum Büyük Kemalın eser-
lerini okumak memnu idi. Kitap-
çılar bunları alenen satamazdı,
Yenicami avlusunda sergi kuran
Acem kitapçılar gizlice satarlar-
dı, bunların da etrafını hafiyeler
almıştı, bu kitapları tedarik et-
mek isteyen merak sahipleri bin
bir felâketi göze aldırırlardı.
Memnu kitaplar yüzünden Kon-
yayı, Sivası boylayanlar, seneler-
ce menfalarda kalanlar az değil-
di.

Jön Türkler kat'iyyen dahilde
bir harekette bulunamazlardı, za-
ten Jön Türklük taslayanlar için-
de bir kısmı da külâh kapmak i-
çin Avrupaya gidip Abdülhami-
din oradaki adamları vasıtasile af-
fe mazhar olarak hürmetlice bir
maaşla bir memuriyete tayin olu-
nur, müftehirane avdet ederler-
di!

Abdülhamidin istibdadı hafi-
ye teşkilâtı artıkça İttihat ve Te-
rakki Cemiyetinin de taraftarları
artmaktaydı. Bilhassa askerî mek-
tepler talebesi arasında hürriyet
fikirleri meydan almış, Mülkiye
ve Hukuk mekteplerine de şirayet
etmişti. Hele Mektebi Tıbbiyei
askeriyenin gözüpek talebesinden
alenen hürriyet fikirlerini ortaya
koyanlar, Abdülhamidin çok en-
dîşesini artırmış olduğundan bu
mektep sıkı bir kontrol altına alın-
mış bir hayli talebesi Trablusgar-
be ve sair uzak yerlere sürülmüş
idi.

(Arkası var)

Romanyada gripten
adam ölüyor!

Romanyada da salgın bir halde
bulunan grip ölüm vakaları ver-
meğe başlamıştır. Yaş şehrinde
bin beş yüz hasta kaydedilmiş-
tir. Eczacılar pek güçlükle ilaç
yetiştirebiliyorlar.

Bükreşte Sağlık Bakanlığı ile
mektepler, üniversiteler, hattâ
bir takım bakanlıklar kapatıl-
mıştır.

ÜLKEMİZDE

Karşıyakada umran

Sağlık işleri yoluna konuldu, su getirildi, ağaç dikiliyor

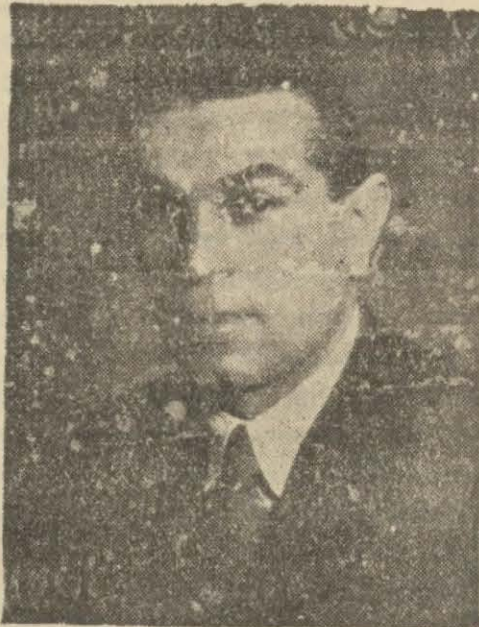

İzmir Sağlık Müdürü Doktor Cevdet Saraçoğlu

İzmirden yazılıyor: Halkın sağlığını senelerden beri baltalayan ve Karşıyakalıların en çok korktuğu sivrisineklere belediye başkanının ve sağlık işleri çevirgeninin açtığı mücadele muvaffak olmuş, güzel Karşıyaka tamamen sıtmadan kurtulmuşlar, sivrisineklerin anayatağı olan Bostanlı ve Osmanzade mmtakları deniz seviyesi doldurulmak suretile yükseltilmekte ve bu suretle de sivrisineklerin üremelelerinden biri de Yamanlar yaylasının suyunu Karşıyakalıları içirmesidir. En mübrem ihtiyaçlardan biri olan bu su belediyece büyük masraflar ihtiyarile getirilmiştir; evlere dağıtma boruları yapılmaktadır, yakın bir gelecekte bu işin bitirileceğini öğrendim. Otuzta yakın kaynaktan toplanan bu suyun mikyası beş tirdir. Bundan ötürü belediyenin değerli başkanı Dr. Behçet Uzla belediye meclisinin üyelerini kutlamak gerekir.

Türkiyede bulunan suların en iyileri arasında yer alabilen Şaşal suyu da, İzmirin sevimli ve şen valisi general Kâzım Dirîğin bozulmak ve usanmak bilmez emeğiyle yakın bir gelecekte İzmir kenti içine getirilecektir. Bu işe lâzım olan keşif ve tetkiklere başlanmıştır. Bir taraftan Şaşal Foça ve daha üç değerli memba suyu kaynaktan kente getirilmekte ve satış biçimleri de yoluna konulmaktadır. İzmirli de Karşıyakalıları gibi sağlam ve temiz bir suya kavuşmak üzeredirler.

İzmir ve kazalarındaki bilûmum

İzmir Belediye Başkanı Doktor Behçet Uz

mekteplerin sağlık teftişleriyle Halkapınar su şirketi, gazoz, bira fabrikaları, otel, han, aile evleri, hal-ler, pazar yerleri, ve fabrikada çalışan amelelerin sağlık işlerini bizzat sağlık işleri çevirgeni bay Cevdet Saraçoğlu yapıyor.

Halkapınar iplik mensucat ve sayak fabrikalarındaki işçilerin sağlık düzenine uygun olmayan yemekhaneleri yerine güzel bir yemekhane yapılmasının lâzım geldiği bildirilmiştir; şimdi burada Hilâliahmer tarafından tabağı beş kuruştan sıcak yemek verilmektedir. Diğer bütün büyük iş kaynaklarında da bu teşkilâtın yapılması için teşebbüsler başlanmıştır.

Güzelliği ve adı herkesçe bilinip söylenen Karşıyakaya son günlerde belediyece fazla ehemmiyet verilmektedir. Bilhassa bugünlerde cadde ve sokaklarına dikilecek ağaçların çukurları bitirilmiştir.

Karşıyakada imar sahasında atılan adımlar gün geçtikçe çoğalıyor. Bu şirin nahiyede on bir seneden beri Hamid Erciyeş belediye hekimliği yapmaktadır. Bu yıl bütçeye belediye hekiminden başka bir de hükümet tabibi ilâve edilmiş ve Orhangazi eski hekimini bay Kâzımın tayin edildiği bakanlıktan bildirilmiştir.

Halkın sağlık düzeni için müsterek ve genel bir çalışma birliği yapan belediye başkanı Behçet Salih Öz ve sağlık işleri çevirgeni bay Cevdet Saraçoğlunun çalışmaları çok iyi karşılanmaktadır.

Durmuş Türkmen

Eflânide

Nahiye müdürü ile Posta memuru arasında

izahı güç bir hâdise

Eflâni, (Hususi) — Son zamanlarda Eflânide mahiyeti itibarıyla çirkin şekil gösteren bir hâdise olmuş, ve neticede nahiye müdürlüğü hakkında Zafranbolu Cümhuriyet Müddeiumumiliği tarafından tahkikata başlanmıştır. Hâdise şudur:

Bundan bir müddet evvel Eflâni posta idaresinin kapısına Nahiye Müdürlüğü tarafından şu şekilde resmî bir ilân asılıyor: "Nahiyede bir Nahiye Müdürü ile bir Başmuallim ve bir de muallim vardır. Posta Müdürlüğü yoktur, halkın bunu bilmesi lâzımdır!,"

Bu ilân idarenin âmiri Bay Ahmed Tunça tarafından kopararak bir müzekkereye raptent Zafranbolu kaymakamlığına gönderiliyor, hâdisenin bu şekli, müdür tarafından işidilince, Nahiye müdürü posta idaresinin önüne gelecek müvezzi Emine ilânın koparılmasının sebebinin soruyor. Aldığı cevaptan ilânın posta idaresi âmiri tarafından kazaya gönderildiğini öğrenince hükûmete dönerek idareye gönderdiği bir jandarma ile müvezzi karakola davet ediyor. Jandarma posta dairesinde posta âmiri Bay Ahmed Tunca ile karşılaşarak emri tebliğ ediyor. B. Ahmed bir memur sayılan müvezzi bilâ sebep ve haber karakola gönderilmesini, şayet kanunun cürüm teşkil eden bir vak'a varsa resmen yazılması lâzımgeldiğini söylüyor, jandarma gidiyor ve beş dakika sonra yanında diğer bir jandarma daha olduğu halde tekrar gelerek Nahiye müdüründen aldıkları emir üzerine müvezzi cebren götürceklerini bildiriyorlar. Ahmed Tunca tekrar itiraz ederek bu kanunsuz emre itaat edemeyeceğini ve resmî bir tahrirat olmadıkça müvezzi gönderemeyeceğini kat'iyetle söylüyor. Bu müracaat karşısında jandarmalar silâhlarını alıp gelmek ve Emine zorla götürmek üzere karakola dönüyorlar. Bu esnada Bay Ahmed telgrafla keyfiyetten kaymakamlığı haberdar ediyor. Buna muttali olan kaymakam Bay İhsan mesele hakkında tafsilat almak üzere posta idaresi âmirini hükûmet binasında bulunan telefon makinesi başına davet

Bartında gemicilik

Mersin Liman Şirketi Bartından gemici ve 15 gemi ustası istiyor

Bartından yazılıyor:

Mersin Liman şirketi, İstanbul Liman şirketine müracaat ederek, Mersin limanında çalıştırılmak üzere Bartınlı 30 gemici ile 15 gemi ustası bulunup gönderilmesini rica etmiştir. İstanbul Liman şirketi müdürlüğü, gemi inşaat müteahhidi Bartınlı Bay Ömer Kemikoğlu vasıtasıyla bu istekten Bartın gemicileri ve gemi ustalarını haberdar etmiştir.

İstanbulda bulunan Bartınlı gemi ustalarından on kişi kadar angaje edilerek Mersine gönderilmişlerdir; geri kalanı da Bartındaki ustalardan seçilecektir. İstenilen 30 gemici de Bartında bulunan deniz işçileri arasından seçilmiştir.

Gönderileceği bildirilen yol parası geldikten sonra gemiciler Mersine gideceklerdir. Mersin Liman şirketi gemicilere ayda elişer, kaptanlara 100 er lira ücret verecektir.

Gemicilik ve gemi yapıcılığı Bartınımızın en belli başlı san'atlarıdır. Bartın gemicileri, uzun yıllardan beri, namuslu, çalınmaz ve her yerde tanınmışlardır.

Bartın gemi yapıcılığı da meşhurdur. Beş altı yıl önceye kadar Bartında geniş miyasta ediliyor. Bay Ahmed hükûmet dairesinde telefonla konuşmakta iken telgraf makinesinin (parlörü) işliyor. Müvezzi keyfiyeti âmirine haber vermek üzere hükûmete gitmiş sırada nahiye müdürü kendisini yakalayarak karakol kumandanının odasına tıkiyor, orada jandarma Mustafa ile birlikte müvezzi dayak atıyor. Hâdise şâyi oluyor ve Cümhuriyet Müddeiumumiliğine aksediyor. Şimdi Müddeiumumilik tarafından mesele hakkında esaslı tahkikata girişilmiştir. Bu hususa müteallik evrak yakında mahkemeye verilecektir.

Celâl Salih Güney

küçük, büyüklü ahşap gemi yapıyordu. Bugün muhtel bepler ve bilhassa iktisadî ran yüzünden bu iş çok azalmıştır.

Ticari vaziyetin iyi olmaması bilhassa keresteciliğin halinde bulunduğu yıllarda lan müteaddit motörlü gemilerle, daha önce işliyen büyük kenli gemilerin hepsi Bartın sanelerinde yapılmıştır.

Bugün eski işlerin beşte bile kalmadığı, bilhassa leri ve bunların mürettebi geçindiren kerestecilik eskilik ve gemi yapıcılığı ile bir çok aileler sıkıntılı düşmüşlerdir.

Bu sefer kırk beş gemi gemi ustasının Mersin liman iş bulması, 45 ailenin kurtulması demektir ki, niyete değer. Gemici ve ustamız, gittikleri yerde çalıştıkları takdirde, ötekilere de orada veya diğer larda iş verileceğine emin lâzımdır. Deniz işçilerimiz teden beri maruf olduğu yüz aklıyla çalışarak Bartın

Adıyaman ve Besni arasında

Adıyamanla Besni arasında çen Göksu üzerine kurulmuş lan 99 metre uzunluğunda betonarme köprünün inşaatı başlamıştır. Köprü 66 bin lira sarfede gelmiştir. Bu köprü le Adıyamanı birbirine makla kalmamakta, bu iki aynı zamanda demiryoluna ve Gaziantebe de bağlanacaktır.

Bir duvar yıkıldı, bir çocuk öldü

Adıyamanda karın ağır dayanamıyan bir duvar o esnada oradan geçmekte iki çocuğun üzerine yıkılmış tında kalmıştır. Bunlardan ağır yaralı olarak kurtarılan fakat birisi ölmüştür.

KURUN'un Millî Romanı: 28

YAZAN : Kadircan Kafli

Bu Cevdet Bey, ne tuttuğu işten, ne vücudünden, ne de hallerinden anlaşılmiyacak derecede hisli, ince bir adammış!..

Bir his adamıyla iş adamının tek vücutta bu kadar tam ve anlaşmış olarak birleştiğini hiç görmedim.

Yolda anlattı:

— Doğan çok iyi oldu. Altın-er güne kadar çok rahat geçti. İnce vücudünden umu'niyacak derecede sağlandı. Fakat yedinci

gün birden bire ateş yükseldi. Hemen doktor getirttik.

Cevdet Bey burada şehrimizin meşhur doktorlarından beş altı tanesinin adını saydı, devam etti:

— Fayda vermedi. Son bir konsültasyonda (humma) nın muayyen gâlerini beklemekten başka yapılacak şey kalmadığını söylediler.. Fakat bunlar beni kandırmıyor.. Sizin her halde bir çare bulacağınızda, onu kurtaraca-

ğımıza o kadar inanmak istiyorum ki...

Hastayı yaman bir humma ile inler ve sayıklarken buldum.

Doktor arkadaşlarımın hakları vardı. Bununla beraber hastanın ateşini hafifletecek, onu hiç olmazsa durgunlaştıracak şeyler de yapılamaz değildi.

Bunu yaptım ve hasta o gece ilk defa olarak oldukça rahat bir uyku uyudu. Arada bir silkindiği ve dudaklarının arasından bir takım anlaşılma mırıltılarının çıktığı görülüyordu. Fakat eskisi gibi çırpınıyordu.

Humanın dokuzuncu veya onuncu günüydü.

Birden bire iyiliğe yüz tuttu.

Cevdet Bey ellerime sarılıyor:

— Kurtuldu. Kurtuldu değil mi

doktor!.. Bakınız gözleri nasıl bakıyor. Anlıyarak ve bilerek bakıyor!..

Son sözleri yalan değildi. Fakat kurtulduğuna hemen inanmak da kendimizi aldatmak olurdu.

Ertesi gün Selmayı daha iyi buldum. Beni tanıdı. Yavrusunu istedi. Hiç kırmıldanmadan, nemli gözlerle ona baktı:

— Zavallı yavrucuk!..

Dedi.

Sonra ilâve etti:

— Yaşamayı yalnız senin için isterdim...

Diye inledi.

Ona kuvvet vermek için:

— Artık kurtulduz! Hep beraber daha pek çok yaşayacaksınız!..

Dedim.

Cevdet Bey ona doğru ellerini uğuşturuyor, yüzünde hayatın en mesud rengi, gözlerinde en taze kıvılcımın ışığı. Selma ona baktı. İçinde ne bir kin sezilmeyen bir şeylerini kaçırdı ve yumdu.

Yavaşça yerimden kalktı. Cevdet Beye:

— Uyuyacak.. Biz çıkacağız.

Dedim.

Selma birdenbire yerimden doğrulur gibi yaptı:

— Doktor, siz kalmayınız?..

— Bir şeyiniz mi var?..

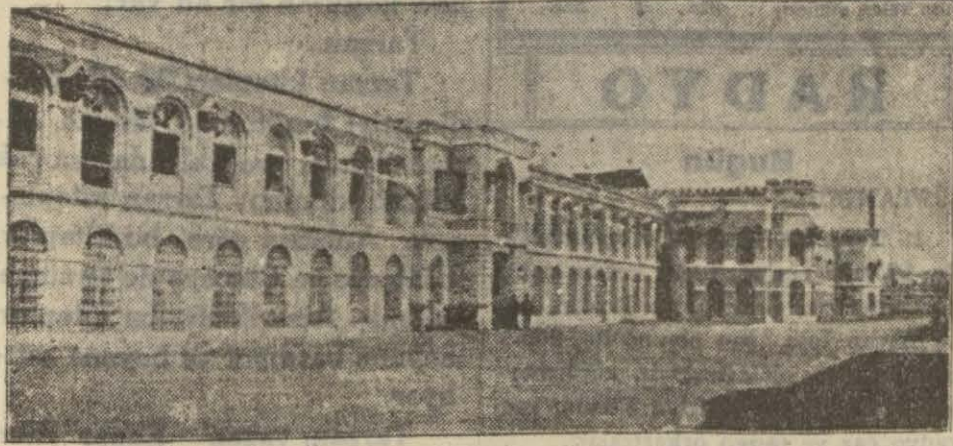
— Siz yanımda olursanız, ha rahat.. oluyorum.. biraz da

İSTANBUL SEMTLERİNİN TARİHİ

Yazan: Niyazi Ahmed Okan

Tefrika No. — 54 —

Tophanenin sihirbaz esirleri

Eski Topaneden bir görünüş.

TOPHANE

Galata sahilinden Tophaneyeye dönülen yerde eskiden Metopon adlı bir liman vardı. Cenevizler, Haliçte işi olmıyan gemileri burada barındırılmış. Limanın o kurundaki güzelliğini, durgun sularını anlatan bir kitap şu satırları yazıyor:

"Galata kalesinin duvarlar, bu limanın ayna gibi suları üzerine aksederdi. Diğer büyük binalar, limanın durgun suyunda titreyordu.."

Bizans kurunu yazan kitaplar, Tophane, Salıpazarı ve Fındıklı hakkında gayet az malumat vermektedirler. Tophanenin limanını yazan tarihler, diğer semtlerini sükülta geçerek Galatayı anlatmakla sahifelerini dolduruyorlar. Bunlara istinaden Galata ile Fındıklıya kadar olan yerlerin fetihten önce tamamıyla orman olduğuna hükmedebiliriz.

Buna rağmen Tophanenin efsanesi vardır. Bu efsane şöyle anlatılmaktadır:

Tophane bir orman halindeken burada Iskenderi Ruminin bir manastırı vardı. Hristiyanlar, bu manastırı, yılda bir kere ziyaret ederlerdi. Ziyaretleri, Aya Aleksandr niyetine olurdu. Iskender, Hind seferinden dönerken bir çok esir getirmişti. Bunları, Tophanede, büyük bir mağara içine ellerini, ayaklarını kurma lifleriyle bağlayıp hapsedmişti. Bu esirler, ekseriya gulyabani gibi, korkuk beyaz devler, Elbruz dağının sihirbaz oburları ile Abaza vilâyetindeki sihirbazlardı.

Esirlerin ellerine bağlanan tırsımlarla hareket edemezlerdi.

Kiliseyi ziyarete gelen seyirciler, bunları bitmez bir zevkle seyredilerdi.

İstanbul'a kış geldiği vakit si-

hirbazlar, Iskenderin izni ile tırlısıyla yapılmış bakır gemilere binip İstanbulu muhafaza ederlerdi. Sihirbazlar, bu suretle kırk gün İstanbul muhafazlığını yapar, kırk gün sonra bakır gemileriyle limana gelir, gemileri bağladıktan sonra hapse girerlerdi... Yezid bini Muaviyenin kumandasıyla, İstanbul muhafaza edildiği vakit, bu bakır gemilerin paraları onlar tarafından yağma edilmiş...

Bu efsane ile Tophanenin Iskender tarafından kurulmuş bir semt olduğu anlatılmaktadır.

Fetihten sonra burada küçük bir tophane kuruldu. Beyazıt tophaneyi büyülterek daha çok iş çıkarabilecek hale getirdi.

Burada Evliya Çelebinin Tophane hakkında verdiği malumatı aynen yazıyorum. Çelebi "Evsafı Asitaneî Topçıyan", başlığı altında şunları yazmaktadır:

Koca Sultan Süleyman Han kırk sekiz sene Padişahlığı esnasında bütün düşmanlarını taht itaatına alarak Padişah ve krallara sema ve taa dedirtmiş idi. Lâkin Alman kralı amana gelmeyip daima adavet ederdi. Süleyman Han ise dört sene garpta, dört sene acemde ve dört sene Venedikte cenketmiş ve otuz altı sene de kâmilin Nemse Çasariyle uğraşmıştır.

Nihayet onların diyarlarında merhum olmuştur. Bunları mağlûb etmek ve top tüfeğe muhtac olduğundan Süleyman Han dahi topçulara rağbet ederek memaliki mahruseden ve sair kâfiristandan ihsan ve in'amlarla topçuları aparıp, ecdadı Mehmed Han ve Beyazıt Hanın bina ettikleri tophaneyi yıkıp, yeniden bir tophane bina etmiştir ki gören bu binayı azimi devler yapmış zanne-

Ankara Mektupları

Baytarlar kongresinde neler konuşuldu?

Atınaya giden Baytar heyetimiz dönüyor

Ankara, (Hususi) — Dün Ankara'da Çocuk Esirgeme Kurumu konferans salonunda yıllık kongresini yapmış olan Türk Baytarlar Cemiyeti toplantısına Ankara'da mevcut bütün baytarlarla Sivastan Baytar Umum Müfettişi Mustafa Faik, Kayseriden Mücadele Baytarı Ferid, Eskişehirden Hara müdürü Tefik ve yeni Urfa sayısları baytar Nuri iştirak etmişlerdir. Kongre reisliğini Baytar Nuri idare etmiştir.

Kongrenin ruznamesindeki bütün maddeler üzerinde ayrı ayrı durularak görüşülmüş, idare heyeti raporu onaylanarak kendileri ibra edilmiştir. Bu toplantıda en mühim olarak nizamnamede iki madde üzerinde değişiklik kabul edilmiştir. İnsan ne idüğünü bilmez düşmanların kabzai tasarrufuna geçen kaleleri kurtarmak için en mühim alât olan topların envaniri işte bu kârhanede yapıldı.

TOP KÂRHANESİ: Lebi Der-yadan yüz adm ilerüde bir gühü bülen din damenin dört tarafı duvarları kale gibi ribattır. Muhasara olunsa cenge tahammül eder bir metin duvardır.

Anın vasatında gene çar köşe kırk arşın boyunda yüksek bir duvar vardır. Üzeri çarpeste pedavra tahtasıyla örtülüdür. Kubbenin üzerinde büyük bacalar vardır ki bütün buralardan dışarı çıkar. Bu pedavra dam üzerinde adam gezecek yollar vardır. Ve damın üzeri nerdehan nerdehandır.

Bu damın tâ zirvesinde ve dört tarafında yüzlerce bal fiçleriyle su hazırdır. Tunç eridir iken ateşten bir şerare dama isabet ederse damında gezen adamlar o su ile ateşi teskin ederler.

TOP KALIBI DOLAPLARI : Bu kârhanede nice yüz dolaplar vardır ki anlarda top kalıpları bina edip amade ederler. Kalıbın içine kırk, ellışer okkalık gülle kalınlığında olmak üzere demir millere kırk, ellışer bin yumurta ile mahlut ve macun olmuş çamuru iplerle sarıp top kalıplarının içine korlar.

(Arkası var)

Kadri Kemal Kof

olunmuştur. Bu maddelere göre bir baytarlar yurdunun yapılması için cemiyete gayrimenkullere sahib olabilmek hakkı verilmiş ve bir de cemiyete hâmi reis seçilmesi için nizamnameye madde konulmuştur. Bu münasebetle daimi hâmi reisliğe General İsmet İnönü ve daimi fahri reisliğe de fırka genel kâtibi Receb Peker, ittifaqla ve alkışlarla seçilerek keyfiyetin kendilerine bir heyet vasıtasıyla arz ve kabulü dilekleri kararlaştırılmıştır.

Yeni idare heyeti reisliğine yeni Çorum sayısları baytar Ali Rıza, umumi kâtipliğine de baytar umum müdürlüğü şube müdürlerinden Muzaffer Bekman seçilmiştir. Bundan başka bu toplantıda bir de cemiyetin haysiyet divanı azalıklarına Maraş sayısları baytar Nuri, Kırşehirin yeni sayısları Baytar Ali Rıza ve Baytar Umum Müdürü Sabri ve zootekni müfettişi Ali Rıza seçilmişlerdir.

Cemiyetin bugün, 380 ni müte-caviz azası bulunmaktadır. Ankara'da hükümet caddesinde hususi bir dairesi vardır. Cemiyet her iki ayda bir "Türk Baytar Cemiyeti Mecmuası", adıyla bir de ilmi ve mesleki mecmua neşretmektedir. Bu mecmua memlekette baytari müesseselerinin orijinal teknik çalışmalarını ve memleket baytarlığının görgü ve tecrübelerini hem ortaya yaymakta ve hem de meslekte olanlara geniş faydalar vermektedir. Mecmuanın her tirajı beşyüzdür. Vakit vakit Suriye ve Irak baytarlarıyla ecnebi baytarları tarafından da alınmakta ve istekle aranmaktadır. Mecmua genç baytar mütehasıslarımızdan Muzaffer Bekman tarafından tertib ve neşrolunmaktadır.

Bundan bir ay kadar önce Atınaya gönderilmiş olan Baytar heyetimizin bugünlerde de Dedeağaç üzerinden İstanbul'a dönmeleleri mukarrerdir. Heyet buraya gelen haberlere göre orada işlerini bitirmiştir. Heyet buraya döndükten sonra Atina hükümet baytarlarıyla olan temaslarının neticesini bir raporla Ziraat Bakanlığına bildirecek ve ondan sonra mükarrerat ve sözleşmelerin tatbikatına aid esaslar hazırlanacaktır.

ğim!.. Sen iyi ol da...

Diye kekeledi. Ayaklarının ucuna basarak odadan çıktı.

Cevdet Beyi oda kapısına kadar uğurladıktan sonra hastanın yanına dönüm. Yanı başmaki koltuğa oturacak, sabah gazetelerini gözen geçirecektim.

Fakat Selma yalvaran bir yüzle kapyı işaret etti:

— Lütfen kapamaz mısınız doktor?..

Hava güzeldi. Odanın büsbütün kapalı olmasından, hiç olmazsa kapıdan hava alması daha iyidi hattâ lâzımdı.

— Açık kalırsa daha iyi değil mi? Pencereyi de açmıyoruz.

— Onun için değil, sizinle yalnız kalmak istiyorum.

— Şaşkın şaşkın yüzüne baktım.

Benimle niçin yalnız kalmak istiyordu? Bu ne olabilirdi? Bununla beraber kapyı kapadım, yanına döndüm.

Olduğu yerde başını biraz yukarı kaldırdı:

— Şu yastığı biraz yükseltseniz!..

Dediğini yaptım. Yerleşti.

— Teşekkür ederim doktor!..

Dedi.

Sonra elile oturmamı işaret etti. Oturdum.

Gözlerini yarı yarıya yumdu. Sol elini karyolanın kenarından sarkıtır gibi yaptı. Boşlukta birşey arıyordu. Onu avuçlarına almış ve sordum:

— Bir şey mi istediniz?..

— Bunu istiyordum doktor!..

Eğer elimi tutarsanız size her şeyi

daha iyi anlatacağımı, zorluk çekmeden söyleyebileceğimi sanıyorum...

—

— Ben ecnebi mekteplerinde okuduğum için iyi bilirim. Hristiyanlar son nefeslerinde, yahud yaptıkları günah vicdanlarını fazla üzdüğü zaman, bunu papaslara açarlar... Bu sırrı hiç olmazsa, dün yada bir kişiye anlatmakla biraz ferah duyarlar. Bazı insanlar bu âdete gülerler... Fakat siz ne dersiniz deyin Doktor Bey, ben bu âdeti beğenirim. Çünkü bir ihtiyattan doğmuştur.

—

— Bizde papaslık yok... İçimizdeki pişmanlığı anlatarak hafiflemek ihtiyacını doyuramıyoruz. Fakat doktorlar da aşağı yukarı,

hattâ papaslardan ziyade sır yoldaşlarıdır... Adamlar vardır ki çok yakınlarına söylemediklerini doktorlarına anlatırlar... Kadınlar bilirim ki hattâ annelerine, babalarına ve kocalarına açmadıkları doktorlarına büyük bir inanışla açarlar...

Her saniye artan bir hayretle on dinliyordum. Selmanın böyle içinden konuştuğunu ilk defa görüyordum. Ne güzel, ne derinden konuşuyordu...

Bir günah... Bir sır... Pişmanlık...

Bunlar ne demektir? Üzerinde şebnemlerin titrediği taze bir gül yaprağı, içinde mehtabın yıkanmış durgun bir yaz denizi gibiydi...

(Arkası var)

Dalgıcın ölümü

Yazan: Z. A.

Karlı, tipili bir kış gecesi, mahalle kahvesinde her akşamki ta-
nındıklar toplanmıştı.. Dışarıda ka-
ranlık, benekli bir duman gibi
kaynaşıyor.. Vakit vakit geçen o-
tomobillerin fenerleri önünde kar
parçaları kıvılcımlaşıyordu ...
Yatsıdan sonra gelmesi beklenen,
umulan artık kimse kalmamıştı..
Ortadaki küçük demir sobanın
çevresini ihtiyarlar kuşatmışlardı.
Uzun yasemin ağzılıklarda kalmış
cıgaralar tütüyor, isli tavan ma-
vimtrak bir sisle örtülüyordu.

Bu kahvenin başkalarına ben-
ziyen yeri, yabancı müşterisi ol-
mayışı idi.. Pek üşüdükçe güğüm-
lerini kapıda bırakıp, morarmış
ellerini ateşe uzatan bozacı Rüs-
tem bile gediklilerdendi..

Kolcu Rıza, köşede kahvenin,
biricik gazetesine abanmış, çakıl
taşı öğüten bir değirmen sesi çı-
kararak sözüm ona okuyordu..

Herkesin saydığı Yaşar Reir o-
na seslendi:

— Yeter be kuzum; kulakları-
mızın canına okudun.. Nedir bu
sendeki palavra merakı?

Kolcu Rıza, karayağız, kır bir-
yıklı bir eski kurttu.. Reji dalave-
relerinden kalma bir dadanışla
gazete okumasını severdi.. Fakat
bu akşamki derin mütaleası on-
dan değilmiş.. Cevab verdi:

— Yerle gök arasında hiç bir
şey gizli kalmaz.. Derlere, doğ-
ru.. Ölüsü kandilli biri yedi yıl
önce birini haklamış.. Enselemiş-
ler..

Bunu duyanların hepsi başları-
nı kaldırdılar; birbirine karışan
sesler:

— Kim?

— Ne?

— Nasıl?

Diye sordular..

Rıza her gün birine rastlayıp
kanıksadığımız kanlı işi anlattı ...
Bütün oradakilere yedi yılın ördü-
ğü kalın perdenin kalkışma şaş-
mışlardı. Yalnız reis, patlıcan
rengi bağlamış sarhoş burnu ve
şiş göz kapaklarını buruşturan bir
sırıyla gülümsüyordu..

Birden bire içinden tepmiş gi-
bi:

— Boş laf!..

Diye haykırdı..

Bütün gözler ona döndü.. Nar-
gileye ateş koyan çirak bile, ona
bakayım derken lülenin istifini
bozdu. Reis aldırmadan tekrarla-
dı:

— Boş laf!.. Boş laf!..

Ve sonra sorulmasını bekleme-
den anlatmağa koyuldu:

— Gizli bir şey kalmaz mı?
Kim demiş onu? Ben, birini tanı-
yorum ki herif otuz yıl önce düş-
manımı öldürdü.. Hâlâ kollarını
şallıyarak aramızda dolaşiyor.. Ne
kimse bir şey sordu, ne de bu işin
onun başı altından çıktığını düşün-
nen oldu..

Herkes toplandı, sandalyeler-
de bir gıcırta, bir depreşme du-
yuldu.. Dinliyorlardı..

Reis sözünü kesmedi:

— İsmi lâzım değil; bu söyledigim
adam sayılır kabadayılardan-
dır. Bir gün Galatada patentli bir
Kefalonyalı ile çekişmişler.. Bu
domuz, koncolozla arası iyi imiş..

Semtin zaptiye kumandanı işi
duymuş. Dedğim adamı çağırta-
rak:

— Aman tosunum, demiş.. Sa-
kim başımıza iş açma.. Bu kudur-
muş köpeği yukardan tutuyorlar..
Devlete yük olur sonra..

Kabadayı bu yalvarışı kırma-
mış.. Fakat uzaktan uzağa kova-
lamaktan da geri durmamış.. Ke-
falonyalı, yavuz dalgıçmış, en derin
yerlere iğne atsan çıkarırmış..

Nerelerde, nasıl çalıştığını iyi-
den iyiye öğrendikten sonra ağını
kurmuş. Peşine takdığı adamlar-
dan biri:

— Yarın köprünün sağ yanında
çalışmağa başlayacak..

Haberini getirmişti.. İş bir haf-
ta, belki daha çok sürecek.. Nü-
fus kâğıdını alarak zaptiyeye git-
miş ve yol tezkeresi çıkartmış..
Zaten ilk patırdıdan sonra zapti-
ye kumandaniyle dost olmuşlar-
dı. Bu yüzden kolaylık gösteril-
miş.

Edirneye yollanmış.. Oraya var-
ınca deftere kayd düşer düşmez,
ters yüzü istasyona koşmuş ve
vagondan birinin altına sığınarak
İstanbul'a dönmüş Haliçteki mav-
naları bilirsiniz.. Kefalonyalının
dalacağı yerin tâ yan başında
bir salapuryayı bellemiş..

Ertesi gün, muşambalar altın-
dan gözetlerken, kanına susadığı
adamın dalgıç sandalında giyin-
diğini görmüş.. Demirtası katası-
na giyip de hava tulumbaları işle-
meğe başlayınca o da soyunmuş..
Süğüd yaprağı bıçağını ağzına
alıp usulca dalmış.. Su bulanık,
hava kapalı.. Her şey kabadayı-
mıza yardım ediyormuş.. Bir kaç
metre aşağıda yüzerek dalgıcın
tepesine varmış ve lâstik hava
borularına bıçağı atmca, var kuv-
vetiyle daldığı yere dönmüş.. İki
mavna arasında biraz dinlendik-
ten sonra gene muşambalar altına
süzülüp gözetlemeğe başlamış..

Dalgıç sandalında henüz bir telâş
yoktu.. Muçolar hava çarkını
döndürüyorlar, sular üstünde kay-
nayan kabarcıkları görmiyorlar,
yüzlerinden şakalaştıkları anla-
şılıyormuş..

Bizim Tosun, oradan kirişi kır-
mış.. Tam vakti imiş.. Çünkü aşı-
ğıdan hiç bir işaret alamıyan san-
dalcılar meraklanmışlar. İyi
çekince de ayakları suya ererek
feryada başlamışlar..

Etraftan üşüşmüşler, başka
dalgıçlar indirmişler ve herifi
kurşun ayakkaplarıyla kumlara
upuzun yatar bulmuşlar..

Polis, zaptiye, gazeteci kalaba-
lığı hiç bir iz bulamamışlar ve
nihayet kılıç balığı veya deniz ca-
navarı cinsinden bir hayvanın bu
iş yaptığını inanmışlar..

Bir hafta kadar süren tahkikatı
Galata zaptiye kumandanı yap-
mıştı.

Kefalonyalının bu beklenmedik
ölümü önce ona eski bir kavgayı
hatırlatmışsa da ortada kuşkula-
nacak bir şey yoktu.. Kabadayının
Edirneye gittiği ora tren ve istas-
yon zabıtasından gelen haberler-
den anlaşılıyordu.. Öldüren adam
da işte hâlâ kollarını sallıyarak
geziyor.. Hem öcünü almış, hem

TAKVİM

	Pazartesi 11 Şubat 7 Zilkade	SALI 12 Şubat 8 Zilkade
Gün doğuşu	7.00	7.06
Gün batışı	17.37	17.39
Sabah namazı	6	6
Öğle namazı	12.98	12.28
İkinci namazı	15.18	15.15
Akşam namazı	17.37	17.39
Yatsı namazı	19.07	19.10
İmsak	5.20	5.19
Yılın geçen günleri	41	42
Yılın kalan günleri	325	324

RADYO

Bugün

İSTANBUL

18 Fransızca ders, 18,30 opera plâk
ile, 19,30 haberler, 19,40 keman solo,
20 konferans: Selim Sırrı Tarcan, 20,
30 Bayan Jale, şan piyano ile, 20,55
müzik Lejer: plâk ile 21,15 son haber-
ler, 21,30 bayan Bedriye Tüzün, şan
radyo caz ve tango orkestraları.

175 Khz. MOSKOVA, 714 m.
11,15 Senfonik konser. 15 Sözler. 17,30
Parti neşriyatı. 19,30 Karışık konser, şarkı-
lar. 21 Verdinin operalarından parçalar.
22 Almanca neşriyat. 23,05 İngilizce. 24,05
Almanca neşriyat.

328 Khz. VARŞOVA, 1345 m.
18 Dans. 18,50 Konferans. 19,45 Çocuk
neşriyatı. 20 Hafif mıcık. 20,45 Sözler, 21
Şarkılı senfonik konser. 21,45 Sözler. 22
Neş'eli neşriyat. 22,30 Spor. 23 Reklâmlar.
23,15 Dans.

Khz. PRAG, 470 m.
17. Piyano birliğiyle şarkılar, sözler.
18,55 Müzikli Almanca neşriyat, haberler.
20,05 Plâk, 20,25 Karışık müzikli neşriyat.
20,55 Sözler. 21 Filharmonik takımı konseri.
23,20 Plâk. 23,25 Haberler. 23,30 Caz müs-
ikisi ve hafif havalar.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
18 Piyano birliğiyle şarkılar. 18,50 Kar-
şık suvare. 20,10 Çarlı Guadrio caz orkestra-
sı. 21,15 Sözler. 21,45 Plâk konseri, 22,35
Spor. 23 Salon ve caz orkestrası, 24 Çingene
müziklisi. 1,05 Son haberler.

ŞEHİR TIYATROSU TEMSİLLERİ

İstanbul Belediyesi
Şehir Tiyatrosu
Bu gece Tepe-
başı tiyatrosu ta-
tilidir. Eski Fran-
sız tiyatrosunun
Delidolu opereti-
nin temsiline çar-
şamba akşamı
tekrar başlanı-
lacaktır.

KURUN

Gündelik, Siyasi Gazete
İstanbul Ankara caddesi, (VAKİT) yurdu
TELEFON NUMARALARI:

Yazı işleri telefonu: 24379
İdare telefonu : 24370
Telgraf adresi: İstanbul — (VAKİT)
Posta kutusu No. 46
ABONE BEDELLERİ:

	Türkiye	Ecebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

İLAN ÜCRETLERİ:
Ticaret İlanların İlan sayıtlarında san-
tım 30 kuruştan başlar. İlk sayfada 250
kuruşa kadar çıkar.
Büyük, fazla, devamlı İlan verenlere altı
ayrı tanzimat vardır.
Resimli İlanların bir satırı 10 kuruştur.

KUÇUK İLANLAR:
Bir defası 30, iki defası 50, üç defası 65,
dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur.
Üç aylık İlan verenlerin bir defası mecca-
nendir. Dört satırı geçen İlanların fazla
satırları beş kuruştan hesap edilir.

Diş Doktoru Hüsnü Mustafa

İst. Aksaray Valide cami
karşısında

de işe kan karıştırarak devletin
başına bir iş açmamıştı.

Reis sözünü bitirince yasemin
ağızlığında sönen sigarasını yere
üfledi ve:

— Kim demiş ki yerle gök ara-
sında gizli bir şey olmaz!

Sözünü tekrarladı.. Birbirine
bakışanların gözlerinde:

— Acaba kendisi mi?

Diye parıltılar yanıyordu.

Bir çok kimselerin se- diği meşhur Tarzan

22 dile çevrildi, Radyoya girdi, bir alâmeti fa-
olarak kullanıldı ve muharririni milyonlarca

Son zamanlarda herkesin en
çok saran, çoluk çocuğu sinema-
lara koşturan bir ad var:

Tarzan..

Tarzan kitapları 22 dile çev-
rilmiştir: İngilterede, İsveçte, A-
vustralyada, ve İtalyada en çok
satılan kitaplar, Tarzan kitapları-
dır. Anlatışa göre bu kitaplar
Hintçeye ve Çinceye de tercüme
edilmiş. Amerikada, bu kitaplar
boyuna basılıyor ve boyuna satı-
lıyor.

Tarzanı yazan Edgar Rice
Burroughs hayatını yazıcılıkla
geçiren bir adam değildi. Yazı-
cılığa 33 yaşında başladı. Daha
önce süvarilik, polislik, seyyar
satıcılık yaptı ve bunlara benzer
bir sürü işlerle meşgul oldu.

1910 da arkadaşlarından biri
mecmua muharrirlerinin büyük
yazı ücretleri aldıklarını onun
kulağına fısıldamış, o da hemen
yazmağa koyularak "Merih
Prensesi", adını taşıyan bir hikâ-
ye yazmış, ve bunu bir mecmua-
ya vermişti.

Hikâyede, Merih yıldızına u-
çan ve oraya konur konmaz bir
prensesle sevişen bir gençten
bahsolunuyor. Hikâye kabul o-
lunmuş ve muharririne de 400
dolar verilmişti. Kendisi böyle
bir meblâğ kazanacağını aklına
getirmediği için uğradığı sad-
me, beyindeki yaratma kabili-
yetini harekete getirdi. Muharrir
çalışmağa başladı, bir sürü ki-
taplar okuyarak tarihi bir roman
yazdı. Fakat bu romanın para
etmemesi ona büyük bir ders
verdi. Para kazanmak için fazla
kitab karıştırmamağa, edebiyata
fazla koyulmağa lüzum yoktu.
Onun için 1912 de Tarzan yaz-
dı ve harikulâde bir muvaffaki-
yet kazandı. Demek ki, yazıcılık-
ta sebat etmek, ona para getire-
cekti. O da sebata karar verdi.

Bu sırada Tarzan tefrika edi-
liyordu. Tefrika tamamlandı-
ktan sonra kitab şekline girdi ve
tam 3.000.000 nüsha sattı.

Muharrir, yalnız bu eserin tem-
in ettiği telif hakkı ile Los Ang-
les'in civarında 15 mil genişli-
ğinde bir malikâne satın aldı ve
ona "Tarzan çiftliği", adını ver-
dikten sonra burada yerleşerek
aynı vadede 30 roman yazdı. Ve
bunların hepsi ona servetler ge-
tirdi.

Fakat iş Tarzan tefrikaları ve
kitapları ile kalmadı. 1918 de bu
eserler sinemaya çekildi ve ken-
disine bir milyon dolar daha te-
min etti.

1923 ten 1929 yılına kadar si-
nemaya beş Tarzan daha sattık-
tan sonra malikânesini de sattı
ve her gün bir diktafonun kar-
şısında dört saat çalışarak 12 ro-
man daha anlattı.

Sesli filmin çıkması Tarzanı
hiç korkutmadı. Çünkü Tarzan
konuşmayı da öğrendi. Vaziyet
bir zaman böyle devam etti ve
iktisadi buhran bile onun üzerin-
de tesir etmedi. Bugün sesli fil-
me geçen Tarzanların sayısı on
üç geçiyor.

On yıl önce Tarzan muharriri
eserlerini radyoya geçirdi ve
Tarzan oyunları tertib etti.

Fakat Tarzanın istismarı he-

nüz bitmemişti. Muharrir
önce Tarzanın gülünç pa-
nı ayırdı ve bunları 160
lik gazete neşrettikten ba-
haftalık gazete de bunları
resimlerle çıkardı.

Meğer muharrir 1913 ta
zan,, ı bir alâmeti farika
ta tescil etmeyi düşünmü-
Tarzanın şöhreti bütün
tutunca bu adı mallarına
mek isteyenler de çoğaldı.
harrir bu alâmeti farikaya
ğa başladı. Bugün Tarzan
lekleri, Tarzan yakaları,
şekerlemeleri, Tarzan ka-
saire ve saire vardır. Me-
bütün bunlardan ayrı ay-
aldı ve almaktadır.

Tarzan muharriri bugü-
mısına vardığı halde an-
lik görünür. Ata biner, te-
nar, bir kaç ay önce tayı-
lanmağa başladı.

Rengi esmercedir. Sağ-
müştür. Gözleri küçük
kindir.

Bir kaç hafta önce
Bay Burroughs yeni bir
sis etti ve Tarzanın yeni
sini filmle çevirmeğe kar-
di.

Bu da ona yeni bir serv-
recedir.

Almanya

Yeni bir kazanç

Almanya'da Saks şehri E-
pasları toplantısında yeni
susluğa karşı dini müesseseler-
yatlı bulunması kararı veril-
susluk şudur:

Alman hükümeti bütün Alman-
cinsine mensup olanlardan
bunun haricinde bulunanları
kına kabul etmek istemiyor.
manların âri cinsinden olmaya-
larla evlenmemesi bile tavsiye
ti. İşte bundan istifade etmek
bazı kimseler papaslara mü-
rek falan yahud falanın
mensub olup olmadıklarını sor-
Tabi bundan kendileri için
temin edeceklerdir. Evanjelik
rı bundan sonra kat'i ve
bir lüzum olmadıkça bu sual-
vermeyeceklerdir.

İngiliz ordusu eksigi ne?

Maten gazetesinin Londra
susı muhabiri telefonla gaz-
havadisi vermiştir:

Avam kamarasında, Harbi
kanlığının bir müşaviri, bir-
beri orduya bulunan boşluk-
durmak hususunda büyük
tesaduf edildiğini anlatarak
söylemiştir: "Eğer muntazam
muzla Hind ordusu tetkik ed-
lursa iki yüz zabit ve üç bin
küçük zabit ile neferin eksik-
görülür. İhtiyat ordumuzda
zabit, üç bin iki yüz nefer

İzmirde KOKUTU sıcaklar

İzmirde Şubat ayına
yakıcı sıcaklar hüküm sür-
dir. Ömürlerini İzmirde
ihtiyarlar bile şimdide ka-
mirde kış mevsiminde
sıcak olmadığını söyleme-
ler. Tabii ki uzak olan
cıkların neticesinde İzmir
talanmayan gribe tutulma-
mamıştır. Her evde iki-
hasta vardır.

FENA!

Hayat Kurbanı Filminin Böyle Oluş Sebepleri

"Saray," sinemasında bu hafta "Hayat kurbanları," ismi altında gösterilen film, iyi bir film olabilir di. Olabilirdi demekle filmin iyi olmadığını söylemiş oluyoruz. Neden iyi değildir?... Şimdi de iyi olmayış sebeplerini anlatalım!

Bir kere senaryo gayet insicam- sız, ibhamlı, safhaların teselsülleri bozuk olarak tertip edilmiş bir senaryodur. Aynı şeyleri, kısaca senaryonun tertib ve terkibsiz olduğunu notetmekle de yazmış sayılabiliriz!

Öyle ki, adı muvaffak film rejisörleri arasında geçen Gregori la Kava da, bu bozuktur düzen yahud da düzensiz senaryonun içinden başarılı olarak çıkamamış, senaryodaki dermeçatmalığın tesiri altında kalıb, adamakıllı bocalamıştır!

Kadının tayyareci nişanlısı yandıktan sonra tanıştığı, kendisine yardım eden erkek, hapse girip çıkan doktor, içkiye düşkün ve ser-serilik yoluna sapmış adam, baştan sona kadar, arada bir batıp çıkarak, çıkıp batarak kadının yanında görünür. Bu adam, bu kadını içten sevmekte ve kadın tarafından da öyle içten sevilmiştir.

Lâkin, ihtisas ve ihsaslar, bir türlü açıklan açığa sevgi bildirişine ve evlenişe yol açamıyor. Erkeğin bir defalık cesareti de, kadının dalgın çocuğunu düşündüğü ane rastlayıp, bu dalgınlık anında kayıyor. Kadın, erkeğe ne söylediğini soruyor, erkek söylediğini tekrarlamıyor. Dolayısıyla, açık bildirişle açıklan açığa anlaşmanın temin edileceği belki iki tarafı da mesud edici neticeye, bir türlü varılmıyor. Doktor, en sonunda büsbütün uzaklaşıyor. Hayli romantik, değil mi?!

Eğer senaryo, ustalıklı hazırlanmış olsaydı, rejisör, senaryonun dermeçatmalık tesiri altında kalmasaydı, film, yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, iyi bir film olabilirdi. Esas itibarıyla, düşünüş noktasından, mevzu manasız değildir. Fakat, tertib ve terki b bozukluğu, manasızlaştırmış, berbad etmiştir. Mevzula beraber filmi de!

Temsil cihetine gelince, An Harding, Otto Kruger v.s., bu arada küçük Diki Mur hiç de fena oynamıyorlar. Ancak, bu filmde "Tanınmaz, şayanı hayret ve tamamı bambaşka bir şekilde, görüldüğü ilân edilen Klayv Bruk, sahiden öyle görünür. Yani, şimdiye kadar kendisini görmeğe alıştığımız muvaffak şekilde değil, bilakis!

Temsilin onun şahsına aid ciheti ile filmin fransızca dublajının yer yer kulağı yoracak derecede kusurlu oluşunu filmin iyi olmayış sebepleri arasına katmak gerekir!

Bu filmde önce, geçende birkaç "Silli Sinfoni," sini birarada gördüğümüz ve pek beyendimizi yazdığımız Volt Dizinin yeni eseri gösteriliyor. "Nuhun gemisi," isimli olan bu parça, ilân edilmiş uygun "Bir harika,, dir. Volt Dizni, renk, figür, fantezi ve hareket hususiyeti gösteren minimi şaheserinin cazibesine, seyredenleri hayran bırakıyor!

Haftanın Filmleri

Marlenin "Kızıl Çarice," si!

Greta Garbonun "Kraliçe Kristin" filminden sonra nihayet Marlen Ditrinin "Kızıl Çarice,, filmi!.. Son zamanlarda, reklâm edilişte, bu iki film, başta gelir. Esasen bu iki film, bu iki büyük yıldız gibi, "Metro - Goldwin - Mayer,, şirketele "Paramont,, şirketinin, biribirlerine karşı, en kuvvetli birer kozu mahiyetindedir!

Garbonun filminde bir şaheser olduğu, onun gözleri teferrüattan uzaklaştırarak kadar üstün görüldüğü yolundaki mülâhazalarımızla, "Kraliçe Kristin,, filminde başlıca muvaffakiyet payını kendisine ayırmıştı. "Kızıl Çarice,, de ise, vaziyet, başka türüdür. Bu filmde, toplu bir halde oynanış muvaffakiyeti ile karşılaşılıyor!

Şunu bilhassa notedelim, ki Garbonun filmindeki rolü, daha güç başarırlı bir roldür. Marlenin şimdi "Melek,, sinemasında gösterilen filmindeki rolü ise, "Büyük Katerin,, rolü olmakla beraber, diğerle nisbet edilirse, onu öteki derecesinde büyük bir rol canlandırış vaziyetinde bırakıyor. Dolayısıyla, bu rol, Marlene su gibi hafif gelmiş, temsilde kolayca muvaffak olmuştur!

Marlen Ditrinden başka Luiz Dresser, Sam Caf ve Con Loc taraflarından üç kayda değer rolün muvaffakiyetle başarıldığı "Kızıl Çarice,, filminde, rejisör Jozef fon Şternbergin yeni bir muvaffakiyetine şahit oluyoruz. Hulâsa, fransızca sözlü olan bu filmde, ne reji, ne de temsil cihetinden üzerinde uzun boylu durulmağı icab ettiren bir aksaklık göremedik. Senaryo da derli topludur.

Üzerinde uzun boylu durulmağı icab ettiren aksaklık yok da, kısaca durula bilecek cihetler var mı? Evet, meselâ sona doğru Kazakların saray merdiven-

lerini atlı olarak çıkış sahneleri!.. Hem tabii olmayış, hem uzun sürüş... Hem de aynı atlıların tekrar tekrar aynı merdivenleri çıktıklarının belli oluşu!.. Bu, ufak da olsa, elbette bir kusurdur. Bunun gibi daha başka birkaç cihet!

Fakat, toptan hüküm, filmin çok lehindedir. Hattâ, bu film için "tarzında bir şaheser,, hükmünü esirgememek, yerinde bir harekettir.

Bahsi kapatmadan, Rus çarlığı tarihindeki muhitin, tiplerin, Rus ruhi haletinin, ağır, karanlık ve huşunetli vaziyetin, kasvetli havanın filmde kuvvetle yer tuttuğunu, dekor kısmının çok iyi seçildiğini de kaydedelim.

Bu arada Marlen Ditrinin cinsi cazibesinden zamanla hiç bir şey eksilmediğini, bilakis arttığını ve hattâ yıldızın, rol icabı varlığına pek hususiyetli bir çeşni katmağa muvaffak olduğunu da yazmaktan vaz geçmiyoruz!

Kıyamet Günleri, Bir Reportaj Film!

"Kıyamet günleri,, ismi altında bu hafta "Sumer,, sinemasının gösterdiği filmin "Büyük harbe,, ait yegâne bir reportaj,, diye ilân edilmesini, bir dürüstlüğün ifadesi saymalıyız. Çünkü, sinemaların gösterdiği filmler arasında, bazılarının olduğundan bambaşka şekillerde ilân edildiğini görüyoruz. Meselâ, şöyle böyle bir seyahat filminin düşünülmesi vakalı, artistler tarafından oynanmış bir filmmiş gibi, üstelik "muazzam bir şaheser,, damgası da yapıştirilerek ilân edilmiş, görmeğe gidenleri inkisara uğrattırıyor. Seyirci, ilâna göre umduğu gibi bir şey görmeğe gelmişken, umduğundan bambaşka bir şeyle karşılaşınca, en hafifi, dudak büküyor! "Misafir umduğunu değil, bulduğunu yer!,, kabilinden bir şey!

Uzaklaşalı aradan ancak yirmi sene kadar bir zaman geçen müthiş bir yakın tarihe aid görünümleri tesbit eden film parçaları elde edilerek, bir araya

getirilerek, oldukça tertibli bir halde sıraya konularak yapılmış bir film... "Kıyamet günleri,, işte 1914-1918 harbine aid böyle bir reportaj filmidir. Dünyanın karışmasında büyük rol oynamış olan devlet reisleri ve ordu kumandanları gibi bütün politika adamları,, ...hayır,, bunlardan büyük bir kısmı, bu reportaj filminde görünüyorlar. Deniz, kara ve hava harplerine aid bazı safhalar da, eksik değil!.. Bu filmde, hattâ büyük harbe hayli takaddüm

HER HAFTA:

Bütün sinemalarda gösterilmesine başlanan yeni filmleri derhal görüyor ve program değişmesinden sonra gelen günlerde, bunların nasıl olduğuna dair görüşümüzü yazıyoruz.

Bu yazılar, en bitaraf görüşü tesbit ediyor. Yeni filmler hakkında bir fikir edinmek isterseniz, sinema sayıfa ve sütunlarımıza muntazam surette göz gezdiriniz!

eden senelerdeki hâdiselere aid film parçaları da görülüyor. Fransızca olarak vakalara dair izahat veriliyor.

Topluca, büyük harbin anahatlarıyla ifadesi ve itibar olan bu filmdeki hakiki ve belli hâdiselere aid bazı film parçaları, cidden kıymetli tarihi vesikaledir. Resim olarak gazete ve mecmualarda görebileceğimiz bu hâdiselerin, hareketli olarak gözlerimizin önünden geçişi, alâkâmızı uyandıracak mahiyettedir. Bunun bir reportaj filmi olduğunu kestirerek, ona göre ne seyredeceğini bilgili olarak görmeğe giden, eğer bu tarzda bir film seyri zevkine uygun geliyorsa, muhakkak ki gittiğine pişman olmaz!

Filme, muhtelif milletlerin Büyük harpteki vaziyetlerine aid olarak daha bazı film parçaları katılabilseydi, reportaj bir kat daha zengin olurdu. Anlaşılan bu kadarla iktifa etmek çare-sizliği ile karşılaşılmış.. Eh, bu kadarı da az şey değil!

SAFO!

Filminin Kusuru Göze Çarpan Bazı Yerleri

Fransız ediblerinden Alfons Dodenin "Safon,, su, bellibaşlı lisanslara tercüme edilmiş, tanınmış bir edebiyat eseridir. Bu roman, vaktile hülâsa şeklinde Mehmed Rauf tarafından türkçeye tercüme edilmişti. Geçende de Haydar Rifat, tam olarak tercümesini yaptı, "Dün ve Yarın,, külliyatı sırasında bastırdı. Dolayısıyla, bu eser bizde de bilinen eserlerden biridir.

Diğer taraftan, "Safon,, piyes şeklinde olarak İstanbulda oynanmıştır. Artık sahnedeki çekilmiş bulunan Sesil Sorel, şehrimize yaptığı iki turnede "Fransız Tiyatrosu,, ndaki temsil repertuarı arasında, en çok bu esere yer vermişti. Yüksek artist, yaşlı hayli ilerlemiş olmasına rağmen, ötedenberi en ziyade muvaffakiyetle oynadığı rollerden biri olan bu eserdeki baş kadın rolünü, tam bir benimseyişle canlandırmış, seyredenleri hayran bırakmıştı.

"Türk,, sinemasında bu haftanın filmi, işte bu "Safon,, dur. Rejisörlüğünü LeonsPertenin yaptığı bu filmde, başkadın rolünü Mari Marke yapıyor. Diğer rollerde de Fransova Roze, Jan Maks, Şarpen, Nadya Sibirskaya v.s. bulunuyorlar. Film, fransızca sözlüdür.

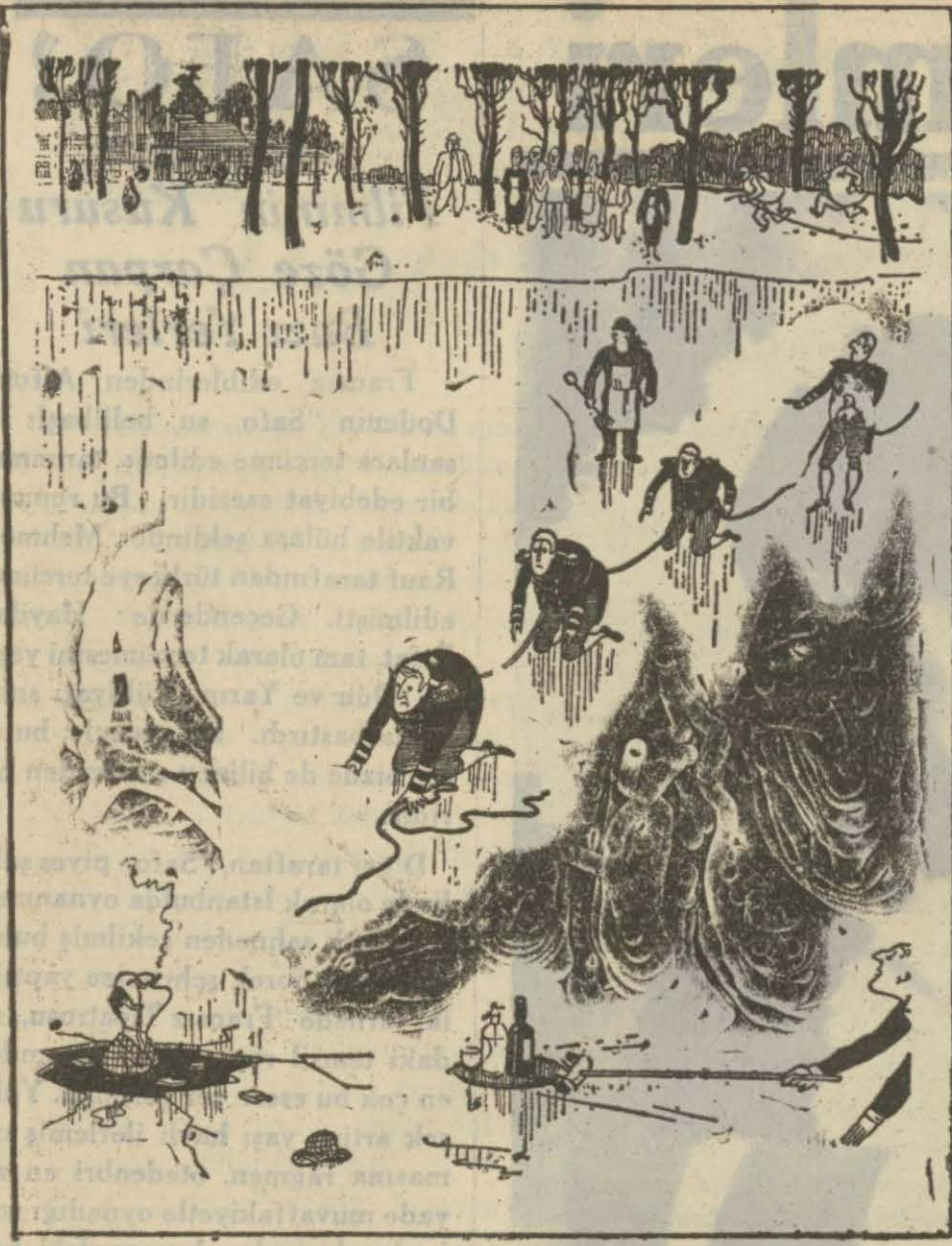
"Safon,, filmde nasıl olmuştur? Başarılması en güç rol, şüphesiz, başkadın rolüdür. Mari Marke, bu rolü benimseyişle oynayan, başarılı bir artisttir. Ancak, filmde oynayan artist, daha ziyade sah nede oynuyormuş intibamı uyandırıyor. O, filmde sık sık film artistliği ile sahne artistliği arasındaki hududu şaşıyor, kâh bu tarafta kalıyor, kâh öbür tarafa geçiyor. Bu mülâhaza, filmdeki başka artistler için de, az çok varedir!

Diğer taraftan, film, parça parça muvaffak görünümler, safhalar tesbit ediyor. Lâkin, bunların çokluğu, filmin bütünlüğünü, eklemesuretiyle vücuda getirilmiş bir bütünlük halinde göz önüne koyuyor. Bunu başka türlü de söyleyebiliriz. Teferrüatıyla o kadar fazla uğraşış, teferrüatın, mevzudaki ana hattı gölgelendirmesine, ana hatta bir ağırlık vererek yüklenmesine sebep olmuştur. Aynı zamanda, bu teferrüatı parça parça doldurmuş düşkünlük, filmi lüzumundan fazla uzatmıştır!

Romanda ne var, ne yoksa filme naklediş arzusu, barizdir. Halbuki sahne eserinde bu arzunun ifadesi yoktur. Sahne eseri, tiyatro tekniğine ustalıklı uydurulmuş, piyeste içsıkıcı oluş tehlikesine uğranılmamıştır.

Bununla beraber, ana hattı gölgelendiren bu teferrüatta, hoş olan, yerine ve zamanına göre mahalli safhalar yok değil... Hattâ başkadın tipini sırasına göre sikkileştiren bu teferrüatta böyle bazı hususiyetlerin bulunuşunu, filmdeki kaybe karşı kısmen kazanc sayalım!

Hülâsa, "Safon,, filminde temsile biraz, fakat senaryo ile rejiye bir hayli dokunmak, yerindedir!

Yukarıdaki resim, bir İngiliz karikatürüdür. İngilizlerin ruhi haletine inceden inceye dokunmuş mahiyetinde olan bu karikatürde, buz üstünde kayarken, ayağı altındaki buz tabakasının kırılması üzerine, yarı beline kadar vücudu su içinde kalan bir İngiliz Aristokratı gösteriliyor. Bir taraftan birkaç uşak, perde kord-nile efendilerini çekip çıkarmak için yaklaşıyorlar. Diğer taraftan bir uşak, muayyen saati şaşırmadan, silizadenin zevkine uygun itiyadını yerine getiriyor:

— Viski - sodanız hazır. Buyurunuz, may Lord!

“Hamlet”, in Pruvası!

Tiyatroda Vilyam Şekspirin “Hamlet”, isimli şaheseri pruvaya ediliyordu. Dahî edibin bu şaheserinde baş rolü yapan aktör, birden bire hastalanmış, temsilin geri kalmaması için, bu rol şöyle böyle aktörlerden birine verilmişti.

Bu aktör, kendi san'at kabili-

yetinden üstün olan bu mühim rolü bir türlü layikiyle başara-rmıyor, rejisör, sinirlendikçe sinirleniyor, küplere biniyordu.

Bir hayli tekrarlandıktan, rejisörün sık sık ve ateş püskürürcesine çıkışmasından sonra, nihayet son perdenin pruvası da yapıldı. “Hamlet”, zehirli kılıç ucu vücudüne değerek, düşüp öldü!

Şimdi, rejisör memnun görünüyordu. Bu hal, görünüşte kalmadı. Rejisör, aktörü tebrik etti:

— Bravo, size! İşte böyle öl-meli. Ölüşünüzden o kadar memnun oldum ki, sevincimi sözle tarif edemem!

Aktör, şaşırıldı. Hayretle sordu:

— Demek ölüş sahnesini pek beyendiniz?. Sahiden iyi oldu demek?

Rejisör cevap verdi:

— Evet, evet!.. Nihayet öldüğünüz pek iyi oldu. Sizin bu rolü berbad edişinizi görerek sinirlenmekten kurtuldum!

Şarabtan Renk!

Minimini kız, şarap dolu bardağa serçe parmağını sokup çıkarıyor, parmağının ucuyla şarabı bebeğinin ağızına sürüyordu.

Onun bu halini gören babası, sordu:

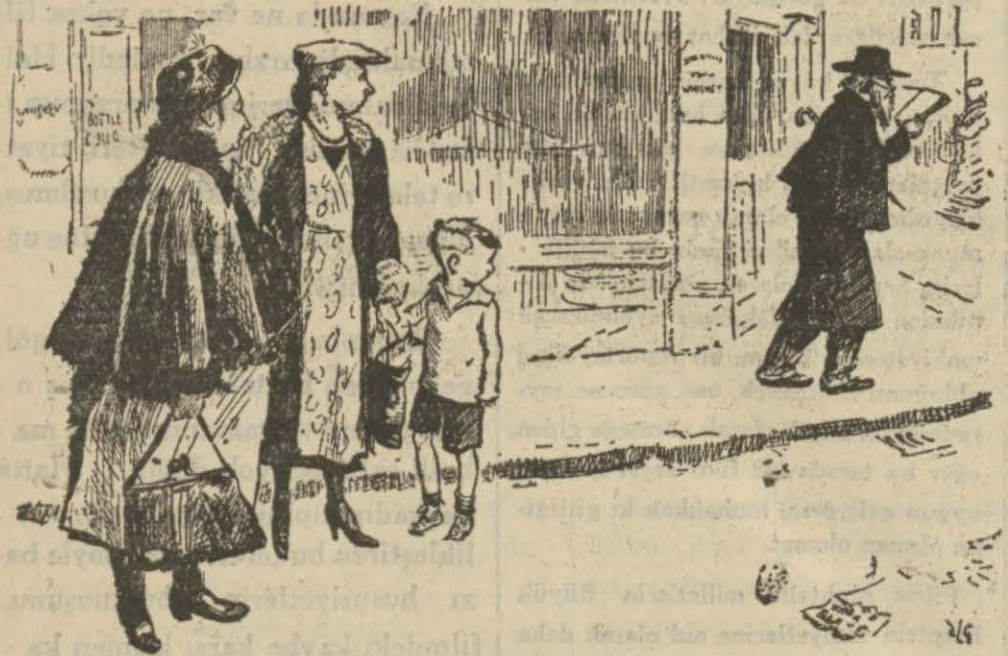
— Kızım, ne yapıyorsun orada?

— Bebeğimin dudaklarını boyuyorum, baba! Dudaklarının rengi pek uçuklaşmış da!

— Kızım, şarabla dudak kırımızı olur mu hiç!

Kız, başını salladı:

— Olur elbette!. Annem, senin yüzünün şarab içmekten kızardığını söylüyor hep!

Okuyup yazmak bilmiyen iki kadın arasında bir konuşma:
— Şu ihtiyarı görüyor musun?. O, neler biliyormuş neler! Anlatılanlara bakalırsa, tam yetmiş iki buçuk dilden konuşmuş!
— Aman, ne iyi!.. Hadi şu ihtiyarla ahbab olalım. Onunla karşı karşıya geçer, tam yetmiş iki buçuk milletin dedikodusunu yaparız!

EĞLENCE

— Bu ev pek kullanışlı bir evdir, E fendim. Bakınız, burada gizli bir çid vardır. Yol, doğru bir meyhaneye çıkar!
— Sus,.. yavaş söyle, karım duymasın! Bu kolaylık benim işime gelmez ma o duyarsa, sonra iş bozulur!

Yemek Tarifine Göre

— Seni kendime karı olarak seçmekle, yanlış bir iş yaptığım muhakkak!..

— Bunları sırf yemek pişirmeyi bilmediğim için mi söylüyorsun bana?.

— Evet, sırf onun için... Başka hiç bir şikâyetim yok senden!..

— Benim de senden yalnız bir şikâyetim var.. O da boğazıma pek düşkün oluştun!..

— Can boğazdan gelir.. Ben ötedenberi ağız tadıyla pişirilen ev yemeği yemeğe alışkım.. Lokantadan gelen yemekleri midem kabul etmiyor!

— Aman, ne de nazlı midem var senin!..

Karı koca arasında işte gene yemek meselesinden dolayı kavga çıkmıştı. Onlar, başka hiç bir şeyden dolayı kavga etmezlerdi. Kavga edişleri hep bu yüzdendi.. Şu halde yapılacak şey, şu yemek meselesini kökünden halletmekti.. Bunu halletmek de, kadına düşüyordu!..

Kocasını seven ve kocasının da kendisini sevdiğini bilen kadın, baktı, başka türlü olmayacak, yemek pişirmeyi öğrenmeğe karar verdi. Derhal bir yemek pişirme kitabı tedarik etti. Oradaki tarifleri gözden geçirdi.. Bir kaç kere gözden geçirirden sonra, sıvandı, çevrendi.. Kocasına ağız tadıyla bir kabak kızartması hazırlamak için, mutbağa girdi!

Kocasının ağız kulaklarına varıyordu. İşte, artık eskisi gibi ağız tadıyla yemek yiyecekti. Kocasının boğazını düşünerek, hiç sevmediği yemek pişirme işini üzerine alan, mutbaktaki uğraşmağa katlanan kadın, şimdi kocası tarafından bir kat daha fazla sevilirdi.

Onun bu fedakârlığını mukabelesiz bırakmak, doğru değildi.. Koca, terzi ile daha sık karşılaşmaktan zevk duyacağını söyleye-

rek, karısını memnun etmeği tasarlıyordu!..

Salonda oturan koca, arada mutbak tarafına doğru gidiyor, oradan gelen yemek kokusunu, burun kanatları titriye titriye içine çekiyordu. Fakat, bütün iştihasına rağmen, mutbağa ayak basamıyordu. Karısı, orada tek başına bulunmağı evvelden şart koşmuştu. Onu tam mânasiyle yemek pişirme sırasında kızdır-mak hiç işine gelmiyen koca, iş-tahı arta arta salonda dolaşıyor, oturup oturup kalkıyordu! Bekle-yiş, ... hayli uzun süren bekleyiş!.. Bu bekleyiş, boğazına düşkün koca için heyecanlı, aynı zamanda ne zevkli bir bekleyişti!..

Bir aralık, burnuna bir yanık kokusu gelince, gene mutbağın tarafına doğru yürüdü. O, kabak kızartılırken buruna gelen bu yanık kokusunun mânasını biliyordu. Evlenmeden evvel, anasının, babasının evinde otururken de, kızartılan kabağın ateş üstünde kızara kızara karardığı olmuştu.

Bu yanık kokusunun mânası bu!..

Koca, karısının kat'i yasağına rağmen, mutbak kapısının eşiğine vardı. Ne yapmış? Dayanamı-

yordu.. İçerden kulağına de-cızırtıya kulak vererek, sesle-di:

— Karıcığım kabağa biniymi oldu?.

İçeriden karısının sesi, alayca-ti:

— Gelme, gelme!.. Sonra rırım, ha!..

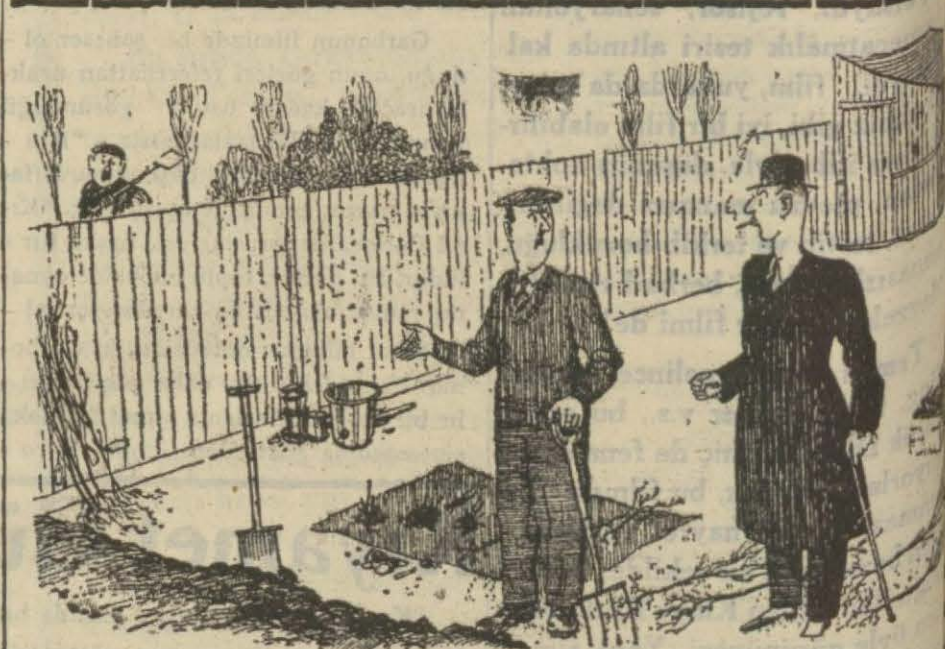
Koca, kapıdan göz at-tı. Elinde yemek pişirme kitabı, kabağa gözlerini dikince bekliyordu. Fakat, koca, kabağa baktı, kabağın yanmış olduğunu görünce, yasağı unuttu. Sellemühüselâm mutbağa daldı!

— Sana gelmemeni söyledik halde...!

— Öyle, amma karıcığım az daha beklesek, kabak kızırtıdan farksız bir hale gelecekti. Baksana, kaskavruk olmuş!

Kadın, bu müdahaleye akıl-sinirlendi, kocasına bak-tı gözlerini çevirerek, elinde tuğu kitabı uzattı. Üstüne mağını bastığı bir satırı göster-di:

— Sen, kitaptan daha bil-misin sanki bu hususta?.. Kitaptaki tarife göre, daha on dakikabeklememiz lâzım!

— Bahçe işleriyle uğraşırken, böyle gömlek giymenin, kravat takmanın nası var mı, ya?.

— Manası olup olmadığını bilmem. Fakat, muhakkak ki faydası du-nuyor. Eğer beni bu halde görmezse, komşunun bahçevanı kim olduğunu unutup, sanki bahçevanmışım gibi, zerzevat nükteleri yaparak, benimle ba-haba şakalaşmağa yelteniyor!

Paraşüt Dersi!

Bir şirkete yeni giren pilota talimat veriliyordu:

— Tayyare sakatlanacak olursa, paraşütle yere inersiniz. Bun-ları tabii bilirsiniz, amma usulen biz tarif etmeliyiz. Belinize pa-raşütü bağlayıp kendinizi hava-ya bırakınca, bir, iki, üç, diye sayarsınız. Ondandan sonra, derhal ipi çekersiniz ve paraşüt kendiliğinden açılır!

Bu tarifi gülümsüyerek dinli-

yen alaycı genç pilot, dudak-püktü ve sordu:

— Peki, ya paraşüt açılmı-sa!?. Sonra ne yaparım?!

Kendisine paraşütle yere düş-üşü tarif eden adam, pilotu baş-ayağa kadar süzdü ve soğukkan-sızlıkla, şöyle dedi:

— Sonra, size bozuk paraşüt-ten düştiğinden dolayı, şirketin tazminat isteyebilirsiniz!

Savaşta: Süvari

Hava sisli olursa itimada değer haberler getirebilecek olan vasıta gene "süvari,, dir

Mu'arebede ateş tesirinin artması süvarinin harp faaliyetini olabildiğince tahdid ediyor. Fakat istikrarlı işlerinde süvari umumî harbin muharebelerinde çok işler gördüğü gibi düşman avcılarını o muharebe vazifelerini müşkülleştirmekle beraber tayyare ile istikşafa rağmen süvari bundan sonra dahi istikşaf işlerinde ihmal olunacak bir kuvvet teşkil edecektir. Umumi olarak süvari istikşaf müfrezeleri yalnız çok işler görmeğe muvaffak olmamışlar, aynı zamanda bir takım felâketlerin bile önüne geçmektedir. Alman generallerinden General Sülz süvari istikşafının görülen muvaffakiyetlere dair yazdığı bir mektubunda diyor ki:

"Eylül 14 de Alman esas ordusu muvaffakat ettikten sonra Fransız ordusu sağ cenahını ihata etmek için suretile harbi neticelendirmek için zannettiler. Buna mani olmak Almanlar için zordu. Çünkü Fransızlar kendi şimendiferlerini istifade ederek bu makul ve muvaffak taze kuvvetler getirmeğe muvaffak olmuşlardı. Almanlar ise uzak mesafelerden asker getirebilmek için alelacele tamir ettikleri tek bir hatta malik bulunuyorlardı. Bu hatla getirtilen askerler dört gün yürümeye mecburdular. Onun için getirtilen taze kolordular birer birer düşmanla temas edebiliyordu.

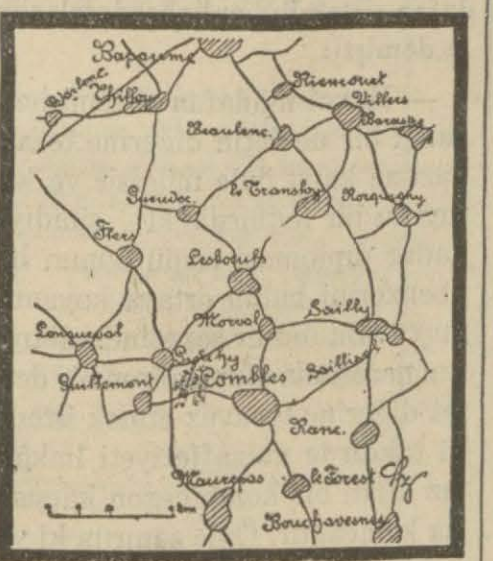
Sağ cenahta harp eden kol yardımı kuvvetlerin gelmesini ve bu kuvvetlerin muvaffak tazyikinden kurulu kolordunun dört gözle bekliyordu. Bu kolordu Somme'nun cenubunda şiddetli muharebeye girişmişti. Bu kolordunun ihatasından kurtarmak için kolordu imdadına koştu.

Kolordu emri mucibince 26 Eylülde dördüncü piyade fırkası Combles üzerinden Guille mont'e, beşinci piyade fırkası da Bouchavesnes üzerinden Maurepas'a ilerleyecekti. Dördüncü piyade fırkasında general Henigst'in kumandasında yedinci piyade lıvası bulunuyordu. Beşinci süvari alayının 4 üncü sahra bataryası, diğer piyade lıvası ve kolordunun ağır piyade lıvası bir günlük yol geride idi.

Sabahleyin saat 9,15 de dördüncü piyade fırkası Combles ile Maurepas arasındaki Boisdes arasındaki ormanı geçerek büyük bir kuvvetle Combles'e yaklaştığı zaman fırka kumandanı general

Şrott bir müddet tevakkura karar verdi. General yarım fırka ile beraber bulunuyordu ve Alman sağ cenahının en ucunda duran fırkanın sol kısmı ile irtibatı yoktu. Bu esnada üçüncü piyade fırkasının ucu Bouchavesnes'e yaklaşıyordu. Cambrai'den Bapaume'ye ilerleyecek ve fırkanın sol cenahını temin edecek olan 14 üncü ihtiyat kolordusundan henüz hiç bir haber yoktu ve ordunun ikinci süvari kolordusu saat 14 de Bouchavesnes'in civarından iki kilometre uzakta Allaines'e henüz yetişmiş bulunuyordu.

İkinci kolordunun kuvvetlerini teşkil eden bütün kıtaların dikkat nazarları hep gaye dönmüştü. Umumî kumandanlık herşeyden evvel şiddetli harbe tutuşmuş olan birinci kolorduya yardım etmek istiyordu. Bu kolordunun sağ cenahı oraya doğru ilerleyen on birinci ihtiyat kolordusu ile temin

ediliyordu. Bu aralık bir tayyareci Bapaumede büyük düşman kuvvetleri gördüğünü umumî kumandanlığına haber verince herkes o tayyarecile alay etti. Gördüğü kuvvetlerin çoktanberi beklenilmekte olan on dördüncü Alman ihtiyat kolordusu olduğu tayyareciye söylendi. Hattâ umumî kumandanlık garba doğru daha süratla gidilmesini bile emretti.

Gueudecourt'e gönderilen ve orada düşman kuvvetleri bulunup bulunmadığını keşfe memur olan süvari mülâzimi Heineck saat 10-25 de geri geldi. Mülâzım o köyün şarkındaki bir tepeye kadar çıkmıştı. Maksudı şarktan da bir tehlike gelip gelmediğini anlamaktı. Bu mülâzım Bapaumedan Le Transloy'a giden yol üzerinde kuvvetli düşman kolları gördüğünü ve bu kolların 9,45 de Beaulencourt'a vâsil olduklarını haber verdi. Fırka kumandanı görülen kuvvetlerin Fransız askerleri olduğuna gene inanmak istemedi. Mülâzım ise is-

rar etti, atların Fransız ordusunda olduğu gibi kesik kuyruklu olduklarını ileri sürdü. Süvarilerin geçtikleri yerlerde şoseden kalkan kesif tozun görüşe mani olmasına rağmen, umumî harbin başlangıcında çok defa görüldüğü gibi bazı Fransız askerlerinin kırmızı pantolonlarını görmeğe muvaffak olduğunu da ilâve etti.

Fırka kumandanı gene inanmadı, süvari zabıtini yeniden istikşafa gönderdi. Fakat her ihtimale karşı garbe doğru ilerlemekten vaz geçerek fırkasını şimalden gelecek düşman kuvvetile harbedecek bir şekle soktu.

Mülâzım Heineck, Les Boenfsin şimali şarkisindeki tepelere vâsil olunca, kendisinin evvelce Beaulencourt'un şimalinde gördüğü Fransız kuvvetlerinin o aralık Le Transloy'ye eriştiğini ve diğer bir kuvvetin Warleneourt'dan Flerse doğru gitmekte olduğunu ve Gueudecourt'un şarkında bir Fransız kolordu karargâhı kurulduğunu (kumandan bayrağından anlaşılır.) gördü. Bu mühim haberi saat on ikkiye doğru fırka kumandanına bildirdi.

Fırka kumandanına artık kanaat geldi. Sağ cenahında birçok düşman fırkalarının ilerlemekte olduğunu anladı. Hücum için terbiye edilen ve aynı zamanda süvariden yetişen bir Alman zabiti sıfatile fırka kumandanı hücumu bekleyip hücum etmeğe karar verdi. Kazanacağı muvaffakiyet yarı muvaffakiyet olsa bile bütün düşman kuvvetini bozacağı ve ricate mecbur kılacağı hesab ediyordu. Düşman esas kuvvetlerini garb cenahında topladığı için Alman fırkası kumandanı Fransızların sağ cenahına hücum etti ve şiddetli bir muharebeden sonra şimalde doğru ricate mecbur etti.

Süvari mülâzimi Heineckin kumandası altındaki süvari istikşaf kolu tarafından verilen haber alınmamış olsaydı fırka emredildiği veçhile devam edecek ve ümid etmediği ve hazır olmadığı bir zamanda sağ cenahtan çok faik düşman kuvvetlerinin hücumuna maruz kalacaktı. Oradaki düşmanın kuvveti, bilâhare öğrenildiğine göre üç fırkadan mürekkepti. Piyade kuvvetleri 6 defa, topçu kuvvetleri de üç defa fazla idi.

Vakıta tayyare ile istikşaf ve muhabere teşkilâtı aradan geçen yirmi sene zarfında çok ilerlemiştir. Buna rağmen seri ve çevik sü-

Akdenizdeki Fransız filosu zayıfladı mı?

Fransız donanması, gittikçe büyüyen Alman donanması ile nasıl boy ölçülebilir?

Fransız bahriyesinin genç Alman donanmasından ürkütüğünü ileri sürerek Brest limanındaki ikinci Fransız filosunu takviye etmesi ve bu suretle büyük kuvvetlerini Akdenizden Manş kanalına geçirmesi İngilizleri çok kuşkulandırıyor. Bu yeni nakil keyfiyeti tamami bittikten sonra Fransızların Atlas Okyanusu sahilindeki donanmaları aşağıdaki kuvvetleri ihtiva edecektir: 5 safi harp gemisi, 2 tane beheri 10000 tonluk 3 tane beheri 8000 tonluk ve bir tane mayın kruvazörü ki ceman altı kruvazör, sekiz filotila kumanda gemisi (daha doğrusu küçük kruvazör), 14 destroyer, 19 birinci sınıf, 14 ikinci sınıf denizaltı gemisi ve 3 denizaltı mayın gemisi (demek ceman 36 denizaltı gemisi) ve 30 tane seri motörlü torpido veyahud denizaltı gemileri avcısı.

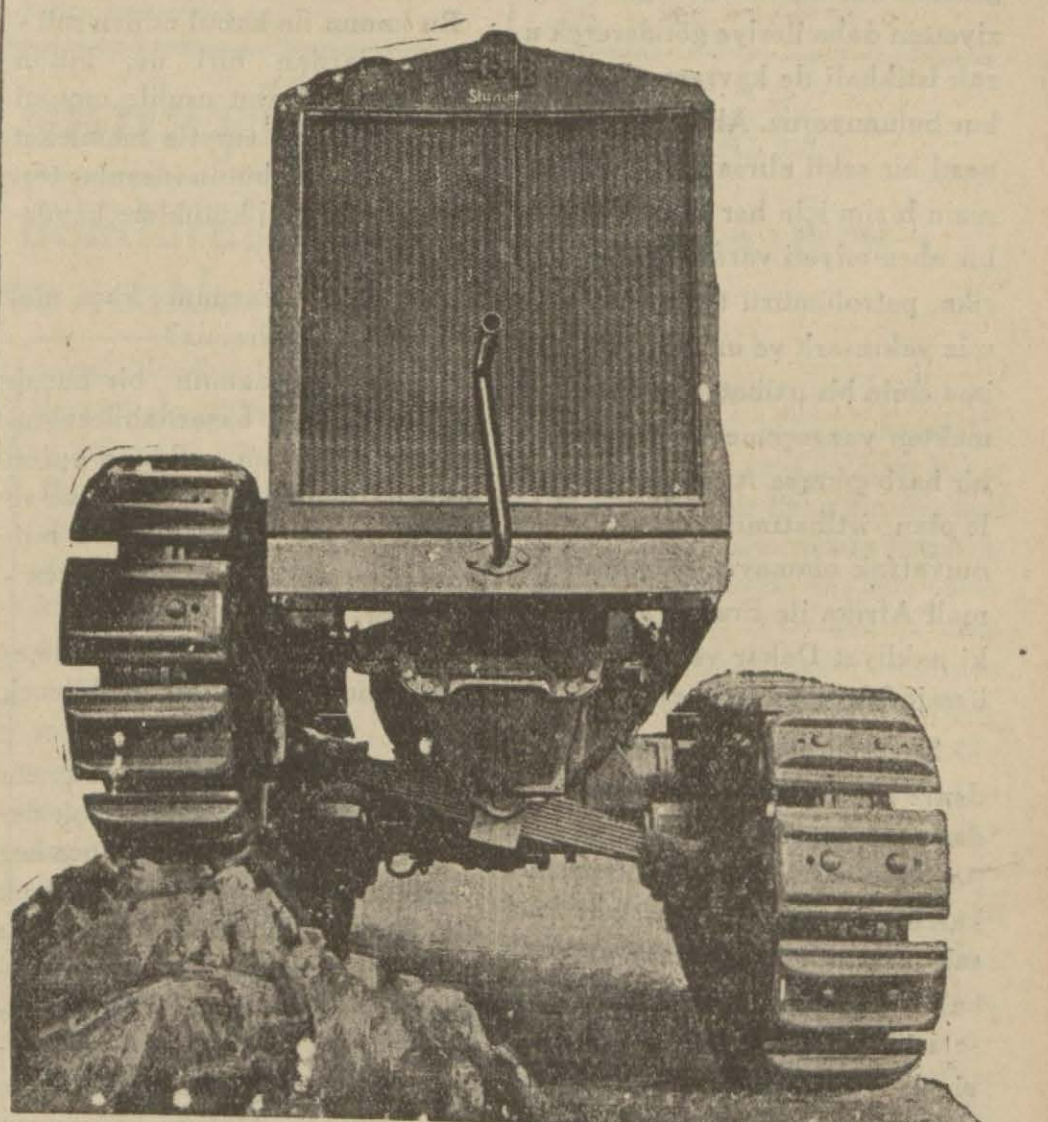
Fransanın şimal sularındaki harp gemileri, bundan otuz sene evvel kurulan "İtilâfî müselle,, tenberi bu kadar kuvvetli olmamıştı.

Naval and Military Record namındaki İngiliz askeri mecmua sının Paris muhbiri Gostreau bu işten bahsederken Fransız deniz kuvvetlerinde yapılan değişikliklerin İngilizler tarafından yanlış telâkki edilmesine karşı diyor ki:

"İngiltere ile Fransa arasında bir harp çıkması tasavvur edilemeyeceğinden Fransız bahriye nezaretini, harp gemilerinin bir kısmını

Atlas Okyanusuna naklederken İngiltere tarafına gelecek bir tehlikeyi katiyen nazarı dikkate almamıştır. Fransa, İngiltereye bir akis olarak yalnız denizden değil, karadan gelecek tehlikeleri de göz önünde bulundurmağa mecburdur. Onun için harp zuhurunda şimali Afrikadan Fransaya asker naklini himaye altına almak Fransa için hayati bir meseledir. Fransız donanmasının mevcudiyetindeki maksad bu sevkülceyş- ehemmiyetidir. Onun için Fransa ile İngiltere arasında tedafüî bir ittifak mevcut olmadıkça Fransa, şimal sularındaki deniz kuvvetlerindeki yavaş yavaş arttırmaktan başka bir şey yapamaz. Ancak bu sayede Fransa kâğıt üzernide görüldüğünden pek çok kuvvetli olan ve gittikçe büyüyen Alman donanması ile boy ölçmeğe muvaffak olabilir.,,

Malûm olduğu veçhile Fransızlar, Provenci ve Pretagne namında beheri 24000 tonluk safi harp gemilerini Toulonden Brest limanına geçirmişlerdir. Bu gemilerde tadilat yapılmış ve mazotla tahrikleri temin edilmiştir. Onlar bu sayede saatte 21 mil katedebilmektedir. Gemilerin harp kıymeti büyüktür, çünkü her birinde onar tane 34 lük top vardır. Brestde toplanan büyük Fransız filosunun (Lâffen sauffan çeviriniz)

Almanların yeni imal ettikleri yük sek kudretli ordu traktörlerinden "Rübezahl,, ismini verdikleri traktörün ön taraftan görünüşü. Bu traktörün müteharrik dingilleri sayesinde en âri zali yerlerden bile kolaylıkla geçmekte olduğu bu resimde görülmektedir.

vari müfrezeleri vasıtasile karadan yapılacak istikşaf ihmal edilemez. Bu müfrezeler karada mevcut olan siperlerden sık sık istifade ederek düşmanın en yakın noktalarına kadar ilerleyebilirler. Hava fena ve sisli olursa, düşman

sünî sisten istifadeye kalkışrsa ve yahud istikşaf tayyareleri çok yük seklerden uçmağa mecbur kalırsa yegâne kat'i, mühim ve itimada değer haberler getirebilecek olan vasıta gene süvaridir.,,

kumandanlığında Vis Amiral Darlon tayin edilmiştir.

Fakat Fransız bahriyesinde yapılan bu yeni taksimat Akdenizde Fransız kuvvetini zayıflatmıştır. Fransızlar bu hakikati tabii evvelinden hesaba katmışlardır. Buna rağmen Fransız bahriyesi mahafilinde bu hal oldukça endişe uyandırmaya başlamıştır. Fransızların La France Militaire namındaki askeri mecmualarında bu bahse dair yazılan bir makalede deniliyor ki:

“Brest'deki Fransız donanmasının takviyesi üzerine Akdenizdeki deniz müvazenesinde İtalya lehine bir değişiklik hasıl olmuştur. İtalyanlar Akdenizde hâkimiyetlerini temin etmek ve orasını (Mare Nostrum - Bizim deniz) haline getirmek için senelerdenberi var kuvvetleriyle çalışıyorlar. Bu maksatla İtalya bahriyesi deniz tayyarelerine mahsus olan tesisatını geniş miyasta kuvvetlendirmiştir. İtalya dahi Fransa gibi yedi tane onar bin tonluk kruvazöre maliktir ve bundan başka bize karşı yedi bin ile yedi bin beş yüz ton arasında on iki kruvazör çıkartabilir. İtalyanların iki tane 35'er bin tonluk harb gemisi inşa etmekte oldukları malumdur. Bundan başka İtalyanın Akdenizde daha müsaid vaziyetlerde deniz istinad noktaları vardır ve buralardan istifade ederek Afrika ile olan irtibatlarımızı bozmağa çalışabilir.

Provence ve Bretagne namındaki safıharb gemilerinin Akdenizden uzaklaştırılması ve Breste gönderilmesi İtalyanın deniz vaziyetini esaslı bir surette düzeltmiştir. Politika ile diplomasi iki mühtesem kadımdır, meyilleri devam ettikçe her şeye meyyaldirler. Fakat Fransanın emniyeti en ziyade bu meyle istinad eder. Onun için bu vaziyeti göz önünde bulundurmağa mecbur, hattâ daha ileriye giderek nazarlarımızı bugünkü vaziyetten daha ileriye göndererek uzak istikbali de kavramağa mecbur bulunuyoruz. Ahval ve vakayı nasıl bir şekil alırsa alsın, Akdenizin bizim için her zaman büyük bir ehemmiyeti vardır. Şimali Afrika, petrolümüzü tedarik ettiği bizim yakınsark ve uzakşark ile daima emin bir irtibatı muhafaza etmekten vazgeçemeyiz. İhtimal ki bir harb çıkarsa Atlas okyanosu ile olan irtibatımızı muhafazaya muvaffak olamayız. O zaman Şimali Afrika ile Fransa arasında ki nakliyat Dakar ve Kasablanka üzerinden yapılabilmelidir.

Şunu da unutmamalıyız ki Akdeniz bir Lâtin denizi olduğu kadar aynı zamanda bir de İngiliz denizidir ve İngilizlerin muvafakatı olmadan Cebelüttarik ile Port said arasında hiç bir şey yapmak kabil değildir. Fakat hiç bir kimse istikbali keşfedemez. Realist bir devlet adamı olan Musolini, Cavour zamanında olduğu gibi açık bir lisan ile “fara da se,” (kendini işini kendin yap) diye ilân ediyor. Biz de aynı suretle hareket edelim ve kendi işimizi kendimiz yapalım. Onun için biz şiddetle taleb ediyoruz: Dunkerque ve Strasbourg zirhlilerinin inşası tesirli olmamalıdır ki Provence ve Bretagne zirhlileri bir an evvel Akdenizdeki eski yerlerini işgal edebilsinler.

Yeni sayımlarımızla konuşuyoruz

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

— Fırkamızın vereceği direktifler dahilinde hareket etmekle..

— Bir idare adamı olmak itibarile bittabi Mecliste idare işleriyle daha çok meşgul olacaksınız?

— Tabii. Yalnız idare işlerinde muvaffakiyetin sırrının disiplinli çalışmakta olduğunu tekrar etmek isterim. Bu esasa bir idareci sıfatile daima sadık kalacağım.

— Nüfus işleri hakkında yeni kanunlar teklif etmek niyetinde misiniz?

— Yeni Nüfus kanunu lâyihası hazırlanmıştır. Lâyiha hakkında her vekâletin ayrı ayrı mütaleaları alınmış ve Başvekâlete gönderilmiştir. Kanunun Meclise sevk edilebilmesi için lâzımgelen bütün hazırlıklar yapılmıştır. Bu kanunun Meclisten bir an evvel çıkmasını temine çalışacağım.

Bu kanunla kabul edilen esaslarla hem halkın, hem devletin ihtiyaçları tev'em bir güvenç ve inanca yürüyecektir.

Kanunda kabul edilen esas bütün ileri memleketlerde olduğu gibi, nüfus vakalarının zabıt usulü ile tesbiti esaslıdır. Zabıtlar, iki nüsha olarak tesbit edilecek, biri nüfus idarelerinde, diğeri de kendine mahsus bir usulü olan nüfus mahzenlerinde saklanacaktır.

Çok mühmel olarak kalmakta bulunan doğum, ölüm ve diğer nüfus vakalarının vaktinde nüfus kütüklerine geçmeleri için gerekli bütün tedbirler kanuna konmuştur.

Memlekette doğum ve ölümün, nerelerde, ne kadar azalıp çoğaldığını, azalan yerlerde azalma sebeplerini arayıp bulmak ve bunları kaldırmağa çalışmak için bütün Dokümler tesbit edilmiştir.

Hülâsa ileri memleketlerde etas ivil işlerinde mevcud dokümler yeni nüfus kanununda esaslı bir surette yer almıştır.

Bu kanun ile kabul edilen mühim esaslardan biri de, bütün memlekette (zabıt usulile umumî yazım) dır. Bu suretle memleket içinde yaşayan bütün insanlar tesbit edilerek yeni kütüklere kaydedilecektir.

— Umumî yazımın kaç mal olacağını kestirirsiniz?

— Umumî yazımın bir buçuk milyon lirayla başarılabileceğini tahmin ediyorum. Bunun yarım milyon lirası nüfus defterlerine ve matbu evrakta gidecektir. Bir milyon lirası da asıl yazıma harcanacaktır.

— Bu paranın yeni sene bütçesine konulması kabil olabilecek midir?

— Fikrimce olabilir. Hükûmete hiç bir yük yükletilmiş olacak değildir. Umumî yazım yapılırken her kesin doğum kâğıtları yenilenecektir. Bir doğum kâğıdı beş kuruşu pula aid olmak üzere yirmi kuruştur. Nüfusumuzu 17 milyon olarak kabul edersek on yedi milyon kişinin doğum kâğıdı değişecek demektir. Doğum kâğıdı yirmi kuruş olduğuna göre 17 milyon doğum kâğıdı 3 milyon dört yüz bin lira tutacaktır. Bunun yarısının parasız dağılacığını kabul etmek bile gene geri kalan yarısı bunun için bütçeye konacak parayı karşılar.

— Yeni nüfus kanun lâyihasında, nüfus teşkilâtına dair kabul edilmiş yeni esaslar var mıdır?

— Nüfus kurumu kadrosunun

Kral Corc saatte 64 İngiliz lirası alır!

Avam kamarasında hanedan aleyhinde şiddetli sözler

Londrada Avam kamarasında işsiz ameleye yardım hakkındaki yeni kanunun müzakeresi esnasında İngiliz Kralı hanedanını tahkir edici sözler sarf olunduğu yazılmıştır.

Gelen fazla malûmata göre müfrit sosyalist mebuslardan Mak - Govern kral hanedanına mensub olanların tüfeyle bir tabakanın eczasından olduklarını söylemiş ve demiştir ki:

— Kral haftada 10750 lira, demek ki, saatte 64 lira alıyor. Kralın dördüncü oğlu olan Kont Dü kü senede 25000 lira, yani günde 68 lira alıyor!..

Mebus tüfeyle kelimesini söylemez Parlâmento dahilinde müthiş gürlütüler çıkmış, reis, Mak - Govern'e ihtaratta bulunmuş, fakat amele mebusu sözlerine devam ederek Kral Jorjun bu seneki yirmi beşinci taç giyme yıl dönümü münasebetiyle yalnız Glasgow şehrinde yapıla-

cak şenlikler için otuz, kırk bin lira sarfedileceğini, halbuki bu para ile kara bayraklar satın alımlarının ve hükûmet tarafından sefalet ve açlık içinde bırakılan bir çok insanları hatırlatmak üzere millî bir matem gününde bu bayrakların asılması -nın daha münasip olacağını söylemiştir.

İşsiz İngiliz amelesini tarafında memleketin her tarafında haftalardan beri yapılan propagandalar, 7 Kanunusanide tatbika başlanacak olan işsiz amele -ye yardım hakkındaki yeni kanunun kaldırılmasına sebep olmuştur. Hükûmet tarafından Avam kamarasında vukubulan beyanatta kısılan paralar hakkındaki kararın hükümsüz olduğu bildirilmiştir. Yapılan zamlar olduğu gibi kalacaktır. Yeni kanun mucibince daha az para almış amele varsa, aradaki farklar derhal verilecektir.

Almanyanın cevabı dostça olacaktı!

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

tarzı hareketinden müessir olması ihtimal dahilindedir. Esasen, Alman matbuatı Rusya aleyhinde tekrar tecavüzkârane neşriyata başlamıştır.

Resmî mahafil vaziyetin düzeltilmekte olduğunu tahmin ediyorlarsa da, Alman hükûmetinin hüsnü niyetine şekil vermek lâzım gelince müşkülât yeniden baş gösterecektir. Bundan ötürü, anlaşmaların kat'i hükümlerini tesbit edecek olan umumî bir konferansın icabında toplantıya çağırılması için uzun uzadıya diplomatik müzakerelere girişilmesi bekleniyor.

Hitler, sulhün başı!

Berlin, 10 (A.A.) — Bay Göring, Dresden'de beyanatta bulunarak, demiştir ki:

“— Hitler sulhün Başvekilidir. Eğer hak müsavatı istiyorsa, bu sulhün istikrarını temin içindir. Zira uluslardan biri kendini müdafaadan âciz kalmıca, sulh tehlikeye düşer. Sarda kazandığımız fevkalâde zaferden sonra, Bay Hitler, garptaki komşumuzla anlaşmama için artık hiç bir engel kalmadığını söylemişti. Hitler eli

mevcud nüfusla münasip bulunması zaruridir. Nüfus arttıkça kadroyu da genişletmek icab eder. Bugünkü kadro eski kadronun devamından ibarettir. Ve ihtiyacı tamamen karşılayamamaktadır. Yeni kanun tatbik edilince, kadronun gerek kemiyet, gerek keyfiyet itibarile genişletilmesi icab edecektir. Bunun için de benim yaptığım hesablara göre üç yüz bin lira tahsisat kabul etmek kâfi gelecektir.

B. Galib Pekel'i daha fazla meşgul etmeyi doğru bulmadım. Kendisine sayıslık hayatında muvafakiyetler dileyerek yanından ayrıldım.

Ömer Nakib Köstem

ni uzattı... Bu eli tutmak şimdi ötekilere düşüyor..”

Hevâî müdafaa anlaşması niçin yapılmış?

Birkaç gün evvel telyazıları Londradan bize dikkate değer bir haber getirmişti. Bu habere göre İngiliz Başvekili Makdonald Fransız - İngiliz konuşmaları neticesinde kararlaştırılmış olan havaî müdafaa sisteminden bahsederek şöyle demişti:

— Havaî müdafaa sistemi herhangi bir devletin diğerine tecavüzüne karşı öyle müessir ve koruyucu bir tedbirdir ki şimdiye kadar diplomasi usulü bunun bir benzerini bulup ortaya koyamamıştır. Bu tedbir sayesinde dünyanın neresinde olursa olsun bir devlet diğerine tecavüz etmek istediği takdirde muzafferiyeti imkânsız kılan bir kombinezon karşısındadır. Öyle sanırım ki yakında Almanya Milletler Cemiyetine dönecek, milletlerin teslihatı işi üzerinde beynelmilel bir itilâf yolu bulunacaktır..”

Biz İngiliz Başvekilinin bu sözlerini okuduğumuz vakit sevinmiştik. Kendi kendimize “şimdiye kadar kararlarımızı kuvvet ile teyid edemiyen Milletler Cemiyeti artık dünya sulhünü koruyacak beynelmilel bir müşterek kuvvet bulacak..” demiştik. Fakat bu sevincimiz çok sürmedi. Çünkü bu telgraftan sonra gelen Avrupa postası Makdonaldın sözlerini teyid etmedi.

Bu gazetelere göre Londrada İngiliz ve Fransız diplomatlarının düşündükleri havaî müdafaa anlaşması bütün dünya sulhünü değil, sadece garbî Avrupa devletlerinin sulhünü, daha doğrusu İngiltere, Fransa, İtalya, Belçika ve Almanya arasındaki sulhü temin için kurulmuştur. Diğer memleketler plân haricinde kalıyor demektir.

İlk kadın Baytarımız

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

En güç şartlar altında gene en güç bir mesleği nedelayı tercih ettiğini bize anlayan Bayan Merver Rusyanın Çek borgehrinde doğmuş ve Tıp fakültesinde 3 sene okutan sonra baytarlığın tababet hasında ilim yönünde şümullü varlığa sahip olduğunu baytar olmağı tercih etmiş ve şırdığı öz kan kendisini Türkçekmiştir.

Müstakbel ilk kadın Türk tarı Bayan Merver diyor ki:

“Ben ve bugün fakülte de yan 15 kadar Türk kıza baytar mesleğinin ne kadar güç olduğunu bilmez değil. Fakat hizmetin ölçüsü güçlük değil, muvaffak olmak keldir.

Biz müstakbel Türk Baytarlarımızın tecrübi tababetlerinde, mezbahalarıda ve müesseselerde muvaffak olacağımız için hiç bir şüphemiz reddüdümüz olmadığı gibi ki sahada erkek meslektaşlardan bir adım bile geri kalmayacağımıza mutmainiz. Bunu yapmak için geçireceğimiz güç kadar çok değildir.

Bulgar kabinesinin yeniden değişikliği olacak

Sofya — Bulgaristan dâimî nizon kumandanlarından keb olan askeri şura dün iki gün iki defa toplanmış lated kabinesinde değişiklik masına karar vermiştir.

Nefis eserler müteahhirsızlar!

Glaskov, 10 (A.A.) — ajanlarından B. Con Hevâî gün gece, evine giren binlerce isterlin lirasından Van Dayk imzalı üç tablo fağfurlarından ve İran halılarından mürekkep birer de koleksiyon çalmışlardır. Her biri, çaldıkları eşyayı seçmiş susunda gösterdikleri nefis eserler müteahhirsızları anlaşılacaktır.

Tokat'ta Atatürk heykeli

Tokat, 10 (A.A.) — Atatürk heykelinin açılma şenlikleri geç vakte kadar sürmüştür. kel elektrik ışıklarıyla aydınlanmış, halk büyük bir fener altında tip ederek heykelin önünde oturmuş. Belediyede bugünkü fine büyük bir akşam ziyafetinde ziyafete gelmişlerdir.

Fon Rintelen sorgu çekilecek

Vyiana, 10 (A.A.) — hiyanetle itham edilen Fon telen 2.3.1935 tarihinde harb tarafından sorguya çekilecektir.

Nazi isyanı sıralarında elçiliğinde buluna, sabık bakanı ve esbak Styria valisi telenin 25 temmuz 1934 günde vridiği rol hatırladadır.

Paris Belediye reisi

Paris, 10 (A.A.) — Belediye meclisi reisi B. K. bir otomobil kazasında yaralıdır. Başında bir yaradır. Bir de omuzu berelenmiştir. yeti hiç bir endişeyi muhtemel değildir.

Dün ve Yarın Kitapları

Dünyanın en çok tanınmış ve beğenilmiş eserleri
Yurdumuzun en salâhiyetli bilginleri elile
güzel dilimize çevirmektedir.

Yirmi kitabı birden edinmek ve çok değerli bir kütüphaneye sahip olmak istiyorsanız

Dün ve Yarın Tercüme Külliyyatı'na Abone olunuz.

Bu külliyyata abone olmak için müracaat etmekte olan okuyucularımıza bir kolaylık olmak üzere abone şartlarını yazıyoruz.

Abone şartları: Onar kitaplık 1 inci serinin fiati "636", ikinci serinin "504.", kuruştur.

Ödeme şartları: Birinci seri için "236", ikinci seri için "204.", kuruş peşin alınır. Kalan kısımlar her ay bir lira verilme üzere taksite bağlanır.

— Hangi seriye abone olursanız olunuz, peşin alınacak parayı gönderir göndermez on kitabı birden alırsınız. Kitaplar taşradaki okuyucularımızın adlarına yollanır. Posta parası alınmaz.

Abonelerin — taksitleri gününde ödiyeceklerine dair — memursa daire müdürüne imza ettirecekleri bir taahhüd mektubu göndermeleri lâzımdır. Memur olmıyanlar bu mektubu bir esnaf veya tüccara imza ettirebilir.

Bu çok değerli külliyyata abone olmakta acele ediniz.

Müracaat yeri - Vakıf Matbaası - Ankara caddesi. — İstanbul

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

Bir Oleom fabrikası tesis edileceğinden alâkadar firmaların tafsilât için 21 — Şubat — 935 tarihine kadar her gün öğleden sonra Ankara'da Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Fen Şubesine müracaatleri. (685)

Maliye Vekâletinden:

Darp edilmekte olan Gümüş paralardan dört milyon liralık kısmı az bir zaman zarfında tamamen tedavüle vazedilmiş olacağından eski gümüş paraların 1 Şubat 1936 tarihinden itibaren herhangi bir kıymetle mübadele vasıtası olarak kullanılmıyacağı hilâfına hareket edenler hakkında kanunî takibat y. apılacağı 2257 No. lu kanunun sekizinci maddesi mucibince ilân olunur. (558)

Hatırınızda Olsun!

Dün ve Yarın tercüme külliyyatının 10 kitaplık birinci serisinin aboneleri 634 kuruş ve 10 kitaplık ikinci serisinin aboneleri de 504 kuruştur.

Her ay bir lira vermelle "20" kitabı birden elde edebilirsiniz! Vakıf matbaası kütüphanesine müracaat ediniz.

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

İdare merkezi: İSTANBUL (Galata)

Türkiyedeki Şubeler:

Istanbul, (Galata Yeni - Cami)

Izmir, Mersin

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik . Atina . Pire

Her nevi Banka muamelâtı.

SPOR POSTASI

Memleketimizde ve ecnebi memleketlerinde bütün spor ve gençlik hareketlerini ve sporcu gençliğe verilmesi lâzım gelen yeni şekiller hakkındaki yazıları muntazaman takip etmek isteyenler münhasıran SPOR POSTASI'ni okumalıdır. Her yerde fiati 5 kuruştur. mutlak okuyunuz

ŞUNDAN BUNDAN

Artık buruşuk yüz yok!

115 İngiliz lirası verilince, cerrahın bıçağı işliyor, buruşuklar kesiliyor, yüz tazeleşiyor

İngilterede çıkan Deyli Ekspres gazetesinin kadın muharrirlerinden olan Elezabet Margeson birkaç gün evvel yüzü üzerinde bir ameliyat yaptırmış, ameliyat neticesinde yüzünü tamamen değiştirmiş ve yenilemiştir.

Kendisi başından geçen bu macerayı şu şekilde anlatıyor:

"Müracaat ettiğim doktor evvelâ, yüzümü muayene etti. Sonra derilerimi çekti ve on yıl önce tenimin ne kadar genc olduğunu gösterdi. Daha sonra ameliyat başladı.

Beni evvelâ beyaz ketenlere sardılar. Elleri eldivenli bir hasta bakıcı omuzlarıma ve başıma sargılar sardı. Daha sonra bunlara benziyen sargılar başıma sarıldı. Doktor ile yardımcıları eldivenlerini atarak yeni eldivenler taktılar. Fıkır fıkır kaynayan aletler getirildi. Ve yanı başıma konuldu. Yüzüm, alnım, kulaklarım, boynum antiseptik mahlüllerle yıkandı. Daha sonra operatör, bir aletle gözümün kırışıklarını bir araya topladı ve bana:

— Bunları izale edeceğim. Bunlar izale olunduktan sonra bir daha hasıl olmaz. Bunlar, elâstiki yetini kaybetmiş derilerdir. Deri elâstikiyetini kaybetti mi, insan ihtiyar görünür.

Doktor hem konuşuyor, hem çalışıyordu. Daha sonra bu kırışıklar üzerinde bir üşüme hissettim. Bu üşüme hissini mevzii iptalinden ileri geliyordu.

Doktor radyo iğnesini eline al-

Ameliyat olurken ve olduktan sonra

dı. Bu iğne hem kesiyor, hem ko-terize ediyor. En ince beyin ameliyatında da bu iğne kullanılmaktadır.

Doktor radyo iğnesi ile çalışmaya başladı. Evvelâ, bir araya toplanan kırışıklar üzerinde hilâl şeklinde bir yer açtı, sonra hilâlin iki ucunu birbirine dikti ve bu suretle yapılacak işin bir kısmı bitti. Doktor daha sonra yanaklarımla çenemin derisi ile meşgul oldu.

Doktor çalıştığı müddetçe benimle konuştu. Ve anlattı.

— Hergün bana yüzlerce adam müracaat ediyor. Kimi burnunun düzeltilmesini istiyor, kimi kulaklarının şekline hoşnud olmadığını için onların tadilini istiyor.

Sordum:

— Müşterilerinizin çoğu kadın mı, erkek mi?

— Tabii kadın, erkekler de var.

Saate baktım. Yarım saat kadar geçmişti. Fakat yüzümün yarısındaki bütün kırışıklıklar kaybolmuş, yüzüm yenilenmiş ve gençleşmişti.

Yarım saat daha geçtikten sonra yüzümün diğer yarısı da tamamlandı ve elime bir ayna tutuşturdu. Hayret ettim.

Yüzümde tek bir çizgi kalmamıştır. Dudaklarımın sarkıklığı, çenemin düşüklüğü yok olmuştu. Gençliğim gözümün önünde canlandı.

Fakat bu çeşid ameliyat oldukça pahalıdır. Çünkü gözlerin kenarını düzeltmek yirmi beş isterline, burun ve ağız düzeltmek yetmiş beş isterline mal oluyor. Yüz on beş isterline insan yepyeni, genç bir yüz sahibi olmaktadır.

Balık sanayiinde inkılâb

Canlı olarak dondurulan balıklar daima taze ve canlı kalıyorlar

Londradan Pariser Tageblatt gazetesine bildiriliyor:

Tahakkuku pek yakın olan heyecanlı bir proje, yakın zamanda balık sanayiinin teknik işlerini esas ve temelinden değiştirecektir. Bu teknik, yenilik, balıkların halk gıdası olarak istihlâki ve kıymetlenmesi bakımından da büyük bir ehemmiyet kazanacaktır. Çünkü avlanıp tutulan balıkların bu teknik yenilik sayesinde sonsuz bir zaman için konserve edilmesi mümkün olacaktır. Ve bu işin büyük bir mikyasta tatbiki bütün ulusal ekonomisinin değişmesini intaç edecektir. Bütün mühim yenilikler gibi balıkları taze ve canlı olarak muhafaza etmek işi de çok basit ve kolay ve bununla beraber şimdiye kadar hiç tatbik edilmemiş olan bir prensibe istinat ediyor. Ötedenberi malûmdur ki balıklar şiddetli kışlarda canlı olarak donarlar ve sonra buzlar erimeğe başlayınca kış uykularından uyanırlar. Bu hakikatten ilham alarak tecrübelerle girişilmiş, mümkün olduğu kadar her cins balıklar tutularak sun'i bir

tarzda dondurulmuş ve buz blokları içinde muhafaza edilmiş, sonra ihtiyat ve itina ile eritilmiştir. Buz bloklarının erimesini müteakip bir yıl müddetle bloklar içinde donmuş kalmış olan balıklar hemen canlanarak donmadan evvelki hâllerini almışlardır.

Bu tecrübeler bitirildikten sonra, tasvir edilen bu usul ve ameliyenin sanayide tatbiki için bir şirket teşkil edilmiştir. Bu yeni şirketin müdürlerinden olan kumandan A. Johnson Stone şirketin teşebbüsleri hakkında şunları söylemiştir:

"On balık vapurundan mürekkep bir filo teşkil etmeyi tasarlıyoruz. Bu vapurlar 70 metreden uzun olacak, yani şimdiye kadar mutad olan bu gibi vapurlardan 20 metre daha uzun olacaktır. Vapurlarımız yağ yakan makinelerle işliyecek ve süratleri 11 mil olacaktır. Bu vapurların her biri 56,000 liraya mal olacaktır.; halbuki alelade bir balık vapuru 16, bin liradır. Alelade balık vapurlarında balıklar vapurun ambarında buz parçaları arasında yerleştirilmiştir. Vapur hareket

ve sarsıntısı yüzünden buzlar harekete gelerek balıklar zedelenir ve en altta bulunan balıklar ishi kullanılmaz bir hal gelir. Biz kendi balık vapurlarımızda bambaşka bir dondurma metodu takib edeceğiz. Avı ve balıkların tutulmasını müteakib hemen balıklar birer birer ve canlı oldukları halde bir makine tarafından bir takım müteahhrik kazanların içine nakeldilir. İlk dört kazanda sıfır altındaki hararet derecesinde soğuk hava ve müteakib dört kazanda da daha soğuk tuzlu su vardır. Balıklar bir kazandan diğerine geçirilir, en sonra da donmuş olarak meydana çıkarlar. Ondan sonra bu donmuş balıklar 300 ton istiap haddinde olan vapur ambarlarına konurlar. Tabii ki bu ambarlar dahi sıfır altında bulunan bir hararete tutulur. Bu suretle günde elli ton balık dondurulabilir. Dondurulmuş balıkların sonsuz bir zaman için muhafaza edilebilmesi, yeni balık vapurlarına Grönland ve Newfoundland gibi uzak mesafelerde

Atalarımızın adları

Çocuk esirgeme kurumundan:

Yüksek iktisat meclisi üyesinden ve eski Mersin Saylavı Bay Niyazi Ramazan Yüreğiroğlu (Atalarımızın adları) isminde bastırıldığı kitabını kurumumuza hediye etmiştir. Bir kitabın değeri 10 kuruştur. Soyadları henüz almamış olanlara bir kolaylık ve hem de çocuk esirgeme kurumuna bir yardımda bulunulmuş olmak üzere (Atalarımızın Adları) isimindeki kitaptan bir tane almış. Çocuk esirgeme kurumu merkezinde satılmaktadır.

İstanbul Dördüncü İcra Memur luğundan:

Tamamına yemnilî ehli vukuf tarafından iki bin yedi yüz otuz altı lira kıymet kesilen Edirnekapısında kariyei atik Ali paşa mahallesinin yeşildirek sokağında es ki 46 No. lu bahçe ve mahzeni havi natamam kâgir hane dairemiz ce açık arttırmaya çıkarılmış olup şartnamesi 28-2-935 günle meçinden itibaren divanhaneye asılarak 12-3-935 günlemeçine rastlayan salı günü saat 14 ten 16 ya kadar açık arttırma suretile satılacaktır. Arttırmaya girmek için yüzde 7,5 teminat akçası alınır. Birkimiş vergi belediye rüsumları ve vakıf icaresi müşteriye aittir.

2004 No. lu kanununun 129 uncu maddesine tevfikân arttırmada kesilen kıymetin yüzde 75 ini bulup birinci derece mükellefiyet mikdarını da geçmek şartile üstünde bırakma yapılır.

Aksi halde en son arttırmanın taahhüdü yerinde kalmak üzere arttırma 15 gün daha uzatılarak 27/3/935 günlemeçine rastlayan çarşamba günü aynı saatte ikinci arttırma yapılacaktır. Bu arttırmada da satış bedeli birinci derece mükellefiyet mikdarını geçmezse satış talebi düşecektir.

İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin gayri menkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını müsbet evraklarla birlikte ve 20 gün içinde dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kılırlar. Daha geniş bilgi edinmek isteyenlerin 34/3868 dosya No: sile dairemize müracaatları ilân olunur. (7970)

İstanbul altıncı icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesi muhkarrer 1 tane plise makinesi 16.2. 1935 de saat 10 dan 11 e kadar Be-yoğlu Galatasaray Aynalıçarşıda 17 No. da açık arttırma ile satılacaktır. Taliplerin mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. (5270)

bulunan balık sahalarında, yahut Afrikanın şimal sahillerinde avlanmak ve avlarını iyi bir halde İngiltereye getirmek imkânını verecektir. İngiltere sahillerinde depo binaları yapılacak ve bunların içine donmuş balıklardan büyük miktarda depo edilebilecektir. Bütün yıl devamınca bu depolar balık pazarlarına taze ve canlı balık verebilecektir. Çünkü donları çözülmüş balıklar yeni tutulmuş balıklar gibi taze ve canlıdır ve hiç bir suretle onlardan tefrik edilemezler. Bu suretle projemizin tatbiki balık fiyatlarını tamamen mustakar kılacaktır. Zira fırtınalı ve fena havalardan artık piyasayı çıkarmayı hiç tesil olmayacaktır.

Birinci Klasik Eser

Dün ve Yarın Tercüme Külliyyatının 25 inci kitabı**Lasedemonyalılar ve Atinalılar****“Cümhuriyet „leri**

Ksenofon — Haydar Rifat

Fiatı: 50 kuruş. Dağıtma yeri: Va kıt Matbası — Ankara caddesi: İstanbul

“Dün ve Yarın tercüme külliyyatını, parasını taksitle vererek de elde edebilirsiniz.

Doktor Hafız Cemal

Dahiliye Mütahassısı

Cumadan başka günlerde saat (2,5 dan 6) ya kadar İstanbul Divanyolundaki (118) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder.

Muayenehane ve ev telefonu 22398 Kışlık telefonu 21044.

Göz Hekimi**Dr. Şükrü Ertan**

Babıâli, Ankara caddesi No. 60

Telefon: 22566

Salı günleri meccanendir..

DIŞ DOKTORU**Übeyt Sait**

Fatih Karagümrük tramvay durağı, No. 4

Maliye Vekâletinden:

1 — 2257 No. lu madeni ufaklık para kanununa tevfikân Devlet alacaklarına mahsuben otuz sekiz kuruştan alınmakta olan beher me-cidiye, gümüş fiyatının yükselmesi hasebile kırk beş kuruşa çıkarılmış ve bu fiat üzerinden kabul edilmesi için Malsandıklarına tebligat yapılmıştır.

2 — Cumhuriyet Merkez Bankası da beher on gram safi meskûk ve gayri meskûk halis gümüşü 22 kuruş 50 santimden satın alacaktır. (557)

Kiralık Daireler

Posta ve Adliye binasına en yakın yerde Ankara caddesinde Orhanbey hanında Matbuat Cemiyetinin bulunduğu kat oda oda dahî kiraya verilecektir. Cemiyetlere, avukatlara, hekimlere, gazete, mecmua idarelerine mükemmel daireler...

.. VAKIT idareevine müracaat ..

Dün ve Yarın*Tercüme Külliyyatı***S A F O**

Alfons Dode — Haydar Rifat

100 krg

Aile Çemberi

A. Maurois — I. H. Alişan

100 krg

Ticaret, banka, borsa

İkt. Dr. Muhsis Etem

75 krg

Devlet ve ihtilâl

Lenin — Haydar Rifat

75 krg

Sosyalizm

K. Kantsky — Sabiha Zekeriyâ

75 krg

J. Rasin Külliyyatı I

Ahmet Reşit — H. Nazım

75 krg

İşçi sınıfı ihtilâli

Lenin — Haydar Rifat

60 krg

Ruhî hayatta lâşuar

Dr. Yung — Dr. Hayrullah

60 krg

İsfehane doğru

Piyer Loti — I. H. Alişan

100 krg

J. Rasin Külliyyatı II

Ahmet Reşit — H. Nazım

75 krg

Gorio Baba

Balzak — Haydar Rifat

100 krg

Deliliğin psikolojisi

Dr. Bernard Hard — İzzeddin

50 krg

İkbahar Salları

Türgenyef — Sami z. Süleyman

75 krg

Engerek düğümü

F. Moryak — Peyami Sela

60 krg

J. Rasin Külliyyatı III

Ahmet Reşit — H. Nazım

75 krg

Samimî saadet

Tolstoy — I. H. Alişan

50 krg

İstatistik

Andreles — Suphi Nuri

30 krg

Çocuk düşürtenler

H. G. Menusier I. F. Rasin

60 krg

İlim ve Felsefe

Moris Şilk — Hilmi Ziya

30 kuruş

Cemiyetin Asılları

Frederik Engels — Muhiddin

100 kuruş

Yeni ilmî Zihn yet

Bacherlard — H. Ziya

75 kuruş

Hükümdar millet

Russel — Galib Kemali

50 kuruş

Komünizm

Lenin — Stalin — Buharin

Haydar Rifat..

50 kuruş

Günün iktisadî işleri

Prof. Dr. Suphi Nuri

Fiyatı 60 Kr.

Dağıtma Yeri: VAKIT Matbaası

Istanbul Kumandanlığı Satınalma Komisyonu İlanları

1 — İstanbul Kumandanlığına bağlı kıtaat ihtiyacı 1920 kilo hafif ve 17120 kilo ağır benzin ve 470 kilo saf gaz kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Benzinin tahmin bedeli 6473 lira 60 kuruş saf gazın tahmin bedeli 141 lira olup muvakkat teminatları 496 lira 10 kuruştur.

2 — Şartnamesini her gün öğleden evvel Fındıklıdaki İstanbul Kumandanlığı Satınalma Komisyonunda görülebilir.

3 — İhalesi 18 Şubat 1935 Pazartesi günü saat 16 da yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye gireceklerin teminat mektupları ve para makbuzları ve arttırma eksiltme kanununun 2, 3 üncü maddelerindeki vesikalarla birlikte teklif mektuplarını ihale günü saat 15 de komisyonaya vermeleri. (387) (506)

1 — İstanbul Kumandanlığına bağlı kıtaat ihtiyacı için 650 kilo 800 gram Vakum, 50 kilo Gres ve 112 kilo Valvain açık eksiltmeye konmuştur. Tahmin bedelleri 371 lira 33 kuruş olup muvakkat teminatları 27 lira 85 kuruştur.

2 — İhalesi 18 Şubat 935 Pazartesi günü saat 15 dedir.

3 — Şartnamesini her gün öğleden evvel Fındıklıdaki Satınalma Komisyonunda görülebilir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin teminat mektupları ve arttırma eksiltme kanununun 2, 3 üncü maddelerindeki vesikalarla birlikte komisyonada hazır bulunmaları. (388) (507)

1 — Kumandanlık kıtaatı hayvanlar için 100 adet çul pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin bedeli 400 lira olup muvakkat teminatı 30 liradır. Şartname ve nümunesini her gün öğleden evvel Fındıklıdaki komisyonada görülebilir.

2 — İhalesi 13 Şubat 1935 çarşamba günü saat 15 tedir. İsteklilerin teminat makbuzlarıyla Ticaret Odasına kayıtlı olduklarına dair vesikalarla birlikte vakitinden evvel komisyonada hazır bulunmaları (394) (629)

1 — İstanbul Kumandanlığı kıtaatı ihtiyacı için 45 büyük 45 küçük kazan, 500 karavana ve 500 kapaklı bakraç kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Tahmin beledi 6167 lira 50 kuruş olup muvakkat teminatı 462 lira 75 kuruştur.

2 — İhalesi 21 şubat 1935 perşembe günü saat 16 dadır.

3 — Şartname ve nümunesini her gün öğleden evvel Fındıklıdaki komisyonada görülebilir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin teminat mektupları veya para mektupları ve arttırma eksiltme kanununun 2, 3 cü maddelerindeki vesikalarla birlikte teklif mektuplarını ihale günü saat 15 e kadar komisyonaya vermeleri. (392) (630)

1 — 3 cü kolordu kıtaatı ihtiyacı için 40 büyük 10 küçük kazan 2000 karavana ve 500 kapaklı bakraç kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Tahmin bedeli 9489 lira olup muvakkat teminatı 712 liradır.

2 — İhalesi 21 şubat 1935 perşembe günü saat 15 dedir.

3 — Şartname ve nümunesini her gün öğleden evvel Fındıklıdaki komisyonada görülebilir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin teminat mektupları veya para makbuzları ve arttırma eksiltme kanununun 2, 3 cü maddelerindeki vesikalarla birlikte komisyonada hazır bulunmaları. (391) (631)

1 — İstanbul Kumandanlığına bağlı kıtaat ihtiyacı için 650 kilo 800 gram Vakum, 50 kilo Gres ve 112 kilo Valvain açık eksiltmeye konmuştur. Tahmin bedelleri 371 lira 33 kuruş olup muvakkat teminatları 27 lira 85 kuruştur.

2 — İhalesi 18 Şubat 935 Pazartesi günü saat 15 dedir.

3 — Şartnamesini her gün öğleden evvel Fındıklıdaki Satınalma Komisyonunda görülebilir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin teminat mektupları ve arttırma eksiltme kanununun 2, 3 üncü maddelerindeki vesikalarla birlikte komisyonada hazır bulunmaları. (388) (507)

1 — Kumandanlık kıtaatı hayvanlar için 100 adet çul pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin bedeli 400 lira olup muvakkat teminatı 30 liradır. Şartname ve nümunesini her gün öğleden evvel Fındıklıdaki komisyonada görülebilir.

2 — İhalesi 13 Şubat 1935 çarşamba günü saat 15 tedir. İsteklilerin teminat makbuzlarıyla Ticaret Odasına kayıtlı olduklarına dair vesikalarla birlikte vakitinden evvel komisyonada hazır bulunmaları (394) (629)

1 — İstanbul Kumandanlığı kıtaatı ihtiyacı için 45 büyük 45 küçük kazan, 500 karavana ve 500 kapaklı bakraç kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Tahmin beledi 6167 lira 50 kuruş olup muvakkat teminatı 462 lira 75 kuruştur.

2 — İhalesi 21 şubat 1935 perşembe günü saat 16 dadır.

3 — Şartname ve nümunesini her gün öğleden evvel Fındıklıdaki komisyonada görülebilir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin teminat mektupları veya para mektupları ve arttırma eksiltme kanununun 2, 3 cü maddelerindeki vesikalarla birlikte teklif mektuplarını ihale günü saat 15 e kadar komisyonaya vermeleri. (392) (630)

1 — 3 cü kolordu kıtaatı ihtiyacı için 40 büyük 10 küçük kazan 2000 karavana ve 500 kapaklı bakraç kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Tahmin bedeli 9489 lira olup muvakkat teminatı 712 liradır.

2 — İhalesi 21 şubat 1935 perşembe günü saat 15 dedir.

3 — Şartname ve nümunesini her gün öğleden evvel Fındıklıdaki komisyonada görülebilir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin teminat mektupları veya para makbuzları ve arttırma eksiltme kanununun 2, 3 cü maddelerindeki vesikalarla birlikte komisyonada hazır bulunmaları. (391) (631)

İstanbul Altıncı Asliye mahkemesinden:

Memnune tarafından kocası İstanbul Şehreminde Melekhatun mahallesinde Paşa bakkal çıkmazında 5 No. lu evde oturan Mehmed Ali aleyhine açılan ihtar davasında müddeialehyin ikametgâhı meçhul olduğundan hukuku usulü muhakemeleri kanununun 141 inci maddesi mucibince arzuhalin on beş gün müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş olduğundan bir sureti mahkeme divanhanesine asılan dava arzuhaline ilân tarihinden itibaren on gün içinde cevap vermeniz lüzumu tebliğ makamına kiam olmak üzere ilân olunur.

KAYIP

Türkiye İş Bankasının adıma yazılı 42217, 42218 ve kızımı Emine adıma yazılı 26873, 23195, 21/46017, 15/47813, 76687 numaralı hisse senetlerini kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Üniversite rektörü
Cemil Bilge

Çocukları koruyalım

Kış geldi. Kışın soğğundan ve bu soğğun getirdiği hastalıklardan yoksuz yuttaşlarımızı korumak hepimizin boynumuza borçtur. Bu borcu ödememiş olmak için kullanamadığımız eski çamaşırlarımızı, çocuklarımızın eskilerini Çocuk Esirgeme Kurumuna "Himaye Etfal Cemiyeti", verelim.

teminat mektupları veya para makbuzları ve arttırma eksiltme kanununun 2, 3 cü maddelerindeki vesikalarla birlikte teklif mektuplarını ihale günü saat 14 de kadar komisyonaya vermeleri. (391) (631)

(21 İkinci Teşrin 1934 sayımızdan beri sürüyor.)

inhisarlar U. Müdürlüğünden:

200 Adet 25 milimetrelik alâ yıldızlı bobin "Film Gold",
200 " 22 " Mantarlı Bobin
20 Kilo 40 x 60 eb'adında düz alüminyon kâğıd.

İdaremiz için bu üç kalem malzeme satın alınacaktır. İsteklilerin örnek ve şartnameyi gördükten sonra pazarlığa iştirak etmek için 7/3/935 Perşembe günü saat 14 de % 7,5 güvenmeleriyle birlikte Cibalide alım, satım komisyonuna gelmeleri. (653)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Erenköyünde, Suadiye mahallesinin Bağdat caddesinde, Karakol sokağında 15623 metre arazi üzerine yapılmış iki köşk, büyük bir ahır, uşak odası, mutfak, büyük bir hamamı, çiçekliği, takriben 60 metre uzunluğunda rihtim meyve ve sebzeliği olan eski 6 yeni 2, 2, 3, No.lu köşkün 3 hisse itibariyle hazineye aid 1 hissesi muhammen 9644 lira üzerinden 12 Şubat 935 Salı günü saat 15 de kapalı zarf usulüyle satılacaktır. Parası birinci taksit peşin, ikincisi bir sene sonra olmak üzere iki müsavi taksitte alınacaktır. İsteklilerin 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde muhammen bedelin yüzde yedi buçuğu nisbetinde teminatlarıyla teklif mektuplarını arttırmayı açma saatinde bir saat evveline kadar İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğündeki Satış Komisyon Reislğine vermeleri. (M) (417)

Elektrik malzemesi Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

Tahmini bedeli 80000 lira olan Elektrik malzemesi 23 Şubat 935 tarihinde Cumartesi günü saat 15 de Askerî Fabrikalar Satınalma Komisyonunda pazarlıkla satın alınacaktır. Şartname dört lira mukabilinde Komisyonadan verilir. Taliplerin muvakkat teminatı olan 5250 lira ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesaike mezkûr gün ve saatte komisyonaya müracaatları. (612)

İstanbul Evkaf Müdürlüğü İlanları

İneada nahiyesinde Lonğoz Vakıf Ormanları içinde ve ötede beride dağınık bir surette tarla kenarlarında bulunan ve mahsul vermeyen otuz dokuz tane ceviz ağaçlarından yapılmak üzere 18, M.3 gayri mamûl ceviz kerestesi açık arttırmaya çıkarılmıştır. İsteklilerin ihale günü olan 23 — 2 — 935 Cumartesi günü saat 15 e kadar İstanbul Evkaf Müdüriyetinde Orman ve Arazi kalemine gelmeleri. (688)

Öz türkçe karşılıklar

celme, 8. Yükselme.
Suûd etmek, 1. Ağınmak, 2. Ağmak, aymak, 3. Çıkmak, 4. Örlemek, 5. Yarılmak, 6. Yukarı çıkmak, Yükselme, 7. Yücelmek, 8. Yükselmek.
Suzan, Yakan, yakıcı.
Süal, 1. Sorav (Keyfiyet, mesele man.) 2. Soru (İsticvap man.) 3. Soru, 4. Soruğ, 5. Soruk, 6. Sorunca, 7. Sorunç, 8. Soruş, 9. Soruk, 10. Tanış danış (Sadet, mevzuu bahs man.) 11. Tirkek (İstifham, isticvap, istintak man.) 12. Umdu (Matlap, emel man.)
Süal etmek, 1. Ayrıtmak, 2. Kolmak, 3. Kolummak, 4. Soraklamak, 5. Sormak, 6. Soruşturmak, 7. Tanışmak, danışmak, 8. Tanmak, danmak.
Süal olunmak, Ayrıtmak.
Süal soran, Ayrıtan.
Süal (Teseül man), Dilencilik, dilenme.
Sübhanelah, 1. Arı Tanrı! 2. Obuy! (Teneccüb man.) 3. Şaştım kaldım!
Süfli, 1. Alçak, 2. Alt, 3. Aşağı
Sühan, 1. Lâkırdı, 2. Söz.
Sühanperdaz, 1. Çeçen, 2. Düzgün söyler, 2. Sözcü (Hatip man.)
Sühulet, 1. Genezlik, 2. Kolaylık, 2. Küy.
Sühuletli, 1. Genez, 2. Kolay, 3. Kolıştı.
Sükûn, sükûnet, 1. Amır, 2. Bayas, 3. Çılu, 4. Din, 5. Dinçlik,

6. Dinizlik, 7. Durgunluk, 8. Eng (Huzur man, 9. Ençlik, 10. Ençü (Huzur man.) 11. Eriç 12. Engkü, inçkü, 13. İnç, 14. Sılan, 15. Tepsime, tepsinme, 16. Tes, tenş, 17. Tım, 18. Tımma, tımma, 19. Tıçlık, 20. Tıçlık, 21. Tışlık, 22. Tızı, 23. Tinik, 24. Toktaş.

Sükûn bulmak, 1. Amrılmak, 2. Balsamak, 3. Basılmak, 4. Basırganmak, 5. Cıvanmak, 6. Dinlenmek, 7. Dinmek, 8. Dölenmek, 9. Durmak, 10. Dülünmek, 11. Emilmek, 12. Emrülme, 13. İmilme, 14. Pazınmak, 15. Sarçımak, 16. Sıngırmak, 17. Tımmak, 18. Tımcaymak, 19. Tımmak, 20. toğşalmak, 21. Toktamak, 22. Tölenmek, 23. Tuktamak, 24. Yatışmak, 25. Yılmak, 26. Yumuşamak.

Sükûneti ihlâl etmek, Sobırmak.

Sükût, 1. Sessizlik, 2. Söyleme, söylemezlik, 3. Susma, susmuşluk.

Sükûne icabr etmek, 1. Susturmak, 2. Tıyıltmak.

Sükûn etmek, 1. Hösmek, 2. Susmak, 3. Tımmak, 4. Tıyılmak.

Sükûni, 1. İsmik, 2. Sessiz, 3. Söylemez, 4. Susmuş, susğan, 5. Tomay, 6. Tumay.

Sülâle, 1. Arka (Akap man.) 2. Döl (Zürriyet man.), 3. Döl döş, (Zürriyet, çoluk man.) 4. İrk, 5. Soy, 6. Süyök, 7. Tire, 8. Uruğ, 9. Uruk.

Sülâsi Üçlü.

Öz Türkçe karşılıklar

2. Bağmak, 3. Baymak, 4. Büğülemek, büyülemek, 5. Büğü yapmak, büyü yapmak, 6. Göz bağlamak, 7. İliklemek.
Sikke, 1. Akça, 2. Armak (Para, altın man.) 3. Damga, tamga, 4. Yarmağ, yarmak.
Silâh, 1. Belik, bilik 2. Buladı, 3. Cebe, 4. Etme, 5. Karbiçi, 6. Karıçm, karpçm 7. Kural, 8. Kurran 9. Kündeyi, 10. Opçin, öpçin, üpçin, 11. Posat, 12. Pusat, 13. Sağıt, 14. Sağut, 15. Savut, 16. Tağay, 17. Talum, 18. Tiriğ, 19. Tolum 20. Tümeğ, 21. Yabduk,
Silâh arkadaşı, Südas, (Sü = asker.
Silâhlanmak, 1. Beliklenmek, 2. Sağutlanmak, 3. Tolumlanmak, 4. Yaraklanmak.
Silâhlı, 1. Sazlığ 2. Tolumlu.
Silâh takımı, Pusat.
Silâhtar, Torkak, Turkak.
Silindir, 1. Tapan, 2. Tarla tapanı, 3. Yer basan 4. Yivgi, 5. yivgi taşı 6. Yuvak, 7. Yuvgu,
Silk, 1. Dizi 2. Sıra, 3. Takım, 4. Yol.
Sille, 1. Buşak, 2. Şamar, 3. Şaplak, 4. Tokat.
Sille vurmak, 1. Şamarlamak, 2. Tokatlamak.
Silo, 1. Ora 2. Oru, 3. Sarpun.
Silsile, 1. Kezik, 2. Sıra, 3. Tezik, Sarpun.
Silsileli cibâl, 1. Balkan, 2. Dağ sarı 3. Seğir, 4. Sıradaglar.
Silsile teşkil etmek, Samsa-

mak.
Sifüet, (Silhouette), Karaltı, karartı.
Sim, 1. Gümüş, 2. Mönün,
Sima, 1. Beniz, 2. Bet, 3. Çaray, 4. Çıray, 5. En, 6. Önlük, 7. Sıray, 8. Tüs, 9. Yür
Simetrik, Uyukas.
Simsar, 1. Helekeci, 2. Komsr.
Sin, 1. Çağ, 2. Çer, 3. Yaş.
Sine, 1. Bağır, 2. Büksük, 3. Döş, 4. Göğüs, 5. Köğüz, 6. Kökrek, 7. Ök, öğ, 8. Töş.
Sinebend, Gömüldürük.
Sipariş etmek, 1. İsmarlamak, 2. Tapıştırmak, 3. Tapşurmak.
Sipehtar, Barlas.
Siper, 1. Barı, 2. Gerelti, 3. Kalkan, 4. Kamal, 5. Katağ, 6. Or, 7. Perk, berk, 8. Sek, 9. Sencer, 10. Senger, 11. Senir, 12. Siner, 14. Tığa, 15. Tukurka.
Siperlenmek, Kuytulanmak.
Siperli yer, 1. Koyak, 2. Koyuk, 3. Kuytak, 4. Kuytan, 5. Kuytu.
Sıraç, 1. Işık, 2. Yala.
Sirayet,, 1. Bulaşma, 2. Calkan, 3. Geçme, 4. Sıvışma, 5. Yoğuş, 6. Yuğuv.
Sirayet etmek, 1. Bulaşmak, 2. Geçmek, 3. Geçmek, 4. Kutuzmak, 5. Kündelmek, 6. Okmak, 7. Ötkermek, ötkürmek, 8. Ötmek, 9. Öymek, 10. Sırmak, 11. Sıvışmak, 12. Ulaşmak, 13. Yayılmak, 14. Yokmak, yukmak.
Siret, 1. Gidiş, 2. Kılık, 3. Kr-

Tam bir Roman 5 Kuruş Kara Gölge

En yeni ve mükemmel polis romanlarını toplayan bu serinin ikinci sayısı:

Sarı Saçlı Adam

Her hafta bir roman. Kitaplarında gazete müvezzilerinde, tütüncü dükkanlarında satılmaktadır.

Son derece meraklı ve heyecanlı vakaları hikâye eden bu romanlardan her beş günde bir kitab neşrolunur.

Her kitab başı başına bir romandır ve fiyatı yalnız 5 kuruştur.

Posta T. T. Binalar ve Levazım Müdürlüğünden:

50.00 tita 8000 kilo boru ve Levha halinde hurda kurşun açık eksiltme ile satın alınacaktır. Muhammen bedeli "1,750., liradır. Eksiltme 27 — 2 — 35 tarihine rastlayan Çarşamba günü saat 14 de Ankara'da Posta T. T. alım satım komisyonunda yapılacağından isteklilerin o gün tayin olunan saatte (132) liralık iğreti güvenmelerini vezneye yatırdıklarına dair makbuz veya muteber bir banka teminat mektubu ile ve 2490 No.lu kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesai ki hâmilan komisyon riyasetine müracaatları, şartname her gün Ankara'da binalar ve Levazım Müdürlüğünden, İstanbulda Beyoğlu Postahanesinde Levazım Ayniyat Muavinliğinden parasız olarak alınabilir. (695)

Öz Türkçe karşılıklar

Okuyucularımıza bir kolaylık olmak üzere, her gün dört sayfa halinde neşretmekte olduğumuz — Öz Türkçe karşılıklar — serisinin yüzüncü sayfadaki iki yüze kadar olan ikinci formasını muntazam bir şekilde forma halinde satışa çıkardık.

Gazetede bunları buntazam surette takip edemeyen okuyucularımızın bu formaları almak için acele etmeleri lazımdır.

Bu formanın değeri "20" kuruştur.

Bundan sonraki kısımlar forma halinde çıkarılmıyacağı için okuyucularımızın gazetemizi muntazaman takip etmeleri lazımdır.

Bunları toplayanlar, en iyi şekilde Öz Türkçe sözlüğe malik olabileceklerdir.

SEFALET

• ÇEKMEK •
İSTEMEZSEN
BİR
KUMBARA
AL

• ADAPAZARI-TÜRK TİCARET BANKASI •

Denizyolları

İŞLETMESİ

Acenteleri Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Şirket Mühürdarı Zade
Hati Telefon: 22740

İskenderiye Yolu

ANKARA vapuru 12 Şubat
SALI günü saat 11 de İskenderiye kadar. (679)

Trabzon Yolu

CUMHURİYET vapuru 12
Şubat SALI günü saat 20 de Rizeye kadar. (696)

Sultanahmed Sulh Mahkemesinden:

Davacı Hakkımın Eminönünde Sebze hane sokağında Mesutbey hanında 6 No. da Hristo Ninidisten alacağı olan 147 lira 9 kuruşun tahsilinde hakkımda açtığı dava üzerine müddealehye yazılan celpname arkasına mübaşir tarafından müddealeyhin semti meçhule gittiği hakkında verilen meşruhat üzerine müddealeyhe ilânen tebligat ifasına ve mahkemenin dahi 25.3.1935 saat 10,30 tarihine talikine karar verilmiş ve yevmi mezkûrda mahkemeye gelmez ise hakkında gıyaben muamele yapılacağı ilânen tebliğ olunur. (5255)

(21 İkinci Teğrin 1934 sayımızdan beri sürüyor.)

Dün ve Yarın Tercüme külliyatı

Anadolunun her köşesinde satılır. Başlıca bayilerimizin adlarını neşrediyoruz:

Ankara: Akba kitab evi
Aydın: Bay Kırmızı Ömer ve Kazım
Adana: Bay Necati Maarif kütüphanesi
Antalya: Bay Kemahi zade Nail
Amasya: Cemaleddin kütüphanesi
Aydın: Doğan matbaası
Bursa: Bay Esad - Mektepliler Pazarı
Balıkesir: Bay Mustafa Fahmi kırtasiyecisi
Denizli: Bay Fahri Akçakoca
Diyarbakır: Ayyıldız pazarı
Eskişehir: Sakarya kütüphanesi
Edirne: Bay Şevki Evrensel - kitapçı
Erzurum: İlim ocağı
Elâziz: Turan kütüphanesi
Erzincan: Bayan Fahriye kitapçı
Giresun: Bay Lütfi, Tasarruf pazarı
Gaziantepe: Bay Said Apardım oğlu
Hopa: Bay Nafiz - kitapçı
İzmit: Şark pazarı
İzmir: Mektepli kütüphanesi
İsparta: Bay Lütfi Yunus oğlu

Konya: Bay Sabri Ereneliler Halk kütüphanesi
Kayseri: Halk ticaretçisi
Lüleburgaz: Özdilek ticaretçisi
Milâs: Doğu kütüphanesi
Mersin: Bay Sedat Sahir kütüphanesi
Ordu: Bay Şükrü Eyüboğlu kitapçı
Samsun: Bay Mahmud Necati Halk kütüphanesi
Sivas: Kâmil kütüphanesi
Tokat: Bay Ali Sabri kütüphanesi
Trabzon: Polathaneli zade biraderler
Tekirdağ: Bay İsmail Hakkı kitapçı

Zonguldak: Bay Resneli Hakkı kitapçı

Dün ve Yarın tercüme külliyatı bu bayilerde İstanbul fiatle matbaası neşriyatının umumî müdürüdür. Bu neşriyatın bütün Devlet matbaası neşriyatında bulunabilenler bu külliyatı edinmek için acele ediniz! Bayimiz olmayan yerlerde kitapları satmak isteyenler bulda Vakit Matbaasına müracaat etmelidirler.

ŞAHİN AĞIM US
REFİK AHMED SEVENGİL

Neşriyat Müdürü:
VAKIT Matbaası — İstanbul

Öz Türkçe karşılıklar

İnc, 4. Kılık, 5. Konuş, 6. Oruk, 7. Yoruk, 8. Yoruk.
Sirkat, 1. Hırsızlık, 2. Karaklık, 3. Uğurluk.
Sirkat etmek, 1. Aşırmaq, 2. Buldurmak, 3. Çalmak, 4. Engezelemek, 5. Uğurlamak, 6. Urlamak, 7. Yıvıtmak.
Sirkat ettirmek, Çörletmek.
Sitare, Yıldız.
Sitayış, 1. Öğdii, 2. Öğme, 3. Öğü, 4. Öğüş, 5. Öktü.
Sitayış etmek, 1. Maktamak, 2. Öğmek, 3. Ökmek.
Sitem, 1. Çıkışma, 2. Kalış, 3. Kışu, 4. Tapa, 5. Yanı, yanu.
Sitem etmek, 1. Çıkışmak, 2. Gücemlemek, 3. Kadağalamak, 4. Kerçetmek, 5. Yanı yanmak.
Siyah, Kara.
Siyaha mail 1. Karamtak, 2. Karamtik, 3. Karastık.
Siyahlatmak, Karartmak.
Simsiyah, 1. Kapkara, 2. Tüm kara.
Siyak, 1. Geliş, 2. Sırtığ.
Siyak kelâm, Söziin gelişi.
Siyatik, 1. Kengi, 2. Koyangu, koyanak, kuyank.
Sofra, 1. Aşamlık, 2. Aşyağlık, 3. Dirgi, 4. Tirki.
Sofu (Sofi), 1. Arzık, ırzık, 2. Kırtgünçlüğ, 3. Sakınc, 4. Taprak.
Sohbet, 1. Arkadaşlık, 2. Birlikte oturma, 3. Görüşme, 4. Kef, kep, gep, 5. Keleci, 6. Konuşma, 7. Konuşum, 8. Lâkırdı etme, 9. Söyleşme, 10. Söz gelici, 11. Söz sav, 12. Tanışık.
Sokak, 1. Dölme, 2. Giremiş, Oram, 4. Sapkı, 5. Sokmak, 6. Sokpak (Dar yol man.) 7. Yol.
Step, 1. Bozkır, 2. Konray.
Sû, Kötü.
Sûikaşd 1. Kuturuk, 2. Öldürmeye kalkışma, 3. Yağaç, 4. Yağanma.
Suimuamele, 1. Kötü davranma, 2. Yınarmak.
Süniyet, 1. Kötülük isteme, 2. Yavuz sanu.
Suişöhret, 1. Adı çıkma, 2. Selinti.
Suizan, 1. Köüt sanı, 2. Yavuz anma.
Subh, 1. Tan. 2. Tanla.
Subhü kâzib, Ertelik, ertemle
Subhü sadık, Çin tan, 2. Tanlacik.
Sudur, Çıkmak.
Suhf, Biti.
Suhunet, 1. İsi, 2. İslık, 3. Kızgınlık, 4. Sıcaklık.
Sukut, 1. Düşme, 2. Düşüş, 3. Düşüş, 3. İnış.
Sukut etmek, 1. Düşmek, 2. İnemek, 3. Özelenmek, 4. Sepsimek, (Yaprak dökülmek man.) 5. Uçmak.
Sulh, 1. Abır, 2. Amir, 3. Anlaş, 4. Arıç, arınc, 5. Barış, 6. Barışık, barışıklık, 7. Baysal, 8. Baz, 9. El, il (El bolmak, — düşmanlar zımresinden çıkıp yakınlar sırasına geçmek, barışmak man.)

Öz Türkçe karşılıklar

10. İllik, 11. İl oturma, 12. Tatu (Rıza ve hoşnudi man.) 13. Tevs, tefs, 14. Uyuşma, 15. Uz, uzlaşma, 16. Yabaşlık, 17. Yaraş, 18. Yaraşık.
Sulhan, Uyuşarak, uzlaşarak.
Sulhcu, Sulhperver, 1. Amırac, 2. Baz.
Sulh etmek, 1. Anlaşmak, 2. Aralamak, arılmak, 3. Barışmak, 4. Baz kılmac, 5. Genizmek, 6. İlleşmek, 7. Şuklamak, 8. Tatulanmak, 9. Tepsetmek, 10. Tepsolmak, 11. evsetmek, 12. Tevsolmak, 13. tüzelmek, 14. Undurmak, 15. Uyuşmak, 16. Uzlaşmak.
Sulb (Katı man.), 1. Bek, 2. Berk, 3. Katı, 4. Ket, 5. Kurç (Selâbet ve metanet sahibi man.) 7. Perk, 8. Sert, 9. Tutuş, 10. Yalt.
Sulb (Nesil man.), 1. Bel, 2. Bil, 3. Döl, 4. Göbek, 5. Kuşak, 6. Sekirden, 7. Soy.
Sulbi, Öz.
Sulta, Başlık.
Sultan (Erkek için), 1. Altan, 2. Erki türk, erk türk, 3. Han, 4. Kaan, 5. Kağan, 6. Kan.
Sultan (Kadın için), 1. Bikim, bim, 2. Hanım, 3. Hatun, katun, 4. Kanış, 5. Kuçuy.
Sun'i, 1. Düzme, 2. Kaltağay, 3. Takma, 4. Uydurma, 5. Yapma.
Sun'i tepe, Hüyük, üyük.
Sur (Düğün man.) 1. Düğün, 2. Kurban, kurban, 3. Şenlik.
Sur (Boru man.) 1. Boru, 2. Buğ, 3. Burgu, 4. Burkaz, 5. Puğ-Sur (Hisar man.) 1. Barı, 2. Barı, 3. Ora, 4. Pahsa, 5. Senger, 6. Tağam.
Suret, 1. Abak, (Mücessem suret, sanem man.) 2. Biçim (Tarz, şekli, man.) 3. Cosuk, (Tarz, hal man.) 4. Çalu (Şamanilikte put, sanem man.) 5. Edisi (Tarz man.) 6. Gidiş (Mişvar man.) 7. Görünüş (Şekli harici man.) 8. Görünüş (Şekli harici man.) 9. Kesim (Tarz, şekil man.) 10. Kılık (Kıyafet, şekil harici man.) 11. Sm (Şekil man.) 12. Som (eşkil, resim man.) 13. Somr (Şekil man.) 14. Sür (Put, tasvir, tarz, nevi man.) 15. Şalu (Şamanilikte put ve sanem man.) 16. Teng (Tarz man.) 17. Tevil, tefir (Tarz man.) 18. Yusun (Usul, kaide man.) 19. Yusunluk (Tarz man.) 20. Yüz.
Sureta, Görünüşte.
Sureti muhayyile, Şalva.
Sureti münasibede, Srasmda. Srasıyle.
Sureti zahire, Görünüş.
Suûbet, 1. Boşar, 2. Çetinlik, 3. Güçlük, 4. Zorluk.
Suret kesbetmek, 1. Çetinleşmek, 2. Çeygellenmek, 3. Güçleşmek.
Suretle, 1. Gücün, 2. Gücünen ("Güç ile, den).
Suûd, 1. Ağım, 2. Ağıma, 3. Ağma, 4. Örleme, 5. Yiş, 6. Yükarı çıkma, yükseğe çıkma, 7. Yü-